

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
СЕДМО ВАНРЕДНО ЗАСЕДАЊЕ
У ЈЕДАНАЕСТОМ САЗИВУ

Први дан рада
12. јун 2018. године

(Седница је почела у 10.15 часова. председава Маја Гојковић, председник Народне скупштине.)

*
* *

ПРЕДСЕДНИК: Поштоване даме и господо народни посланици, отварам седницу Седмог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву.

На основу службене евиденције о присутности народних посланика констатујем да седници присуствује 96 народних посланика.

Ради утврђивања броја народних посланика присутних у сали, молим народне посланике да убаце своје идентификационе картице у посланичке јединице електронског система за гласање.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да је у сали присутно 139 народних посланика и да имамо услове за почетак рада Народне скупштине.

Да ли неко од председника, односно овлашћених представника жели да затражи обавештење или објашњење у складу са чланом 287. Пословника?

Први се пријавио Војислав Шешељ.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Даме и господо, једно питање постављам председнику Народне скупштине госпођи Маји Гојковић и председнику Владе Републике Србије госпођици Ани Брнабић.

Десила се велика афера, са којом је упознат цели свет – један српски народни посланик прославио се тако што је на аеродрому у Франкфурту из фри-шопа украо један парфем, три кармина и једну мазалицу (не знам за шта је служила мазалица, још се утврђује, изгледа). Нема државе у свету чији медији то нису објавили. Узалуд вам сви напори да ангажујете

лобисте по Америци да поправе слику Србије у свету; дође Мехо Омеровић па вам те милионе поцепа и од њих конфете направи.

Каква је реакција у Србији? Због тога питање постављам. Ја сам био ужаснут, а у Србији сви ћуте. Ћутите и ви, госпођо Гојковић, као председник Народне скупштине, а морали бисте нешто да кажете. Мислим да би требало упутити извињење председнику немачког парламента због овога и рећи да ћете се потрудити да никада више такви посланици не путују у Немачку. Морала је реаговати и Ана Брнабић, као председник Владе, и шеф дипломатије Ивица Дачић. Ивица Дачић каже – Мехо Омеровић није дипломата. Он није професионални дипломата, али је био у дипломатској мисији и зато је добио дипломатски пасош. Није, дакле, чиновник Министарства иностраних послова, али је био у дипломатској мисији Народне скупштине Републике Србије.

Зашто му одмах на београдском аеродрому није одузет дипломатски пасош када се вратио? Сви ћуте. Он и даље има дипломатски пасош, да ли вам је то познато, госпођо Гојковић? И даље има дипломатски пасош, може и даље да путује где хоће, да не може нико да га ухапси.

Знате шта, и да није имао дипломатски пасош, није то нека крупна крађа, то је неких 170 евра, он би прошао са судском опоменом или условном казном, па би га протерали из Немачке и забранили улазак на пет година, и да није имао дипломатски пасош. Али је срамота што је томе склон наш народни посланик. Он је српству окаљао образ у свету, а ми се трудимо да тај образ што више улепшамо, да покажемо да смо један достојанствен народ, поштен народ, искрен народ. А он лаже тако неубедљиво да се и лекари смеју, ови гастроентеролози. Како се они зову, Маријане, ти си стручан за то, ови лекари, стручњаци за стомак, јесу ли то гастроентеролози? Смеју се, јер она реакција коју је он описивао у медицини је немогућа.

Шта ћемо сада? Питање је шта ћемо сад. Он је за данас заказао и седницу скупштинског Одбора за људска и мањинска права. То је важан скупштински одбор који води рачуна да мањине у Србији имају сва права гарантована међународним споразумима, сва права која су унесена у наш Устав. Ви знате да се Србија поносила високим нивоом мањинских права, и претходна Југославија. Иако смо били под комунистичком диктатуром, мањинска права су уважавана. Може ли таква личност бити председник тог одбора? Он је потписао позив за састанак Одбора.

(Председник: Хвала.)

Није ваљда већ истекло?

(Председник: Јесте, пет минута.)

Данас је одржана седница Одбора и нисте искористили прилику да га смените.

ПРЕДСЕДНИК: Што се тиче мене као председника, заиста радим на томе да расветлим случај који је бацио сенку на углед нашег парламента. Један извештај, који још увек није за јавност, добила сам од стране немачке полиције са аеродрома и морам због јавности да кажем да се посланик Мехо Омеровић није правдао за учињено дело у томе, него се позвао управо на дипломатски имунитет. Изјаву није давао тако како стоји у медијима. Због тога што поседује дипломатски пасош, због те чињенице, он је пуштен на слободу, а не због неких других околности.

Што се тиче мене као председника, морам да потписујем налоге, а одбори Парламента одлучују о томе да ли ће неки посланик путовати или неће.

(Војислав Шешељ: Имате право иницијативе на одбору.)

Да, имам право да не потпишем. Имам право да не потпишем да неко од посланика путује.

Што се тиче евентуалног продужења дипломатског пасоша, ако ситуација буде оваква каква је у извештају, нећу потписати да неко у Парламенту добије дипломатски пасош. О томе сам вољна да разговарам и да браним аргументе са свим посланицима без обзира на то да ли чине владајућу већину или опозицију. Ако треба, разговараћемо са свим шефовима посланичких група, и онима који ћуте а знају да буду гласни у другим случајевима и да траже разне санкције према посланицима, да имамо критеријуме једнаке према свима.

Значи, када будем имала још неке детаљније податке, немам шта да кријем, све ћу вас упознати о чему се ради, па ћемо да видимо шта Парламент може а шта не може да уради, шта је политичка одлука појединачних партија, не наша.

Што се мене тиче, осталима ћемо проследити ваше питање па се надамо да ћете добити адекватан одговор.

Реч има Ђорђе Вукадиновић.

ЂОРЂЕ ВУКАДИНОВИЋ: Само на почетку да рекламирам, не знам стручној служби или коме, да ова десна јединица не ради, тако да вас молим да се то исправи када дођу колеге.

Моје питање прво иде на адресу премијера, односно премијерке Ане Брнабић и министра, односно Министарства за енергетику и тиче се ових дана актуелне теме, а то је цена горива и ових протеста који се организују. Једно је наше политичко мишљење о тим протестима, а друга је ствар да ли ће људи учествовати у њима или неће, али треће, рекао бих, оно што је заједничко свима, било да смо посланици било да смо обични грађани, то је да су цене горива у Србији веома високе. То није демагогија, то је очигледна чињеница. У зависности од тога како меримо, резултат је нешто различит, али, објективно говорећи, с обзиром на куповну моћ

становништва, цене горива, нарочито дизела, међу највишима су у Европи, ако не и највише, поготово с обзиром на однос куповне моћи становништва.

У том смислу, просто апелујем на Владу, конкретно на Министарство енергетике, да у домену својих надлежности, а зна се које су надлежности Владе и Министарства, размотри могућност смањивања акциза, као и неких других дажбина, јер јесте чињеница, свиђало вам се то или не, да дажбине са више од пола учествују у цени горива у Србији и да то мало-помало скоро стално клизи.

Уосталом, али немам сада времена за широку елаборацију, чињеница је да је пре пет година, пре доласка ове власти, цена сирове нафте на светском тржишту била дупло виша него данас, а гориво је било знатно јефтиније. Дакле, понављам и наглашавам, дупло је била скупља у једном тренутку сирова нафта, а гориво у Србији јефтиније.

Још нешто, поготово ми који смо мало старији... Ево, ја педесет година памтим, не знам да је икада дизел био скупљи од обичног бензина. Дакле не знам како је до тога дошло, да ли је промењена технологија, начин производње, шта се то догодило. Или су просто неки људи закључили да на дизел, који је неопходан, поготово у пољопривреди, могу лакше да набију цене и намакну средства?

То јесте један суптилан начин, све те акцизе, као и други начини, суптилан начин завлачења руке у џеп грађана на невидљив или не на први поглед видљив начин, и то није добро. Просто мислим да би се ова политички потенцијално запаљива ситуација најлакше могла разрешити тиме да Влада размотри могућност смањивања тих цена, макар симболично, макар да покажу гест добре воље, а не да идемо у лов на вештице и тражимо ко све стоји иза спонтаних, или више или мање спонтаних, протеста. Дакле, уместо да оптужујемо опозицију или било кога другог, трећег и четвртог, просто да се то реши.

На страну то што је садашња владајућа већина својевремено имала врло разумевања, на пример 2011. године и раније, када су они били опозиција, за протесте свих врста, укључујући и ратаре, пољопривреднике, малинаре и све друге. Сад су се, наравно, ствари промениле јер су се улоге промениле, али са становишта грађана њима је свеједно, у суштини, ко седи на власти, они само виде да су њима трошкови живота све скупљи и скупљи.

Друго питање, и последње, иде на адресу Министарства одбране. То је поновљено моје питање од 22. маја када сам питао у вези с оним дроновима, односно беспилотним летелицама које су надлетале територију Србије крајем марта. Још нисам добио одговор на то питање. Тада сам питао да ли је било тих прелета преко територије Србије, како,

када и колико, да ли се зна чије су ове летелице, да ли су биле у извиђачкој мисији, да ли је постојала могућност дејства, да ли смо упутили демарш и коме. Одговор није стигао мени, али је стигао једној агенцији, односно једном порталу, који је објавио да је Министарство одбране саопштило да су то, малтене, неке мале играчке, дронави, да се користе као за шверц робе, наркотика, акције дрвосеча итд. Моје информације су другачије: не ради се ту о играчкама дронавима које можемо да купимо и пошаљемо, него о мало озбиљнијој ствари.

Стога молим Министарство одбране да ми поново, ако се негде изгубио одговор, пружи конкретан одговор о томе, а не да, као што имам утисак, минимализује размере тог инцидента и скандала. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Соња Павловић.

Изволите.

СОЊА ПАВЛОВИЋ: Хвала.

Моје прво питање је за министра финансија господина Сенишу Малог – да ли је тачно да је купио кућу у којој је од 1966. до 1983. године живео Александар Лека Ранковић, шеф тајне службе и министар полиције у некадашњој СФРЈ, чији је власник све до национализације била Смиљана Чавић? Објекат је у Улици Андре Николића 5 на Сењаку, од 409 квадрата, са два мања објекта од 108 метара квадратних, те око 40 ари плаца на овој елитној локацији. На тржишту некретнина објекат је процењен својевремено на 4,5 милиона евра, да би 2017. године његова цена пала на 3,7 милиона евра, и ужива статус добра под претходном заштитом у оквиру просторне целине Сењак – Топчидерско брдо – Дедиње. Ово здање је 2000. године од Владе СРЈ добио Олимпијски комитет Србије, али га је преписао Граду Београду, који је објекат дао у продају како би додатно попунио буџет. У то време је господин Сениша Мали био градоначелник Београда. Тако да још једном питам господина Сенишу Малог – да ли је ова, засад непотврђена, информација тачна и, уколико јесте, да ли је ову некретнину министар финансија пријавио Агенцији за борбу против корупције приликом ступања на дужност министра финансија у Влади Републике Србије?

Питање за председницу Скупштине госпођу Мају Гојковић. Већ више месеци Народна скупштина Србије ради без генералног секретара. Према члану 36. Пословника о раду Народне скупштине, уколико генералном секретару Народне скупштине функција престане оставком или разрешењем, до именовања новог генералног секретара Народне скупштине дужност генералног секретара врши његов заменик кога одреди председник Народне скупштине. Према члану 37. Пословника о раду Скупштине, заменику генералног секретара Народне скупштине

функција престаје даном именованја заменика генералног секретара новог сазива Народне скупштине, оставком или разрешењем.

С обзиром на то да садашње заменике генералног секретара није именовано овај скупштински сазив, већ су мимо процедуре преузети из претходног сазива, можемо констатовати да ми заправо немамо ни заменике генералног секретара, односно да су садашњи заменици нерегуларно постављени, те Скупштина ради на нерегуларан начин, чиме се доводе у питање све одлуке које су у овом сазиву донете. То је веома забрињавајуће и незаконито.

Из наведених разлога постављам питање председници Народне скупштине госпођи Маји Гојковић – како је могуће да је игнорисала Пословник о раду Народне скупштине угрозивши тиме регуларност рада ове институције, и да ли и када има намеру да предложи новог генералног секретара, који би након именованја предложио своје заменике које би именovala на регуларан начин Народна скупштина?

Питање за председника Србије господина Александра Вучића – ко командује Војском Србије након што је начелник Генералштаба Љубиша Диковић стекао све услове за пензију напунивши 58 година?

Ово питање је војни синдикат упутио државном врху, али оно је остало без одговора и већ двадесет дана ми заправо немамо начелника Генералштаба. Све одлуке које Љубиша Диковић потписује су незаконите, јер он, правно гледано, од 22. маја није у професионалној војној служби.

Ово питање војног синдиката игнорисала је председница Одбора за одбрану Марија Обрадовић, као и министар одбране господин Вулин. Стога постављам питање председнику Србије господину Александру Вучићу – како је уопште могло да дође до овог вакуума везаног за статус начелника Генералштаба, односно да ли је донео коначно одлуку о пензији генерала Диковића или евентуално указ о његовом останку на функцију у периоду не дужем од две године? Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала лепо.

Одговорићемо вам одмах.

Да, радим на томе да предложим генералног секретара, па тиме касније и заменика.

Пословник о раду Народне скупштине Републике Србије, такав акт уопште не постоји. Значи, погрешно сте цитирали назив акта па тиме и чланове; немамо ми пословник о раду, него Пословник Народне скупштине Републике Србије, што није исто. Али, обавестила сам вас, радимо са земљама чланицама ЕУ на неком добром нацрту који ћемо касније да разрадимо овде у Парламенту, нови пословник Народне скупштине. Заједно са њима радимо и етички кодекс, јер га они немају; значи, ретко која чланица ЕУ има кодекс етички, тако да ћемо радити на

томе. Пословник о раду Народне скупштине Републике Србије немамо, нећемо ни имати.

Надам се да сте задовољни мојим одговором.

Што се тиче кадровских решења, да, налазимо се у ванредном заседању, те не могу без подршке већег броја посланика да стављам таква питања на дневни ред. Не брините ништа. Иначе, одлуке су правоваљане, не гласају генерални секретар и заменици него посланици и они не утичу на квалитет или законитост доношења одлука, те тиме и то пада.

Реч има народни посланик Нада Лазић.

Изволите.

НАДА ЛАЗИЋ: Поштована председавајућа, поштоване колеге народни посланици, желим да поставим питање министру енергетике и министру финансија поводом поскупљења горива у Србији.

Наиме, колико тачно новца одлази у републички буџет од продаје горива и када мисле да искористе законску могућност да умање акцизе? У последњих месец дана цена бензина је порасла за 4,8%, док је дизел поскупео за 6,2%. Највећи проблем је превелики намет државе која кроз акцизе у цени бензина учествује са око 55%, а дизела близу 54%. Нажалост, ми се налазимо на дну европске лествице по висини зарада, али смо, изгледа, по цени дизела међу првима. Реч је о гориву које се највише користи у пољопривредној производњи и транспорту роба и директно утиче на финалну цену многих производа.

Министар Антић, нажалост, обмањује грађане изјавама да се нада да ће у наредном периоду доћи до пада цене нафте и њених деривата, а уколико до тога не дође Влада Србије ће размотрити које мере има на располагању. Постављам питање – које су то мере и када ће оне бити примењиване?

Директор НИС-а недавно је изјавио да та компанија увози две трећине нафте коју троши, што значи да је једна трећина нафте која је у оптицају из наше земље, из војвођанских ораница. Поставља се питање могу ли руски партнери и браћа да се одрекну дела своје зараде од наше нафте. Према сопственом признању, прошле године су остварили 80% већу нето добит него у 2016. години, односно 27 милијарди динара или око двеста милиона евра. Када ће Влада престати да штеди новац компанији с већинским руским власништвом на рачун грађана сопствене земље?

Посебно забрињава начин на који НИС експлоатише нафту у Србији, који не само што угрожава животну средину већ и трајно доводи до уништења рудних богатстава Србије. Наиме, на српским нафтним пољима руска компанија користи методу фрактурисања која је забрањена у другим земљама и коју не користи у својој земљи.

Постављам питање министру енергетике – да ли држава као мањински власник НИС-а преко његовог министарства контролише шта се ради с националним богатством какво је нафта, колико нафте се експлоатише у Србији и којим методама? Стручњаци упозоравају да уколико се то ускоро не уради, 2021. године Србија неће имати ни кап своје нафте иако је годишње из сопствених нафтних поља производила милион тона.

Према процени економских аналитичара, Србија је у НИС за протеклих осам година унела вредност националног блага, тј. нафте и гаса, која се цени на око четири милијарде евра, а приходовала је укупно нешто мање од осамсто милиона евра по основу рудне ренте, дивиденди, нераспоређене добити и пореза на добит. То је, нажалост, тренутни салдо посла две државе у који је руска страна уложила међународну политичку помоћ за очување интегритета и суверенитета, а ми, односно српска страна, своју нафту и гас.

А где смо данас? Већински руски власник НИС-а и даље у нашој земљи плаћа рудну ренту у износу од свега 3%, а не седам, колико је регулисано Законом о рударству и геолошким истраживањима, док је рудна рента у Руској Федерацији око 20%, а у земљама Европе између 10% и 20%. Да се примењује закон којим је дефинисана рудна рента, данас не бисмо имали поскупљење горива.

Ми из Лиге социјалдемократа Војводине имамо разумевања за грађанске протесте. Наиме, да подсетим, били смо против продаје НИС-а и десет претходних година се боримо против оваквог газдовања нашим богатством и тражимо промену енергетског споразума. Зато постављам питање Влади – да ли ће Влада тражити ревизију енергетског споразума са Русима и повећање рудне ренте у складу са законом?

Такође, постављам питање министру пољопривреде – да ли је на Влади тражио да пољопривредници добију јефтине гориво с обзиром на то да су они посебно угрожени овим поскупљењем? Министар Недимовић је изјавио још крајем јануара да се разматра начин на који би се произвођачима обезбедило јефтине гориво, али предуслов за то је постојање регистра којим би се разграничили прави од фиктивних произвођача. Долази жетва, произвођачи, односно пољопривредници плаћају гориво од 160 до 170 динара, док фармери у Европи гориво плаћају максимално 90 динара. Ако знамо који је стандард у ЕУ а који код нас, наши пољопривредници не могу бити конкурентни што доводи до потпуног уништења села.

Када ће се, постављам последње питање, министри енергетике и финансија обратити јавности поводом овог проблема и, наравно, када ће се премијерка обратити? Хвала лепо.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала.

Поставио бих прво питање председници Владе и потпредседници министарки Зорани Михајловић, а везано је за најаву да „Етихад“ неће продужити уговор с „Ер Србијом“ који је омогућио управљање мањинског партнера у последњих пет година.

Да ли Влада има план за ситуацију која ће настати 1. јануара следеће године када ће управљање „Ер Србијом“ бити потпуно у њеним рукама и које су мере у плану како би се катастрофална ситуација у овој компанији променила?

Пет година, скоро пет година од формирања компаније „Ер Србија“ и управљање од стране мањинског партнера „Етихада“ донели су грађанима Србије један од најскупљих превоза у поређењу са конкуренцијом и компанију која не може да функционише на тржишту без субвенције од стране државе. Сада ће та компанија бити препуштена на управљање Влади, која има обичај и праксу именовања нестручних људи на одговорна места. Мислим да грађани Србије имају право да за новац који је у њихово име држава дала компанији „Ер Србија“ у претходних пет година добију извештај како је тај новац потрошен. Оно што је много важније, на који начин ће се управљати и како ће се и с којим циљевима водити та компанија?

Само још да поновим чињеницу да после ових пет година, иако је најављивано, неће доћи до набавке нових авиона, да није дошло до повезивања Србије преко компаније „Ер Србија“ са Далеким истоком, да није повећан (напротив, смањен је) првобитни број летова за северну Америку, а да је највећи део услуга у „Ер Србији“ смањен и доведен на ниво лоу кост компанија где не можете да добијете ни чашу воде, све остало морате да платите. То сигурно није ниво националне компаније где је већински власник држава Србија и сасвим сигурно није ниво и начин пословања компаније коју грађани финансирају из буџета.

Друго питање је за потпредседника Владе Небојшу Стефановића. То је питање које морам да поновим зато што нисам добио одговор. Када ће бити постављен начелник Управе криминалистичке полиције, најважније управе у полицији, која се бори пре свега против организованог криминала, највише корупције, против нарко-дилера, свега онога што данас у Србији недостаје, односно нема?

Ми видимо да су, нажалост, улице градова Србије постале малтене стрељана. Пре неки дан имали смо не једно него два мафијашка убиства у једном дану. Нажалост, том најважнијом управом, која треба да се бори против најтежих облика криминала, годину и по дана нема ко да управља,

што сасвим сигурно даје негативне резултате и одражава се на безбедносну ситуацију Републике Србије.

Апеловао бих још једном на потпредседника Владе, уместо што тера припаднике полиције да малтретирају грађане који ових дана с правом протестују због високих цена горива, да се бави пре свега својим послом, а то је да води рачуна на који начин функционишу полиција и његово министарство, који људи обављају најважније функције у том систему, да ли их уопште има. У овом случају, видимо да их нема.

Кажем, уколико се у самом министарству, у раду Министарства нешто не промени, сасвим сигурно ћемо имати и много горе стање по безбедност грађана Србије. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Бранислав Михајловић.

Изволите.

БРАНИСЛАВ МИХАЈЛОВИЋ: Хвала.

Имам питање за председника Србије Александра Вучића. Директор владине Канцеларије за Косово и Метохију Марко Ђурић изјавио је јуче да „грађани немају разлога да се плаше зецкања оружјем из Приштине јер су институције стабилне и у стању су да заштите и одбране земљу“. Па, ево, да видимо да ли је то баш тако. Према закону, 256 субјеката одбране, међу којима су и председник Републике и министарства, имају обавезу да предају план одбране. То је документ о поступању у ванредним и ратним околностима који садржи план склањања у склониште, план измештања на резервну локацију, план мера приправности, телекомуникационог обезбеђења итд.

Према последњој јавној информацији Министарства одбране за последње тромесечје 2017. године, план одбране ни 2016. године ни 2017. године Министарству одбране нису предали бивши председник Томислав Николић а онда ни нови председник Александар Вучић. Планове нису никада предали ни Министарство грађевине, Министарство правде, европских интеграција и заштите животне средине. Пошто је ова иста информација Министарства одбране за прва три месеца 2018. године означена као поверљива, молимо да нам се достави информација да ли је председник коначно предао план одбране за 2018. годину и зашто га није предао за 2017. годину.

Питање министру одбране Вулину – када ће предузети мере за утврђивање прекршајне и кривичне одговорности против лица која не извршавају задатке одбране?

Питање председници Владе Ани Брнабић – шта ће предузети у вези са чињеницом из извештаја Министарства одбране да су лица која обављају послове планирања одбране недовољно стручна за то?

Грађани Србије треба да знају, председник Републике, врховни командант, нема план одбране и сматра да је неважно да га достави Министарству одбране иако готово сваки дан бројни таблоиди који представљају глас Владе Србије и Александра Вучића плаше грађане наводним нападима НАТО-а и косовских Албанаца. Пошто се председнику очигледно не жури, а ни министру Вулину да подсети председника, јасно је да функционери СНС-а по ко зна који пут узнемиравају грађане претњама ратом у намери да скрену пажњу са горућих тема, као што је нпр. колико су владе Александра Вучића и Ане Брнабић досад отеле од пензионера и од плата запослених у јавном сектору.

Следеће питање је за министра просвете Младена Шарчевића. Сваке три године одржава се Министарска конференција Европског простора за високо образовање; ове године је била у Паризу од 24. до 25. маја. На свакој конференцији се разматра извештај о имплементацији Болоњског процеса. Наша оцена ове године је 2,54 на скали од нула до пет. Оцена константно пада и ова је практично од почетка имплементације „болоње“, од 2005. године, најнижа до сада. Нижа је била само на самом почетку – 2,2. Досадашње оцене за Србију са министарских конференција о имплементацији „Болоње“ биле су: 2005. године, Берген – 2,2; 2007. године, Лондон – 4,2; 2009. године, Лувен – 3,8; 2012. године, Букурешт – 3,1; 2015. године, Јереван – 3,8 и 2018. године, Париз – 2,54.

Истичемо индикатор један, који је оцењен са један. То практично значи да нема стандарда за оцену употребе ЕСП бодова, тј. оптерећење студената и повезаности бодова и исхода учења.

Оно што је нарочито занимљиво, невезано од индикатора, додатак дипломи се свуда, у свим земљама, издаје бесплатно, осим, погодите где, у Србији и Црној Гори, где студенти морају да плате таксу. На црногорском универзитету студенти плаћају 15 евра, али у Србији се додатак дипломи увек издаје уз диплому и цена овог документа је невероватних 40 евра. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, време.

Реч има народни посланик Балша Божовић.

Изволите.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем, председнице Народне скупштине.

Поштовани грађани, даме и господо народни посланици, питање упућујем Александру Вучићу и председници Владе Републике Србије госпођи Ани Брнабић. Већ је пет месеци откако је убијен Оливер Ивановић, а грађани Србије и породица Оливера Ивановића апсолутно не знају ко га је убио, зашто је убијен. Имали смо прегршт изјава председника

Републике Србије како ће следеће недеље бити откривено ко га је убио, како ћемо у наредних неколико дана имати много више информација о томе ко стоји иза овог убиства, како ће се многи изненадити шта се заправо догодило. Затим, инсинуације од председника Косова Хашима Тачија, који је рекао да многим неће одговарати када косовске власти буду рекле ко је убио Оливера Ивановића и због чега. Хоџај, потпредседник косовске владе, оптужио је Србију да опструира истражни процес који се води од стране специјалног тужилаштва у Приштини.

Моје питање је за председника Републике Србије Александра Вучића и председницу Владе Републике Србије – ко је и због чега убио Оливера Ивановића и када ћемо сазнати истину?

Скоро ће шест месеци од тог убиства, откако је Оливер Ивановић буквално стрељан у Косовској Митровици. У прва два месеца је основно тужилаштво покренуло истрагу, у оквиру које су углавном радили припадници српске националности. Некада су били у систему државе Србије, сада су у систему Косова. Многе информације су цуриле и државни органи Републике Србије су имали све на тацни.

Шта се десило у међувремену? Зашто Специјално тужилаштво у Србији ћути и зашто се нису покренуле широке истраге о томе шта је претходило убиству?

Шта је Оливер Ивановић рекао свега неколико недеља пред убиство у БИА, какву је изјаву дао? У кога је показао прстом када је у питању паљење аутомобила непосредно пред убиство? Када су претње њему лично и његовој породици биле упућиване, шта се дешавало и шта је БИА предузела да заштити Оливера Ивановића с обзиром на све податке које је он изнео у неколико прилика пре него што је био стрељан у северној Косовској Митровици?

Зашто Тужилаштво Србије није покренуло истрагу против Марка Ђурића, против Жељка Митровића, против људи који су непосредни извршиоци политичког прогона Оливера Ивановића и политичке позадине убиства Оливера Ивановића? Због чега нико није саслушао власника Телевизије Пинк или Марка Ђурића који је говорио на РТС-у у неколико наврата најстрашније увреде на рачун Оливера Ивановића, како је издајник Србије, како је неко кога Србија треба да се стиди, да је неко ко разбија јединство Србије на Косову, српског народа на Косову, да је неко ко не жели добро Србији и Србима који живе на Косову?

Због чега и сада додајују неки љутњу због чега питамо шта се десило с Оливером Ивановићем и зашто је убијен?

Ко је Радоичић, потпредседник Српске листе на Косову и Метохији, подржане од стране Српске напредне странке, која подржава Хашима Тачија и Рамуша Харадинаја?

То су питања на која грађани Србије имају право и породица Оливера Ивановића има право.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има народни посланик Татјана Мацура.

Изволите.

ТАТЈАНА МАЦУРА: Захваљујем, председавајућа.

Прво питање упућујем градоначелнику и министарки Зорани Михајловић. Имајући у виду да је готово читава кампања за београдске изборе била усмерена на обећања која су више него амбициозна, занима ме када ће се реализовати обећање које је у току кампање председник дао грађанима Батајнице који годинама уназад муку муче са канализацијом, које у највећем делу насеља уопште нема.

Проблем представља не само фекална канализација која недостаје већ и недостатак кишне канализације, која грађанима Батајнице ствара изузетно велике проблеме. Нема те обилније кише, као што смо уназад пар дана имали ситуацију са падавинама, која практично не паралише делове Батајнице. Међу најкритичнијим деловима издвојила бих део који од Батајнице води ка Новој Пазови, затим и део који води од Батајнице ка насељу Бановци и део који се назива Шангај а наслања се на још једно земунско насеље, а то су Бусије. Сва ова насеља имају проблем са кишном канализацијом.

Потпуно сам свесна да инвестиција није мала, али сам сигурна у то да је много мања од санирања евентуалне штете. Нисам маштовита као што је, рецимо, Зоран Радмиловић у представи „Радован Трећи“ предложио да се о истом трошку направи канализација и метро, али сам сигурна да постоји неко смислено решење.

Шалу на страну, на сликама које ћу вам сада показати можете видети да су поплављене улице у Батајници, међу њима је Мајора Зорана Радосављевића, која је иначе и главна улица, затим Улица Марка Перичина Камењара и Далматинских бригада. Све ове куће изгледају као да пливају по рекама, а у ствари се налазе на земљишту.

Време је да се поставе рокови за сва обећања која су дата у предизборној кампањи и одреде приоритети. Приоритети за насеље на 22 километра од центра Београда нису фонтане и јарболи, већ најобичнија фекална и кишна канализација.

Још једно питање за министарку Михајловић тиче се истог насеља. Изградња обилазнице око Батајнице, чини ми се, започета је пре десет година. Батајница је пре изградње била повезана директним излазом на ауто-пут, међутим, када су кренули радови, Батајница је практично одсечена од ауто-пута. Постоји један део индустријске зоне који се налази између Батајнице и Земуна, који је практично, мање-више, неким

путевима које су сами привредници отварали спојен са ауто-путем, али то није озбиљно решење. Сама Батајница се практично налази у изолацији. Не зна се када је хаос већи: када ђаци, студенти, радници гравитирају ка Београду у преподневним сатима или када се са својих обавеза враћају кућама.

Ако мало боље анализирате најаве извођења радова, видећете да се оне интензивирају током предизборних кампања, што је случај са 2012, 2014. годином, па и овом последњом кампањом, и да одмах након тога утихну. Према попису из 2011. године Батајница има 48.000 становника, данас сигурно много више, и велики број грађана је због тога што нема излаз на ауто-пут практично паралисан. Када ће бити отворен излаз на ауто-пут?

Питање, такође, за министарку Зорану Михајловић. Из засеока Липик, село Тулари у општини Уб, има много деце која иду пешице до школе. Тај пут је дуг око два километра, неасфалтиран је и лош. Док је лепо време и некако, деца туда пролазе до школе, али чим падне киша без дубоких чизмица не могу да се појаве у школи. Писали су ми родитељи ове деце да поставим питање у Скупштини, ја то данас чиним, да ли је у плану да се овој деци обезбеди нормалан прилаз до школе коју похађају, да ли могу очекивати да овај пут буде саниран до почетка наредне школске године, што је у септембру.

Питање за новоизабраног министра финансија. Ми смо предлог о томе како може да се реши криза са повећањем цене горива у Србији послали непосредно пре него што су кренуле блокаде у Србији. Оне су кренуле од 8. јуна и до данас су прилично интензивирани. Питамо вас – када ћете нам послати одговор да ли вам је предлог прихватљив с обзиром на то да нам се чини да нема адекватнијег решења од смањења акциза и обрачуна ПДВ-а на саме акцизе? Дакле, ми имамо краткорочно и средњорочно решење, послали смо га новоизабраном министру финансија, очекујемо одговор. Јако је важно да грађани Србије знају да је из Скупштине Србије послат предлог решења. Покрет центра и Посланичка група Слободни посланици су ово решење послали пре него што су барикаде кренуле.

Имајући у виду да се прети саобраћајном полицијом, саветујем свима да обуку своје прслуке и обележе прописно аутомобиле. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Да ли још неко жели да постави питање?

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани председавајући, поштоване колеге народни посланици, уважени грађани, помаже Бог свима.

Моје питање иде, наравно, председнику Владе Републике Србије о најактуелнијој теми ових дана, а то је – да ли је Влада Републике Србије расправљала о могућности смањења акциза на гориво у Србији, чиме би коначно изашла у сусрет сопственим грађанима и издејствовала смањење заиста превисоке цене горива у нашој држави?

Заиста желим, крајње добронамерно, да скренем пажњу актуелној власти да су протести који су кренули од петка у Србији због превисоке цене горива једно важно упозорење власти да грађани више заиста не могу да трпе толике државне намете и, практично, завлачење руке у цеп све сиромашнијих грађана са тако превисоким ценама горива. Уместо да се одговори на веома једноставно питање да ли ће Влада Републике Србије смањити акцизе и тиме изаћи у сусрет сопственим грађанима, ми смо добили разне оптужбе, покушаје да се грађани приводе, хапшења, изазивање разних конфронтација, које су заиста непотребне.

Питање је веома једноставно – зашто је гориво у Србији поскупело за 10 динара у просеку од Нове године? Зашто је гориво у Србији за 35–45 динара скупље него у окружењу? Зашто је дизел-гориво у Србији најскупље у Европи? Зашто акциза на гориво износи 53–55% цене горива у Србији? Дакле, толики је државни намет на гориво.

Скрећем вам пажњу да власт мора да води рачуна о томе да овде није у питању само цена горива за све грађане Србије, него је у питању цена горива, која утиче на скок других цена у Србији, да је у питању цена горива која је од изузетног интереса за све привреднике и пољопривреднике у Србији. Подсетићу вас, што се тиче пољопривредника, да једини у Европи немају регресивно дизел-гориво за пољопривредну производњу, а то им је основно средство за рад. Дакле, ви морате, иако се то вама чини као протест опозиције, да разумете незадовољство грађана, који једноставно не могу да трпе тако високу цену горива.

Српски покрет Двери није организатор тих протеста, али апсолутно подржавамо оправдане захтеве незадовољних грађана у правцу смањења цене горива у Србији и увек ћемо их подржати, на сваком месту где се такве врсте протеста организују. Наравно, против смо било каквих инцидената. Сматрамо да ти протести треба да буду мирни, достојанствени, да се пропусте сви хитни случајеви и да се држе онако како је рађено у петак од 17 до 18 часова, али на то не можемо да утичемо јер то не организујемо.

Морате да схватите да заправо није одговор да називате ваше политичке противнике политичким лудацима, лоповима, батинашима, сецикесама. То није одговор на тему смањења акцизе и појефтињења горива у Србији. Морате на то да одговорите.

Друго питање имају привредници који имају повраћај акцизе, а то је у висини од 8,7 динара по литру. Морате да схватите колико је за њих важно, а то је други начин да им помогнете, да повећате повраћај акцизе за привреднике у Србији јер им је гориво основно средство за рад. Овде посебно мислим на ауто-превознике и транспортне превознике. Они иначе имају проблем са међународним дозволама, имају проблем са одласком возача на боље плаћене послове у иностранство, са задржавањем на граници, око царине, са конкуренцијом из окружења која има много јефтиније гориво и, наравно, оно што посебно желим овде да апелујем да се реши, имају проблем са наплатом паркирања камиона у међународном транспорту у царинском поступку. Дакле, уведено је нешто што се зове корисник подлоге у царинском поступку. Пазите шта се дешава: чекајући спровођење законом прописаног царинског поступка, превозници, по налогу царине, морају да паркирају возила на поседима у приватном или у власништву локалних самоуправа које је Управа царина путем јавног позива одабрала. За ту услугу која им је пружена без да су је тражили плаћају неку цену власнику поседа. Дакле, превозницима је ово тешко да разумеју и ово је само додатна глоба за њих.

Поента приче је веома једноставна – решите проблем, немојте оптуживати друге за проблем који сте ви направили превисоком ценом акцизе, висином акцизе у Србији. Имате два начина: да смањите акцизу за гориво и да повећате повраћај оних средстава која иду на акцизу привредницима и да уведете регресивно дизел-гориво за пољопривреднике.

Значи, грађани од вас очекују решење, не напад на опозицију, не нешто што ниједан председник света не би рекао за своје политичке противнике, да су политички лудаци, батинаши, лопови и сецикесе. То просто није говор који треба... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господа народни посланици, држава није наше приватно власништво. Ми смо тренутно у овој скупштини. Држава је заједница људи. Држава је бедем који штити од неправде и несреће и невоље. Држава је у обавези, ма ко био на власти, да се стара да у држави има државе.

Ја вас питам ко се од ових опозиционих „жутих“ велесила оградио од овога. Овај човек кога је држава требало да штити, то је била наша обавеза, сурово је пребијен, у организацији оних који желе да дестабилизују земљу, да унесу страх и немир међу грађане. Њихов штаб је у Скопљу. У Будимпешти Орбан неће да их прими. То су ови – Мишкова левица, дакле левичари, по систему „лева рука, десни цеп“. Рецимо,

Јеремић, Јанковић, Бошко Обрадовић, Ћилас. Ово је славна левица. Они блокирају и бију људе. Они су стварни инспиратори и организатори тога.

Идемо редом. Гориво је скупо. Наши пољопривредници треба да знају да се интензивно са њиховим удружењима тражи модел да их ослободимо дела акцизе, али да не доведемо до шверца. Ово је било решење.

Једно решење је да они тамо које је Скот увео у Парламент оду у САД и кажу – немојте више правити конфликте у Сирији, Либији, Ирану, Ираку (је л' тако, војводо) и немојте дизати цену горива свуда у свету, па и у Србији. То је једно решење, да их замоле, пошто су блиски са Скотом.

Друго решење је било да не продају НИС. Продали су НИС, обе рафинерије, продали су сва складишта, продали су налазиште нафте и гаса у Војводини, одакле је држава могла да смањи цену горива. Они су продали да би добили симпатије и реизбор Бориса Тадића 2008. године. Борис Тадић и Коштуница су се отимали око столице тамо приликом продаје. Нисмо ми то продали.

Шта пише Борко Стефановић позивајући на блокаду, вођа преговарачког тима за продају НИС-а? Шта пише? Све честитке Србији, блокирати, дајмо им врућу јесен итд.

Идемо даље, да видимо овог што је претходно говорио. Блокирао је Прељину, велики пољопривредник Бошко Обрадовић. Шест чланова породице у јавном сектору, 50.000.000 добио од акциза за странку прошле године, 28.000.000 (је л' тако, војводо?) стрпао у свој џеп аконто наводних електро-радова. Опрао паре. Хоће паре од акцизе, али му акциза превелика. Велики бранилац. Шта каже на Прељини велики бранилац? Треба блокирати Србију.

Шта каже Марија Јањушевић која је блокирала српског патријарха? Шта каже она на блокадама? Каже, нису они организатори. „У понедељак блокаде до испуњења захтева, нема повлачења, нема предаје“. То каже она. Каже – нема горива, јебига, каже она. Исписано латиницом. Велика породична организација блокирала породице. И, пази, бране ћирилицу, све са блокаде.

Идемо даље. Блокирала патријарха у Војводини. Е то је та породична црквена организација. Марија Јањушевић поново – најаву блокаде од 17 до 21. Поново она најављује блокаду. Ко су онда организатори?

Идемо даље: Зоран Живковић, Саша Јанковић, Балша Божовић, председник Општинског одбора Сурчин, члан Главног одбора ДС-а.

Шта се чека, моје је питање, шта ће држава предузети поводом дестабилизације земље и покушаја дестабилизације? Србију нико не може

срушити споља док јој не помогну ови изнутра. Они треба да знају да у сукобу нас самих са собом сигурно губимо ми. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Александар Марковић.

АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ: Захваљујем.

Поштована председавајућа, даме и господо народни посланици, и моје питање се односи на незаконите протесте и блокаде улица и путева у Србији који се ових дана дешавају, а упућено је Министарству унутрашњих послова.

Пре свега бих желео да честитам припадницима МУП-а на хитрој и ефикасној акцији хапшења људи који су претукли и опљачкали једног грађанина, Божидара Милића, током јучерашњег дана на једној од локација на којима се одржао тај тзв. протест у Борчи. Тиме се јасно показује и тиме је послата порука да нећемо да допуштамо и трпимо никакав вид насиља, да нема толеранције према насиљу, да је недопустиво да неко угрожава безбедност наших грађана ни на који начин.

Та бахата мањина данима спроводи терор над апсолутном већином. Ово је први пут од убиства Ранка Панића 2008. године да неко у Србији буде пребијен од стране политичких неистомишљеника, да неко у Србији буде пребијен само зато што има другачији политички став, само зато што се усудио да осуди нешто или да се не слаже с неким политичким ставом.

Дакле, три човека од двадесет и нешто или тридесет и нешто година пребила су „јуначки“ једног човека који има скоро педесет година и притом га опљачкали. Сматрам да је то апсолутно недопустиво и да су организатори ових протеста на најбољи начин показали своје право лице. Зато питам МУП – да ли ће предузети неопходне радње, да ли ће истражити организаторе ових протеста, исте оне људе који су већ годинама заговорници разних сценарија, разних облика крвопролића у Србији, исте оне који су спремни да изазивају nerede и хаос на улицама али им то, на срећу, не полази за руком?

Један од њих је малопре покушао да каже како они немају везе с тим протестима, а врло добро знамо праву истину о томе. А да је оно што говорим истина, о чему је говорио и мој колега Ристичевић малопре, можемо јасно да видимо из њихових твитова ових дана.

Зоран Живковић каже – протест мора бити јачи и доследнији; у понедељак у девет ујутру треба блокирати све раскрснице у Србији и остати тамо док Влада Александра Вучића и његових есенесоваца не смањи акцизе. То каже Зоран Живковић пре неколико дана.

Идемо даље, Мирослав Алексић, исто један од њих, један од Јермићевих посланика, боље да постави питање на основу чега су добили

200.000 евра од Катара. Још нисмо добили одговор на то питање. Уместо тога, он твитује и каже – Трстеник на линији, и шаље слике са протеста.

Идемо даље, један од ових који је мало пре галамио, Балша Божовић, каже – Горан Весић због цене горива блокира Славију већ годину дана, па кад може он, можемо и ми. Ако ово није подршка, ја не знам шта је подршка. Само је питање било одакле је твитовао ово, да ли са Малдива или из Београда.

Саша Јанковић твитује: док читам први радни текст будућег закона о лустрацији, само да кажем и ово – људи које овај режим казни због ствари као што је данашњи протест, биће рехабилитовани. Дакле, он најављује рехабилитацију једног дана када дође на власт. На срећу, нема од тога ништа, никад неће доћи на власт.

Идемо даље. Бошко Обрадовић – поздрав са кружног тока у Прељини за све политичке лудакe широм Србије који су данас показали грађанску храбрости и достојанство.

О Марији Јањушевић, „Нинамедији“, мало пре је колега такође говорио како шаље слику на латиници. Ја због пристojности не желим да прочитам шта је она твитовала, али то је та заштитница ћирилице која на латиници твитује.

Дакле, то је та иста екипа, то је тај тужан скуп овде који седи прекопута нас; исти су сви они по овом питању, исти политички став су заузели. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Пошто се нико од председника, односно представника овлашћених посланичких група не јавља за реч, настављамо са радом.

Обавештавам вас да су спречени да седници присуствују проф. др Жарко Обрадовић, Горан Ћирић и Весна Марјановић.

Сагласно члану 86. став 2. Пословника, обавештавам вас да је ова седница сазвана у року краћем од рока утврђеног у члану 86. став 1. Народне скупштине.

Поштоване даме и господа народни посланици, уз сазив седнице Седмог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву добили сте и предложени дневни ред. Одређен је следећи

Дневни ред:

1. Предлог закона о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи,
2. Предлог закона о измени и допуни Закона о државној управи,
3. Предлог закона о изменама и допунама Закона о матичним књигама,
4. Предлог закона о изменама и допунама Закона о јавним агенцијама,

5. Предлог закона о платама запослених у јавним агенцијама и другим организацијама које је основала Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе,
6. Предлог закона о изменама и допунама Закона о националним саветима националних мањина,
7. Предлог закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина,
8. Предлог закона о изменама и допунама Закона о службеној употреби језика и писама,
9. Предлог закона о изменама и допунама Закона о територијалној организацији Републике Србије,
10. Предлог закона о потврђивању Додатног протокола Европској повељи о локалној самоуправи о праву да се учествује у пословима локалних власти,
11. Предлог за избор гувернера Народне банке Србије,
12. Предлог за избор вицегувернера Народне банке Србије,
13. Избор чланова Одбора Агенције за борбу против корупције на предлог Заштитника грађана и Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и заједно Удружења новинара Србије и Независног удружења новинара Србије,
14. Предлог одлуке о избору председника судова, који је поднео Високи савет судства.

Народни посланик др Александар Мартиновић, на основу члана 92. став 2, члана 157. став 2, члана 170. и чл. 192, 193. и 201. Пословника Народне скупштине предложио је ...

(Марко Ђуришић: Пословник.)

... Да се обави заједнички начелни и јединствени претрес о ...

(Војислав Шешељ: По Пословнику.)

... Предлогу закона о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи, Предлогу закона о измени и допуни Закона о државној управи, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о матичним књигама, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о јавним агенцијама, Предлогу закона о платама запослених у јавним агенцијама и другим организацијама које је основала Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о националним саветима националних мањина, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о службеној употреби језика и писама, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о територијалној организацији Републике Србије,

Предлогу закона о потврђивању Додатног протокола Европској повељи о локалној самоуправи о праву да се учествује у пословима локалних власти, Предлогу за избор гувернера Народне банке Србије, Предлогу за избор вицегувернера Народне банке Србије, Избору чланова Одбора Агенције за борбу против корупције и Предлогу одлуке о избору председника судова.

Ко је тражио по Пословнику?

Војислав Шешељ и Марко Ђуришић, изволите.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Даме и господа народни посланици, мислим да би се прихватањем овог предлога прекршио члан 157. Пословника који каже да Народна скупштина може да обави заједнички начелни претрес о више предлога закона који су међусобно условљени или су решења у њима међусобно повезана.

Ми имамо законе о локалној самоуправи, државној управи, матичним књигама, јавним агенцијама, платама запослених у јавним агенцијама, о саветима националних мањина и разне друге предлоге закона, а онда избор гувернера и вицегувернера, па избор председника судова. Објасните ми како је могуће да су међусобно условљене ове тачке дневног реда или да су решења у њима повезана. Ово је само начин да се избегне озбиљна расправа о било којој тачки. Овде су дошли представници једног министарства које заступа скоро десет закона, на челу са министром Ружићем; нема нам још Јоргованке, а морамо и о председницима судова. Како је могуће водити јединствену расправу?

Наравно, ви све можете јер имате довољан број гласова. Знам да све можете, али не знам докле ћете моћи.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Не могу да вам одговорим зато што је то на предлагачима.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Нека предлагач одговори. Он је доктор правних наука, он би са лакоћом одговорио.

ПРЕДСЕДНИК: Члан 157. сте рекли, је л' тако? Да ли желите да гласамо у смислу да сам повредила члан 157?

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Па повредили сте јер сте дозволили то.

ПРЕДСЕДНИК: Добро, значи гласаћемо.

Немам диспозицију да дозволим или да не дозволим, члан је врло јасан – неко од посланика предлаже и на гласању се изјашњава да ли прихватате или не прихватате.

Реч има Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Ја сам, поштована председнице, такође желео да укажем на члан 157. По Пословнику не могу, исти је члан, толико знам Пословник. Али, по члану 27, на основу овог образложења које сте дали, морам да констатујем да се ви старате о примени овог пословника. Овај пословник каже на који начин се предлози стављају на одлучивање пред

посланике. Не можете ви да кажете – није моје да ја одлучујем о чему ће се посланици изјашњавати. Ви сте дужни да сви предлози који долазе овде пред посланике буду у складу с Пословником.

Овај предлог није у складу с Пословником и не можете да кажете – ако посланици одлуче, шта ја ту могу. Следећи пут ће посланици рећи да је данас петак иако је уторак. Шта онда ако сви посланици одлуче, односно већина, да је данас петак, да ли то значи да је стварно у животу петак? Није петак и овај предлог не може да се стави пред народне посланике зато што није у складу с Пословником. Ако Пословник није добар, као што слушамо годинама, шест година имате прилику да га промените.

На овај начин желите да спречите да водимо дискусију о овим законима али и о предлозима за избор које сте предложили, односно које су предложили председник Републике и скупштински одбори, о незаконитом предлогу за члана Агенције за борбу против корупције који није у складу са законом дошао од стране Заштитника грађана и Повереника за информације од јавног значаја. На овај начин спречавате расправу зарад само једног дана посла више који би ова скупштина имала да нисте данас применили ову силу и на овај начин обесмислили поново рад Скупштине.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Измислили сте сада шта сам рекла. Срећом да имамо записник па ми није тешко да предочим записник да нисам рекла „шта ме брига“ или „шта ја ту сад могу“.

Вођење и позивање на члан 27. не значи примену силе од стране председника или председавајућег, па сад ја посланицима да забрањујем да предлажу и да користе могућност из члана 157. став 2. Тако да имате мало флексибилно схватање члана 27. Не могу ја баш све. Али није то ни битно, јавили сте се и цитирали члан 27. само зато да не бисте поновили примедбу на спровођење члана 157.

Реч има Бошко Обрадовић.

Који члан?

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Члан 97.

Поштована председавајућа, позвао бих се на могућности које нам даје члан 97, који јасно каже у ставу 3: „Председник, односно представник посланичке групе пре отварања претреса“, што ја управо чиним, „има право да предложи дуже време претреса за посланичке групе од времена утврђеног у ставу 1. овог члана.“ А тамо пише да у основном поступку укупно време расправе у начелу за посланичке групе износи пет часова.

Дозволите да образложим. Ви сада имате ту пословничку могућност да нам дате просто један реалнији временски распон за расправу о овим изузетно важним и у много чему квалитетним законима. Не видим шта је

разлог да се не продужи расправа јер се заиста ради о важним темама. Невероватно је и немогуће расправљати у једном времену за говор сваког народног посланика о тако широким темама као што су: локална самоуправа, избор гувернера и вицегувернера Народне банке, избор председника судова, закони који се тичу националних мањина, службене употребе језика и писма.

Ево, чим вам набрајам, сами сте свесни да је ово седам-осам различитих тема, потпуно различитих друштвених области, потпуно различитих, специфичних политичких и других питања и да је заиста неприлично и супротно духу овог пословника да то све буде пребачено у један јединствени претрес и тиме потпуно скраћено време за расправу о овако важним питањима.

Мислим да је у интересу националних мањина у Србији, да је у интересу свих оних које интересује локална самоуправа, а интересује све грађане јер живе у локалним самоуправама, да имамо више времена, да можемо да имамо квалитетну расправу, да можемо да укрстимо аргументе. Опет кажем, ради се о врло квалитетним законима где има шта да се похвали а има да се нађе и ствари које су за критику.

Мислим да бисте показали изузетно добру вољу ако бисте проширили време расправе, јер заиста је неприлично да на овај начин сужавамо могућности за расправу.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Значи, није у питању била повреда Пословника, него сте мало раније него што је редослед радњи које морамо да обавимо предложили да се продужи време расправе. Мало ћемо сачекати за гласање поводом вашег предлога.

Дакле, да се вратимо на спајање расправе.

Да ли посланик Мартиновић жели реч?

Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог о спајању расправе.

Закључујем гласање.

За је гласало... На једном екрану имам 126, на другом немам ништа.

Молим да поновимо гласање.

Стављам на гласање предлог о спајању расправе.

Молим да ми овде прикажете резултате.

Молим службу да дође овде. На табли немам ништа и угасила се сада табла.

Ево га, у реду је.

Закључујем гласање: за – 131 посланик.

Немам на екрану против, ни уздржан, не знам о чему се ради.

Систем не препознаје против и уздржане, шта да радимо.

(После паузе.)

ПРЕДСЕДНИК: Молим вас, ради пробе, да утврдимо кворум.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да имамо присутних 140 народних посланика.

Стављам на гласање предлог о обједињавању тачака.

Закључујем гласање: за – 134, против – осам, уздржаних – нема, није гласало – 12 народних посланика.

Прелазимо на тачке 1–14. дневног реда (заједнички начелни и јединствени претрес):

- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ ЗАКОНА О ДРЖАВНОЈ УПРАВИ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О МАТИЧНИМ КЊИГАМА,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЈАВНИМ АГЕНЦИЈАМА,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ У ЈАВНИМ АГЕНЦИЈАМА И ДРУГИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА КОЈЕ ЈЕ ОСНОВАЛА РЕПУБЛИКА СРБИЈА, АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ИЛИ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О НАЦИОНАЛНИМ САВЕТИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЂИНА,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПРАВА И СЛОБОДА НАЦИОНАЛНИХ МАЂИНА,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СЛУЖБЕНОЈ УПОТРЕБИ ЈЕЗИКА И ПИСАМА,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ТЕРИТОРИЈАЛНОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ ДОДАТНОГ ПРОТОКОЛА ЕВРОПСКОЈ ПОВЕЉИ О ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ О ПРАВУ ДА СЕ УЧЕСТВУЈЕ У ПОСЛОВИМА ЛОКАЛНИХ ВЛАСТИ,
- ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР ГУВЕРНЕРА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ,
- ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР ВИЦЕГУВЕРНЕРА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ,
- ИЗБОР ЧЛАНОВА ОДБОРА АГЕНЦИЈЕ ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ,
- ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ ПРЕДСЕДНИКА СУДОВА.

Стављам на гласање предлог посланика Бошка Обрадовића да се одреди дуже време за расправу по предложеном дневном реду, односно обједињеним тачкама.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 14, против – један, уздржаних – нема, нису гласала – 144 народна посланика.

Констатујем да није прихваћен овај предлог.

Молим посланичке групе, уколико то већ нису учиниле, да одмах поднесу пријаве за реч са редоследом народних посланика.

Сагласно члану 157. став 2, члану 170. став 1, члану 192. став 3. и члану 201. Пословника Народне скупштине, отварам заједнички начелни и јединствени претрес о: Предлогу закона о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи, Предлогу закона о измени и допуни Закона о државној управи, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о матичним књигама, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о јавним агенцијама, Предлогу закона о платама запослених у јавним агенцијама и другим организацијама које је основала Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о националним саветима националних мањина, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о службеној употреби језика и писама, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о територијалној организацији Републике Србије, Предлогу закона о потврђивању Додатног протокола Европској повељи о локалној самоуправи о праву да се учествује у пословима локалних власти, Предлогу за избор гувернера Народне банке Србије, Предлогу за избор вицегувернера Народне банке Србије, Избору чланова Одбора Агенције за борбу против корупције и Предлогу одлуке о избору председника судова.

Да ли предлагач, министар Бранко Ружић, жели да образложи свој предлог? То важи и за друге овлашћене представнике.

БРАНКО РУЖИЋ: Захваљујем.

Поштована госпођо председнице, поштовано председништво, даме и господо народни посланици, пред вама се налази девет предлога закона који представљају наставак наших напора да реформишемо управу у један ефикаснији, професионалнији и модернији сервис грађана Србије. Реформа јавне управе, као што вероватно знате, јесте један од три каријатидна стуба наших европских интеграција. Поред тога што то јесте обавеза и у односу на Стратегију реформе јавне управе али и обавеза у реализацији нашег спољнополитичког циља, ми на реформу јавне управе гледамо пре свега као на нешто што чинимо превасходно због интереса и

у интересу наших грађана и стварања бољег амбијента за живот и бољег животног стандарда у Републици Србији.

Управо стога предлажемо решења која доприносе бољем раду јединица локалне самоуправе, већој партиципацији грађана у креирању политика, ефикаснијем раду службеника, унапређенијим условима за остварење права и положаја припадника националних мањина и даљој реформи система плата са циљем праведнијег награђивања запослених у јавном сектору.

На изменама и допунама Закона о локалној самоуправи започет је рад још 2013. године. Због честих промена у самом министарству и због неких изборних циклуса, те измене још увек нису донете. За овај закон формални поступак јавне расправе спроведен је крајем 2016. године и почетком 2017. године. Нацрт закона упућен је Влади почетком септембра 2017. године. Упркос веома дугом или релативно дугом консултативном, инклузивном процесу, ми смо са представницима јединица локалних самоуправа обавили још један круг консултација почетком ове године јер овај закон и Министарство, и јединице локалне самоуправе, наравно и стручна јавност веома дуго ишчекују.

Измене Закона о локалној самоуправи важне су јер доносе промене у начину одређивања надлежности јединица локалне самоуправе, у раду скупштине, општинског већа и управе, унапређују механизам непосредног учешћа грађана у обављању послова локалне самоуправе, реформишу функционисање месних заједница и јачају међуопштинску сарадњу.

Једна од најзначајнијих измена односи се на спровођење јавне расправе у поступку припреме одлуке о буџету, у делу планирања инвестиција. Иако неке општине и градови Србије то већ сада раде и користе неке од начина комуникације да консултују грађане, наша интенција је да то постане обавеза свих локалних самоуправа, јер средства у буџетима су средства свих грађана и имају право да учествују у одлукама како та средства улагати и на шта их трошити.

Истовремено, важно је да напоменем да смо у области партиципације предложили да се број потписа грађана потребних за покретање грађанске иницијативе фиксира, за разлику од претходног решења, на пет процената од укупног броја грађана са бирачким правом на територији те јединице локалне самоуправе.

Предлажемо, такође, измену концепта утврђивања надлежности општине и града тако што се не би више у закону набрајали послови које обављају, већ области у којима јединице локалне самоуправе имају надлежности на основу Устава и посебних, секторских закона.

Део предложених измена које су испред вас односе се и на отклањање недостатака у функционисању органа јединица локалне

самоуправе те стога предлажемо нпр. сазивање седнице скупштине општине или града у минималном року од 24 часа како би се избегле злоупотребе које су се раније дешавале са непромерно кратким роком сазивања тих седница.

Такође, желимо да оптимизујемо број помоћника председника општина и градоначелника, као и локалних већника, везујући их по скалама за број становника у тим јединицама локалне самоуправе. Тако нпр. општине које имају до 15.000 становника могу имати једног помоћника председника, до 50.000 становника два, до 100.000 три, а код осталих је максимум пет помоћника. Ова измена, морам то да нагласим, ступа на снагу након доношења овог закона, али од следећих локалних избора, када они буду расписани.

Сличним принципом водили смо се дефинишући максималан број чланова већа, те уколико јединица локалне самоуправе има до 15.000 становника, максимални број већника је пет, до 50.000 је седам, до 100.000 је девет, а код осталих не може прелазити једанаест већника. Пре свега, вођени интенцијом да унапредимо економичност и оптимизујемо функционисање локалних власти.

Када су у питању месне заједнице, тежња је била да месне заједнице буду места где ће се препознати проблеми, разговарати о потребама грађана, те смо стога предложили унапређење положаја месне заједнице и односа с општином или градом, да на неки начин вратимо старе обресе онога што месне заједнице јесу биле, али у новом амбијенту, и да уподобимо то са реалним потребама јер су месне заједнице у претходном периоду практично, народски речено, постале чардак ни на небу ни на земљи.

Веома значајна новина је у јачању међуопштинске сарадње кроз концепт заједничког обављања свих послова општина и градова који су од интереса за грађане, а посебно тамо где није било или не постоје капацитети за обављање одређених послова попут комуналних, инспекцијских и слично.

Такође, везано за овај сегмент закона који смо предложили, Савет Европе је, као међународна организација са 47 чланова, ако се не варам, посвећен очувању демократије, људских права, владавине права и другим важним питањима. Један од најважнијих докумената Савета Европе управо је Европска повеља о локалним самоуправама, на чијим принципима практично и почива наш Закон о локалној самоуправи, а Протокол који је сачињен уз ову европску повељу потврђује наш пут ка оснаживању демократских принципа, пре свега у погледу партиципације грађана, као што сам претходно рекао, у пословима локалне власти. Република Србија свакако је препознала и уважила значај како Повеље

тако и Протокола и данас је пред нама и закон о потврђивању Додатног протокола имајући у виду да је његовим чланом 5. предвиђена обавеза потврђивања у држави чланици након што је држава чланица потписала тај протокол.

Невезано за нас као предлагаче, свакако желим да се осврнем и на предлог посланика који су овлашћени предлагачи измена и допуна Закона о територијалној организацији. Посланици Ковачевић, Лакетић, Михајловић и Раденковић су предложили, а ми из Министарства дали позитивно мишљење, да две општине у Србији добију статус града, уз аргументацију која је сасвим смислена, да се ради о последњим општинама које јесу центар управних округа а да немају статус града. Мислим да је то такође веома значајно и у виду исправљања, рекао бих, неправде а и у виду свести народних посланика о томе да је ово потребно учинити.

Када говоримо о већем учешћу грађана у доношењу политика, логично је да поменем и нијансиране измене и допуне у Закону о државној управи које су такође предмет данашње седнице. Министарство државне управе и локалне самоуправе већ дуже време практикује консултације јавности у најранијој фази припреме нацрта закона и на такву праксу смо хтели да обавежемо и све остале државне органе и тако додатно остваримо отворени дијалог, сарадњу и партнерство заинтересоване јавности с органима државне управе. Поред тога што нас на то, наравно, обавезују Устав Републике Србије, резолуција овог дома о законодавној политици, Стратегија реформе јавне управе, Кодекс добре управе Савета Европе, Лисабонски уговор и многа друга документа, мислим да нас на то обавезује и лична одговорност сваког од нас који радимо у управи, чије услуге плаћају порески обвезници, односно грађани Србије.

У склопу реформе јавне управе тежимо даљој модернизацији рада, бржем и лакшем остваривању права грађана без непотребних трошкова и гломазних процедура. Матичне књиге су зато веома значајне као основне службене евиденције о нашим грађанима. Оне су полазна основа за остваривање различитих, бројних права будући да представљају извор података који су потребни у поступцима пред другим органима. У том смислу, унапређење регистра матичних књига јесте пројекат који је започела актуелна председница Владе Ана Брнабић као тадашњи министар државне управе и локалне самоуправе. Мени је сада припала част да тај посао приведемо крају управо кроз предложене измене и допуне Закона о матичним књигама.

Најзначајнија измена коју овај закон предлаже јесте успостављање регистра матичних књига, тако да ће се све матичне књиге водити у електронском облику, уз задржавање папирног облика, чиме се омогућава

максимална сигурност, тачност и поузданост система вођења матичних књига. То практично значи да ће се сва документација потребна за упис одређене чињенице у матичне књиге достављати електронским путем. С друге стране, други органи, примера ради Министарство унутрашњих послова, имаће могућност да електронски користе податке из матичних књига за потребе својих управних поступака.

У овом делу свакако бих напоменуо и новину да ће матичне књиге које воде дипломатско-конзуларна представништва бити саставни део регистра матичних књига, а издавање извода из матичних књига у овим представништвима ће омогућити нашој дијаспори да једноставније дођу до својих докумената, за разлику од претходног периода када су чекали по неколико месеци да прибаве за себе ове јавне исправе.

Враћајући се на локалне самоуправе, морам пре свега да напоменем да је преко 98% матичних књига већ пренесено, закључно са мајом месецом, ако се не варам, ове године, у електронски облик. То је један велики подухват, који је практично омогућио да све ово и урадимо, а захваљујући матичним службама које су радиле у јединицама локалне самоуправе.

Поред овога, важно је да напоменем да предложеним изменама омогућавамо представницима националних мањина добровољни упис националне припадности у матичну књигу рођених. Право на упис о националној припадности се остварује изјавом датом на записник пред надлежним матичарем а, такође, давање ове изјаве биће могуће и пред здравственим радником које врши пријаву рођења детета. Наравно, да подвучем, због јавности, због грађана и због припадника националних мањина који живе на територији Републике Србије, уношење података о националној припадности зависи искључиво од воље родитеља или воље пунолетног лица, које се може одредити да уписани податак избрише, промени или да га упише уколико није претходно био уписан.

Такође, прилагођавање пола родном идентитету и правно признање те чињенице спадају у сферу уставно загарантоване заштите основних људских права и слобода, укључујући право на достојанство и слободан развој личности. Због тога је предлогом новог законског решења уведена могућност евидентирања промене пола у матичну књигу рођених на основу потврде здравствене установе. Тиме се свакако стварају претпоставке за остваривање правне сигурности, односно других права и правних интереса лица која су променила пол, а ми на овај начин спроводимо афирмативне мере у складу са Законом о забрани дискриминације који је такође усвојен у овом дому, ако се не варам, 2008. или 2009. године, стварајући нормативни оквир за спречавање

неједнакости трансродних особа и прихватање родне разноликости као саставног дела модерног европског друштва.

У циљу рационалног и делотворног рада у вођењу матичних књига и остваривању права грађана, једна од новина односи се и на прописивање критеријума за образовање матичних подручја. Они ће бити ближе уређени подзаконским актом, при чему ће се посебно водити рачуна пре свега о кадровским и техничким капацитетима али и о другим условима.

Оно што је такође важно, примена овог закона неће изазвати додатне трошкове за државу и грађане. Напротив, пружањем брже и доступније услуге крајњим корисницима омогућиће велике уштеде.

Поштовани народни посланици, пред вама су измене и допуне Закона о јавним агенцијама и Предлог закона о платама у јавним агенцијама и другим организацијама које је основала Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, који су део реформског процеса који је најављен Стратегијом реформе јавне управе. У складу са Стратегијом, циљ је да се одговарајућим прописима успостави, што је најважније, усклађен систем радних односа и плата запослених у јавном сектору како би се на јединствен начин уредили радни односи и плате у јавним службама, државним органима, органима аутономних покрајина, јединица локалне самоуправе и јавних агенција.

Други разлози за измене одредаба које се односе на директоре и чланове управног одбора и запослене произлазе из Акционог плана за преговарачко Поглавље 23 – Правосуђе и основна права и значајни су са становишта спречавања сукоба интереса и ризика од корупције.

С тим у вези, предложили смо две кључне промене: увођење обавезног изборног поступка и селекције кандидата при запошљавању кроз јавни конкурс будући да се на запослене у агенцијама примењивао Закон о раду, који није предвиђао обавезу спровођења ових конкурса, и прецизније и детаљније дефинисање услова и критеријума за именовање чланова управног одбора и директора јавних агенција и оних који су у вези са њима.

У циљу јачања стручности, промењени су услови за именовање лица у управни одбор и на место директора, тако да на та места може бити именовано лице које има најмање девет година радног искуства на пословима из области рада јавне агенције или пет година радног искуства на тим пословима када је у питању агенција коју оснива локална самоуправа. У циљу спречавања сукоба интереса, ограничен је мандат чланова управног одбора и директора на пет година и одређено да може бити поново именован још највише два пута. Напомињем, досад није било било каквих ограничења у том смислу.

Прописано је да лице које се именује за директора јавне агенције не може бити члан органа политичке странке.

Изменама Закона укинута је могућност да се вишак прихода над расходима користи за повећање плата запослених, већ је дефинисано и речено да ће се користити искључиво за развој саме агенције или да ће се вратити у буџет оснивача.

У складу са Законом о систему плата запослених у јавном сектору предложен је Закон о платама у јавним агенцијама и другим организацијама које је основала Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе. Овим законом, који би се примењивао од 2019. године, постигло би се усклађивање основних елемената плата запослених у овим правним лицима са системским Законом о платама у јавном сектору, који је донет у овом дому 2016. године, и тиме уједначавање правног положаја запослених у целом јавном сектору.

Предложеним законом се из режима утврђивања зарада од стране послодавца на основу елемената из Закона о раду прелази у систем дефинисања плата запослених по принципима и на основу елемената који важе за остале делове јавног сектора. Изузеци на које се неће примењивати овај закон произлазе из усвојеног Закона о систему плата запослених у јавном сектору.

Поштовани народни посланици, чињеница да 13% грађана Србије чине представници националних мањина свакако је једна од највећих драгоцености наше земље. Стога предлажемо сет системских закона из области мањинских права чијим се изменама и допунама остварује значајан напредак у остваривању људских и мањинских права припадника националних мањина. У питању су предлози закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина, изменама и допунама Закона о службеној употреби језика и писама, као и Закона о националним саветима националних мањина.

Измене Закона о заштити права и слобода националних мањина иду у два правца: пре свега, уређење права на упис података о националној припадности припадника националних мањина у јавне исправе, службене евиденције и збирке личних података, што је изискивало, наравно, да се приступи изменама и допунама Закона о матичним књигама, о коме сам говорио малопре, ради уређења начина уписа података о националној припадности у матичну књигу рођених.

Други правац је стварање основа за прописивање афирмативних мера за националне мањине кроз увођење одредаба у посебним законима којима се уређује радноправни статус запослених у јавном сектору, које ће омогућити принцип позитивне дискриминације представника националних мањина при запошљавању или отпуштању при истим

условима, а све до постизања одговарајуће структуре запослених у јавном сектору на свим нивоима територијалне организације.

Нацрт закона о изменама и допунама Закона о службеној употреби језика и писама заправо само преузима одређена решења из Закона о заштити права и слобода националних мањина да би се обезбедила конзистентност и јединство правног поретка и међусобна усаглашеност ова два закона, којима се предвиђа да се имена органа који врше јавна овлашћења, називи јединица локалне самоуправе, насељених места, тргова, улица и други топоними у насељеним местима у јединицама локалне самоуправе у којима проценат припадника одређене националне мањине у укупном броју становника на тој територији достиже 15% према резултатима последњег пописа становништва исписују и на језику дотичне националне мањине.

Такође, предлог је и да сваки народни посланик који је припадник националне мањине има право да се у Народној скупштини, дакле у овом дому, обрати на свом матерњем језику.

Последњи предлог закона о којем бих желео да говорим данас јесте Предлог закона о изменама и допунама Закона о националним саветима, у чијој су изради учествовали, поред представника надлежних министарстава, државних органа, органа покрајине, и представници свих националних савета, у свим фазама, али, наравно, и националних савета, одвојено, бошњачке, буњевачке, мађарске, румунске и словачке националне мањине, уз константно присуство и достављање експертских мишљења Саветодавног комитета Савета Европе.

Предлогом закона прецизније се уређују питања коришћења и располагања имовином националних савета, овлашћења и дужности председника и чланова извршног одбора националних савета. Важно је да напоменем да је предвиђено да председник националног савета као и члан извршног одбора националног савета не може бити члан руководећих органа политичке странке, као и да не може бити изабрано или постављено лице у државном органу, покрајинском органу, односно органу јединице локалне самоуправе који у оквирима својих надлежности одлучује о питањима која се тичу рада националних савета.

Такође, посебно бих истакао, с обзиром на то да је ово изборна година, и користим прилику да све припаднике националних мањина и овим путем позovem да узму што шире учешће у овом процесу – очекујемо да се ти избори одрже крајем октобра или почетком новембра – и да тим учешћем практично остваре све оно што закони који третирају ово питање афирмишу, да искористе та права.

Важно је да изменама и допунама овог закона уређујемо и посебан бирачки списак националних мањина. Предвиђају се решења која ће

олакшати вођење тог списка по службеној дужности. Наиме, предвиђено је да Министарство државне управе и локалне самоуправе, које јесте надлежно, преузима податке из јединственог бирачког списка који су потребни за ажурирање и вршење промена по службеној дужности у посебном бирачком списку, а да се нарочито осетљиви подаци обрађују у складу са законом и да се о свакој промени која се врши доноси појединачно решење.

Велики део измена и допуна важећег закона односи се на финансирање рада националних савета, утрошак средстава, нарочито оних која потичу из јавних извора, дакле из буџета Републике, буџета покрајине или буџета јединица локалне самоуправе, као и на решења којима се обезбеђује транспарентност у утрошку средстава и финансијска дисциплина, чиме се и одредбе овог закона усклађују са системским решењима која постоје у законодавству које уређују јавне финансије.

Убеђен сам да смо заиста кроз заједнички рад успели да припремимо решења која ће у највећој могућој мери допринети квалитетнијем, ефикаснијем, бржем остваривању мањинских права, даљим активностима у приближавању државних институција грађанима, стварању услова за мотивисаније, професионалније службенике и, коначно, квалитетнијим услугама које управа пружа грађанима.

Користим прилику да се захвалим и свим својим сарадницима и државним секретарима, помоћницима, без којих ови закони вероватно не би били баш могући у овом обиму и на овај начин припремљени.

На крају овог уводног излагања, дозволите ми да вам се захвалим на пажњи ако је то потрајало мало дуже, али ради се о девет законских предлога који су веома значајни, плус овај један који су посланици предложили, који је такође веома значајан. И, наравно, да искористим прилику да изразим наду да ћемо у расправи у начелу и расправи у појединостима добити неке конструктивне предлоге, који су свакако добродошли, које ћемо, сигуран сам, уколико су сувисли и не нарушавају интенцију самих закона, размотрити, неке од њих и прихватити.

Желим да изразим наду да ћете након тога у дану за гласање прихватити и изгласати све ове законе. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић): Захваљујем, министре Ружићу.

Реч има представник предлагача Иван Јовичић, изборни члан Високог савета судства из реда судија.

Изволите, господине Јовичићу.

ИВАН ЈОВИЧИЋ: Хвала.

Уважени председавајући, поштовани народни посланици, даме и господо, част ми је и пријатна дужност да у својству члана и заменика

председника Високог савета судства образложим предлоге кандидата за председнике судова, а одлуку је Високи савет судства донео на својој седници одржаној дана 26. марта 2018. године.

Наиме, ВСС је у „Службеном гласнику РС“, број 104/17, од дана 22. новембра 2017. године и у дневном листу „Политика“ од дана 21. новембра 2017. године огласио избор председника за шест судова у Републици Србији, и то за: Управни суд, Апелациони суд у Београду, Апелациони суд у Крагујевцу, Апелациони суд у Нишу, Основни суд у Новом Пазару и Прекршајни суд у Обреновцу.

Високи савет судства је способност кандидата за руковођење и организацију послова у суду утврдио на основу Правилника о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија на сталној судијској функцији у други или виши суд и о критеријумима за предлагање кандидата за председника суда. На основу члана 11. наведеног правилника, ВСС је пре свега образовао комисије за избор председника судова, које су сачињавала по три члана Високог савета судства из реда судија. Затим је ВСС донео одлуку о ванредном вредновању кандидата који су поднели пријаве за избор за председнике напред наведених судова.

Комисије Високог савета судства су за избор вредновале способност кандидата за руковођење и организацију послова у суду на основу програма рада и разговора са кандидатом. Након тога су комисије Високог савета судства у поступку предлагања одредиле завршне оцене за све кандидате и доставиле претходну листу кандидата. У исто време, ВСС је прибавио и мишљење о кандидатима од седнице свих судија суда за који се предлаже избор председника.

На основу члана 13, алинеја 4. Закона о Високом савету судства, а у вези са чланом 70. Закона о судијама, ВСС је на седници одржаној дана 26. марта 2018. године утврдио Предлог одлуке за избор председника судова и предложио Народној скупштини РС избор шест кандидата, и то тако што се: Јелена Ивановић, судија и вршилац функције председника Управног суда, предлаже за избор председника Управног суда; Душко Миленковић, судија Врховног касационог суда и вршилац функције председника Апелационог суда у Београду, предлаже за избор председника Апелационог суда у Београду; Дубравка Дамјановић, судија и вршилац функције председника Апелационог суда у Крагујевцу, предлаже за избор председника Апелационог суда у Крагујевцу; Драган Јоцић, судија Врховног касационог суда и вршилац функције председника Апелационог суда у Нишу, предлаже за избор председника Апелационог суда у Нишу; Ана Пејчиновић, судија Основног суда у Новом Пазару, предлаже за избор председника Основног суда у Новом Пазару и Сунчица

Савић, судија Прекршајног суда у Београду, предлаже за избор председника Прекршајног суда у Београду.

Детаљне биографије свих предложених кандидата дате у су у Предлогу одлуке Високог савета судства. Оне су саставни део ваших материјала, са којима сте се ви свакако упознали. Пошто не бих желео да трошим ваше драгоцене време, желим само да напоменем да се ради о изузетно искусним судијама које су се доказале у руковођењу и управљању судом, са изузетном биографијом, да се ради о судијама од којих су највећи део њих, пре свега судија Јелена Ивановић, судија Душко Миленковић, судија Дубравка Дамјановић и колега Драган Јоцић, који је и судија Врховног касационог суда, већ у претходном периоду били председници судова за које су поднели кандидатуру.

Преостаје ми само да вам се захвалим на пажњи и да вас позовем да у дану за гласање подржите све предлоге Високог савета судства. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Јовичићу.

Реч има предлагач народни посланик Студенка Ковачевић.

Изволите.

СТУДЕНКА КОВАЧЕВИЋ: Захваљујем, председавајући.

У име колега посланика са којима сам поднела Предлог закона о изменама и допунама Закона о територијалној организацији говорићу о разлозима којима смо се водили када смо ову измену предложили.

Измене овог закона садржане су у члану 16. којим се утврђују општине у Републици Србији, као и у члану 20. којим се утврђују градови. Усвајањем ових измена општине Бор и Прокупље добиће статус града.

Рођена сам и живим у Бору, стога ми је припала част да своје колеге посланике данас ближе упознам са Бором, како кроз његову историју, тако и кроз данашњицу. Говорићу и о Прокупљу са истим поносом, јер су грађани Прокупља, као и грађани Бора, дуго ишчекивали овај тренутак.

Бор се налази у регији званој Тимочка крајина и окружују га многа сликовита места, као што су Бањско Поље, Брестовачка Бања, Борско језеро. Својом модерном архитектуром и урбаношћу заузима веома важно место у европској модерној градњи.

Општина Бор се налази на крајњем истоку Србије, у близини границе са Бугарском и Румунијом. Територијално припада Борском округу, заузимајући површину од 856 километара квадратних. Општина Бор је и административно седиште Борског округа, који поред Бора чине општине Кладово, Мајданпек и Неготин. Најзначајнији део историје овог краја повезан је са налазиштима руде бакра и других метала.

Другу важну специфичност општине, поред индустријски развијене средине, представљају природни услови за развој туризма. Под шумама је 37,1% територије општине, са стаништима разноврсне фауне. Истичу се

висови Црног врха, Стола, ловиште Дубашница, комплекс Злотских пећина, односно Лазарева пећина, са изванредним пећинским украсима, изворима минералне и лековите воде. На тој основи изграђени су бројни смештајни, рекреациони и други инфраструктурни објекти.

Међу културноисторијским вредностима посебан значај имају одређени објекти у Брестовачкој Бањи, удаљеној 12 километара од Бора. Ту је конак кнеза Милоша из прве половине 19. века, Кнежев замак, као и дворца Александра Карађорђевића из 1856. године изграђен у романско-ренесансном стилу.

Морам рећи да је мало средина на овим просторима у којима је откриће природног богатства за последицу имало тако корените преображаје привредног и друштвеног живота. Откако је име Бора ступило на историјску сцену, на импресиван начин је остварен економски просперитет. Од рударске колоније с почетка прошлог века, Бор је израстао у центар рударско-металуршке производње европског значаја. У сферама свести и културе, где су за преокрет понекад потребни векови, дошло је такође до изузетних промена. Због тога је отварање рудника за читав крај имало онај значај какав за највеће преокрете у друштву имају догађаји које називамо револуцијама.

Бор је радио и брзо се развијао јер је као снажан индустријски и рударски центар привлачио људе из свих делова некадашње државе. Многи од њих овде су засновали породице и сматрају се старим Боранима. У Бору има Срба, Влаха, Македонаца, Рома, Словенаца, Мађара, Румуна, Албанаца, Бугара, Руса, Црногораца, свеукупно 32 нације.

Након стогодишње производње бакра, застарела технологија топљења задавала је грађанима општине Бор велике проблеме због загађеног ваздуха. Двадесет трећег децембра 2014. године почела је са радом нова топионица и Фабрика сумпорне киселине чиме смо постали еколошки потпуно чиста средина. Остаће упамћено да је Влада коју је тада водио Александар Вучић омогућила Боранима да уместо ваздуха загађеног сумпор-диоксидом удишу потпуно чист ваздух. Са ове дистанце, могу слободно да кажем да је то најхуманије дело у корист, пре свега, наше деце.

Сада у Бор долазе туристи. Протекле сезоне забележили смо значајан пораст посетилаца. Бор оставља упечатљив утисак. Људи су гостољубиви, околина му је непоновљива, привлачна, са јединственим природним амбијентом који пружа могућности за готово све туристичко-рекреативне садржаје.

Борско језеро представља идеално место за одмор, рекреацију, припреме спортиста, риболов. Дубашница је оаза нетакнуте природе и једно од најатрактивнијих ловишта високе дивљачи. Стол је омиљено

састајалиште планинара, излетника и љубитеља екстремних спортова. Црни врх је познат по највреднијим и најквалитетнијим буковим шумама овог дела Европе. Идеално је место за планински туризам. Лазарев кањон је природни феномен, сврстава се у најбогатија станишта биљног и животињског света. Због ретких врста које се у њему налазе, представља непрестани изазов за екологе и истраживаче. Систем Злотских пећина у спелеолошком смислу спада у најлепше у Србији.

Брестовачка бања спада у најзначајније термоминералне воде Европе, а њена лековитост утврђена је још у првој половини 19. века. Током тог столећа била је под непосредним старањем српских владара, и Обреновића и Карађорђевића. Уживала је статус једне од две дворске бање Србије.

Готово сви објекти настали у 19. и почетком 20. века ктиторством знаменитих људи представљају споменике културе националног ранга.

Још једно од значајних обележја је и Технички факултет у Бору. То је факултет Универзитета у Београду. Основан је 1961. године и први је факултет лоциран ван седишта Београдског универзитета.

Бор је последњих година град велике динамике. Уређене су саобраћајнице и прелепи булевари, нова дечија игралишта, спортски терени, као и један од лепших зоо-вртова у Србији. Реновиран аеродром је поново оспособљен за цивилни саобраћај. Једна од главних туристичких атракција за кратко време постао је кафић у јами, где на кафу пола километра под земљом долазе организоване туристичке туре и екскурзије из свих крајева Србије. Стари површински коп, као највеће вештачко створено удубљење у Европи, такође мами све већи број посетилаца. Комплекс око спортског центра добио је нове садржаје. У непосредној близини налази се хиподром, балон хала, скејт-парк, стаза за картинг. За туристе су обезбеђени смештајни капацитети на неколико локација: у луксузно обновљеном хотелу на Борском језеру, клубу РТБ-а у Брестовачкој Бањи, као и у хотелима у самом граду.

Овом приликом апелујем на компанију „Гаспром“, која је већински власник хотелског комплекса на Црном врху, да још једном размотри могућност завршетка овог комплекса или пак налажења нове намене која би одговарала потребама компаније. Сигурна сам да постоји начин да се објекти који су коштали близу 60.000.000 евра сачувају од даљег пропадања и да компанија „Гаспром“ нађе свој интерес и покрене овај пројекат.

Модерно и ново добро је уклопљено у традиционално. Не треба пропустити грађевинске подухвате француске архитектуре с почетка прошлог века, који представљају јединствена ремек-дела градитељства о којима и дан-данас сведоче као споменици културе зидана здања из тог

периода. То је највећа уникатна рударска колонијална насебина у Европи.

Бор инспирише и надахњује и уметнике. Прослављена имена домаће кинематографије већ пола века филмском камером бележе кадрове у Бору.

Многи најављују долазак у Бор. Бор је отворен за нове инвестиције. Највећа инвестиција данашњице је отварање још једног рудника, а на овом пројекту биће упуслено хиљаду радника.

Неколико речи и о Прокупљу. Прокупље је највећа општина и седиште Топличког управног округа, који се налази на југу Србије, у области централног Балкана. Топлички управни округ обухвата простор дуж административне линије са Косовом и Метохијом и има значајну улогу у безбедносном смислу. Општина Прокупље заузима површину од 759 километара квадратних и општину чини укупно 107 насељених места.

Географски положај и конфигурација терена условили су да најзначајнија средњобалканска трансверзала која повезује Црно море са Јадранским делом иде Топлицом преко Косова и Метохије, чинећи најкраћу везу између Моравско-вардарске долине и Јадранског мора, путни правац од изузетног значаја за овај део земље. Уз финансијску подршку ЕУ, до 2020. године очекује се завршетак изградње ауто-пута Е80, деоница Ниш–Мердаре, чија траса делом управо пролази кроз Прокупље, што ће свакако повећати атрактивност и позитивно утицати на привредну активност у овој општини.

Подручје општине Прокупље простире се на површини од 75.896 хектара, од чега пољопривредно земљиште заузима 45.083 ха односно 60%, шумско 26.895 ха или 35% и неплодно земљиште свега 5%. Од укупне површине пољопривредног земљишта, чак 81,6% или 36.790 ха су обрадиве површине.

На овом простору изузетно је богат водни потенцијал сагледан преко термоминералних подземних и текућих вода, као и вештачких брана са одређеним капацитетом воде. То су брана Бресница, брана на Растовничкој реци и бунари на локацији званој Хисар. Поред вода три познате бање које се налазе на територији општине Куршумлија, Луковске, Пролом и Куршумлијске бање, у реку Топлицу, по којој је читав овај крај добио име, сливају се и бројни други термални извори. У близини Прокупља на Губетинским ливадама налази се термални извор Сува чесма. Шумско богатство је изузетно важан природни ресурс овог краја.

Општину Прокупље карактерише богато историјско наслеђе. У подножју Хисара налази се Црква Светог Прокопија, један од најстаријих православних храмова на Балкану.

Прокупље је и познати спортски центар, чији су спортисти били носиоци светских, олимпијских и европских одличја. Бројна су спортска такмичења која се одржавају у Прокупљу, а најзначајнији међу њима су међународни тениски турнир и такмичење у цију цици коме присуствују најистакнутији европски представници овог спорта.

Од туристичких потенцијала најзначајнија је модерна опсерваторија која се налази на врху планине Видојевице на надморској висији од 1.155 метара. Министарство за науку је 2003. године донело одлуку да финансира изградњу овог објекта на основу образложења научника да су на Видојевици повољни астрометеоролошки услови, најбољи у Србији.

Малу топличку трансверзалу, пешачку стазу дугу 22 километра, чини простор који повезује прелепе топличке планине Велики Јастребац, Пасјачу, Видојевицу, Ргајску планину, Радан, Соколовицу и Арбанашку планину. Топличка трансверзала већим делом се поклапа са Европским пешачким путем Е7, чија два крака пролазе кроз Топлицу. Малу топличку трансверзалу годишње посети на хиљаде планинара и љубитеља природе из целе Србије и иностранства.

За привреду општине Прокупље свакако је, осим малих и средњих предузећа, најзначајнији „Леони“. „Леони група“ је водећи међународно признати произвођач жица, оптичких влакана, каблова и кабловских система. Током 2014. године отворена је фабрика у Малошишту у близини Ниша, а услед даљег повећања обима пословања августа 2017. године отворена је и нова фабрика у Нишу. У свим погонима на југу Србије које „Леони“ поседује упуслено је близу 7.000 радника. У Прокупљу послује и дивизија „Леони – Филипс“ која упошљава око 350 радника, а недавно је отворен и нови погон „Бизлинка“, чиме је обезбеђено 500 радних места.

Поштовани грађани Бора и Прокупља, овом статусном изменом наше средине постаће градови, а на вама и нама је да се заједно боримо да нам се градови развијају, да буду што лепши и уређенији како би нам живот у њима био што пријатнији. Имамо оно што је најважније, а то је подршка људи који воде ову државу.

Због свега онога што Бор и Прокупље јесу и свега онога што треба да постану, позивам све колеге посланике да подрже овај предлог. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Ковачевић.

Да ли известиоци надлежних одбора желе реч? (Да.)

Реч има народни посланик Љиљана Малушић.

Изволите.

ЉИЉАНА МАЛУШИЋ: Хвала, председавајући.

Поштовани народни посланици, поштовани представници Министарства за државну управу и локалну самоуправу, Одбор за људска и мањинска права и равноправност полова је разматрао у начелу три предлога закона који се односе на права националних мањина, и то Предлог закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина, Предлог закона о изменама и допунама Закона о националним саветима националних мањина и Предлог закона о изменама и допунама Закона о службеној употреби језика и писама.

За Републику Србију је питање мањинских права и слобода од великог значаја. Србија је мултиетничка држава, те свако унапређење правног оквира којим се та права и слободе гарантују представља јасну поруку опредељености Владе Републике Србије и Народне скупштине да градимо друштво у коме се људска права и слободе гарантују и обезбеђују. Такође, ово је битно из разлога што смо кандидати за чланство у ЕУ, а у преговорима за приступање Европској унији управо су поглавља која се тичу људских права и слобода, права националних мањина и свега онога што потпада под Поглавље 23 од одлучујуће важности за процес евроинтеграција.

Србија је својим Уставом гарантовала посебну заштиту националним мањинама ради остваривања потпуне равноправности и очувања њиховог идентитета. Ми смо ратификовали готово све међународне акте у овој области, као што су: Међународни пакт о грађанским и политичким правима, Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима, Европска повеља о регионалним и мањинским језицима, Оквирна конвенција за заштиту националних мањина.

Поред Устава Републике Србије, најважнији закони у овој области су управо Закон о заштити права и слобода националних мањина и Закон о националним саветима националних мањина.

Предлогом закона о изменама и допунама Закона о националним саветима националних мањина национални савети се ближе и прецизније дефинишу као организације којима се поверавају одређена јавна овлашћења у одлучивању о појединим питањима из области културе, образовања, обавештавања и службене употребе језика и писма, а у циљу остваривања колективних права националне мањине на самоуправу у тим областима.

Предмет регулисања су и питања од значаја за рад и функционисање националних савета, као што је питање коришћења имовине националног савета, питања везана за финансирање. Ближе се регулишу питања која се односе на упис и брисање националних савета из регистра.

Како би се обезбедила деполитизација националних савета, уређује се питање неспојивости функција председника и чланова извршног одбора националног савета са чланством у руководећим органима политичких странака.

Такође је важно што се члановима и другим лицима која обављају послове за национални савет омогућава радноправни статус, односно могућност да заснују радни однос у националном савету.

Предлогом закона су веома прецизно прописана овлашћења националног савета, како опште природе тако и у појединим областима. На пример, национални савет може да подноси притужбу Заштитнику грађана, покрајинском и локалном омбудсману и другом надлежном органу када процени да је дошло до повреде Уставом и законом гарантованих права и слобода припадника националних мањина.

У области образовања предвиђају се решења која се односе на учешће националних савета у утврђивању општих основа предшколског програма, наставних планова и програма основног и средњег образовања, као и у погледу коришћења уџбеника.

У областима које се односе на јавно обавештавање и рад медија предвиђа се да национални савет може да оснива установе и привредна друштва ради остваривања права на јавно информисање на језику националне мањине, односно фондације ради остваривања општекорисног циља унапређења јавног информисања на језику националне мањине.

Када је реч о изборима за националне савете, уређује се питање посебног бирачког списка националних мањина тако што се олакшава вођење тог списка по службеној дужности.

Што се тиче Предлога закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина, главни циљеви закона су постизање одговарајуће заступљености припадника националних мањина у јавном сектору, проширење могућности финансирања друштава и удружења националних мањина и обавезе заштите културног и историјског наслеђа националних мањина, прецизније уређење ...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице.

Да ли председници, односно представници посланичких група желе реч? (Да.)

Реч има народни посланик Војислав Шешељ.

Изволите.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Даме и господо народни посланици, врло бих радо говорио о законским предлозима министра Ружића, о предлозима кандидата за председнике судова, али нажалост немам времена. За Јоргованку Табаковић сам се спремао месец дана, елаборат сам направио,

и књигу ћу ускоро објавити, и зато ми је сваки секунд драгоцен. Наравно, оспораваћу Јоргованку Табаковић као кандидата за гувернера са стручне стране.

Видите и сами, она се хвали јаким динаром. Не може динар бити јак кад је економија слаба, али динар је формално скоро пет посто скочио у односу на евро. Зашто је то тако? С нашом економијом, динар би морао 1% годишње да пада, како би се подстицао извоз, а не увоз. Захваљујући оваквом курсу динара, наш је увоз 5% јефтинији. Подстичу се увозници да увозе, а дестимулишу извозници.

Међутим, прво ћу почети да говорим о њеном моралном лику како ту не бих нешто пропустио, а наставићу после својим стручним примедбама на начин вођења монетарне политике Србије, јер та политика се не води како треба. Није тешко задржати курс динара, то увек постижете кад не штампате нову емисију новца. То зна свако ко је завршио економски факултет, требало би да зна. Али треба подстицати привреду, јер је монетарна политика једно од најважнијих средстава економске политике уопште.

Ко је Јоргованка Табаковић? Била је дуго година народни посланик Српске радикалне странке и министар у Влади народног јединства од марта 1998. и 2000. године. Као председник странке имао сам право тада да предлажем наше истакнуте активисте у управне одборе у свим јавним предузећима где смо имали одређен број места, у јавним установама итд. Верујте, био сам члан пет тих управних одбора и нигде се ни динара није добијало. Ја сам ишао у науку и високо школство. Нигде ни динара нисам за то добијао, било је из чистог ентузијазма.

Предложио сам Јоргованку Табаковић, као министра за приватизацију, због њене стручности, да буде члан Управног одбора „Телекома“ након оне чувене приватизације, када је Влада пре нас успела да прода 49% „Телекома“ за неких милијарду и по марака, што је био изванредно добар посао. Хтели смо да имамо стручног члана који ће контролисати како се тамо ради, како се сређују односи са сувласницима, Грцима, Италијанима, како се троше паре које су добијене од те продаје итд.

Шта је урадила Јоргованка Табаковић? Као члан Управног одбора кога је Влада делегирала, иако је била и народни посланик и министар, она се запослила у „Телекому“, и то на изванредно добро радно место, а да то нико у странци није знао; ја то први пут данас видим из њене биографије. Онда је себи обезбедила велики стан, и то лукаво, у Новом Саду, да у Београду не бode очи, и остала тамо да ради и после мандата. Дакле, говорим о неморалној особи, која је недостојна да буде гувернер.

Ја сам се трудио највише у Влади Србије да контролишем наше ministre, да не би улазили у какве малверзације. Раније смо нападали социјалисте, још више јуловце, због разних малверзација. Хтео сам да сачувам апсолутну контролу над нашим министрима. Наравно, оно што смо нападали раније социјалисте, то су дечје игре према малверзацијама досманлија, а ни напредњацима није мане што се тога тиче, али не говорим данас о томе. И успео сам да сачувам. Први пут кад је нешто погрешно направила Рада Трајковић – после је постала издајник – разгуљена је са места министра. Хтела је да преко странке протежира свог рођеног брата да буде унапређен из судије општинског суда у судију окружног суда; није успела па је онда ишла преко ЈУЛ-а. Онда то дође пред мене на Владу и, наравно, ми то блокирамо и она остане без министарског и посланичког места. Један је још направио грешку, био је министар екологије, Бранислав Блажић. Он је од пара Министарства платио за неки сеоски фудбалски клуб дресове. Није то био неки велики износ, али пред целом Централном управом сам га оштро искритиковао због тога.

Све док нисам отишао на велики „службени пут“, ја сам мислио да су нам сви други министри били безгрешни. А онда од Владе Војислава Коштунице добијем полицијски досије. Три пута ми дају упозорење да то не смем нигде употребити осим на затвореној седници Хашког трибунала. Наравно, ја то одмах припремим за штампу и објавим. И у другом тому документ да је Јоргованка Табаковић као министар склопила договор с приватном фирмом „Александер“ да купи ваучере за све запослене у свом министарству за разну текстилну одећу, не могу се сад сетити укупног износа. Наравно, одређени проценат је она приватно добила. Ено, ко не верује, нек узме мој полицијски досије. Једини министар испред радикала у Влади Србије који се морално обрукао била је она.

Ајмо даље што се тиче Јоргованке Табаковић.

Ћути сад, молим те, Мрко, време ми истиче.

У хотелу „Маестрал“ у Пржну, 18. септембра 2014. године, непозната особа је упала у хотелску собу Јоргованке Табаковић, где је била на неком милочерском развојном форуму. Јоргованка је била на четвртом спрату хотела и детаљно је описала човека који је упало у собу. Рекла је да је видела тамну сенку, а онда је описала сваку боју на његовој гардероби и тврдила да је однео торбицу с лековима и да је хтео да је убије јер је од страха могла доживети инфаркт, тако да делује као природна смрт. Црногорска полиција обавестила је јавност да је због упада у Јоргованкину хотелску собу ухапшен 51-годишњи ситни преступник Имер Керкези. Чудно да је био добро обучен да скочи са терасе са четвртог спрата, не обучен, да има одело, него обучен да скочи са четвртог спрата.

Истина је да је Јоргованку Табаковић пратила црногорска служба, да су знали да је у Будву донела више стотина хиљада евра, говори се о пола милиона, и да је намеравала да одатле оде у Рим да би тамо купила стан за једну од ћерки.

Јоргованка је ипак купила ћерки стан у Риму, а њен зет Немања Секички постављен је за другог секретара амбасаде у Риму. Месечна примања су му око четири и по хиљаде евра, само хиљаду евра мање него што месечно легне на рачун Јоргованке Табаковић.

Одакле Јоргованки Табаковић пола милиона евра? Да ли је она то поштено стекла? Где је стекла? Где се то тако стиче, па да и ми пробамо? Уместо да је тада ухапшена, она је остала гувернер, наставила да обавља ту функцију и председник Републике је поново предлаже да је и даље обавља.

Стан је и даље у Риму. Има и даље проблема с тим станом, јер је зет, изгледа, добио премештај у Трст па мора још један стан да се купи у Трсту.

И друга Јоргованкина ћерка је била у средишту скандала када је у јавност доспела вест да је службено возило Републичког фонда здравственог осигурања, где је била запослена, довози из Новог Сада у Београд да полаже испите. Сећате се те афере? Новине су писале.

Са Игором Бечићем – он је у био у то време ваљда подгувернер, има ли та функција, не може надгувернер – у кампањи за изборе 2012. године путовала је у иностранство по новац, наводно за СНС. У Мађарској су имали удес и полиција им је нашла пуну кесу евра. Звали су тадашњег министра унутрашњих послова Ивицу Дачића и молили за помоћ. Он је звао колегу у Мађарској и Бечић и Јоргованка су са новцем пуштени у Србију. Како ли је само Бечић успео да прође безбедносне провере да би га напредњаци предложили за председника Одбора за контролу служби безбедности? Покушао сам да спречим тај избор, али на силу је изабран.

Јоргованка неконтролисано троши паре Народне банке: купује подметаче за ноге, кожне прслуке за запослене... Можете мислити, кожне прслуке! Ајде кожне гаће, па једне да да и за Меху Омеровића како би то било сигурније у бесцаринским зонама. Па онда декоративне лампе, обезбеђује гинеколошке прегледе за све запослене жене у Народној банци... Можда је и неки мушкарац добио право да иде на гинеколошки преглед. Потрошила је 87.000 евра на униформе обезбеђења и протокола.

Стан од 144 метра квадратна требало је да отплаћује четрдесет година, али за дванаест година није платила ниједну рату па је „Телеком“, где је запослена, преузео њен дуг и отплатио 78.000 евра Јоргованкиног дуга. То је било пре више година.

Мирославу Божићевићу, власнику „Фармакома“, наместила је кредит од 25.000.000 евра код АТП банке. У тој АТП банци и Развојној

банци Војводине имала је још неколико афера. О томе ће вам говорити Милорад Мирчић пошто је он ту боље верзиран него ја.

Јоргованка Табаковић била је магистар, ја сам јој читао магистарски рад, био је квалитетан, објавио сам га у часопису „Српска слободарска мисао“. Али то је време када је она нормално радила своје послове и када се трудила да буде прави магистар.

Јоргованка Табаковић докторирала је 2011. године на Факултету за услужни бизнис Универзитета „Едуконс“ из Сремске Каменице. Знате ли по чему је познат тај универзитет? Знате ли? Ружићу, знаш ли ти? Па тамо је Томислав Николић стекао диплому. Тамо, бре, Ружићу, како не знаш! Али, добро, сазнаћеш, још си млад.

Тамо су ваљда дали диплому и њеном личном пријатељу Томиславу Николићу. Наравно, када је Тома јао пао, Вучић је постао чио мио, она се брзо трансформисала; сада је, као, одана Вучићу, док не пригусте Вучићу. А онда ће нам упропастити и монетарну политику и економију кад Вучић почне падати а неко из иностранства је ангажује за своје послове. Јер она, када се једном некоме прода, продаваће се увек, само је у питању цена.

Ментор јој је био Миленко Целетовић, председник Економског савета код вас напредњака. Знаш га ти, Марко Атлагићу. Уместо да ти будеш председник тамо неког научног савета и нешто, па да ово контролишеш, они ставе човека који пише другима докторске дисертације. Али како? Лукаво. Није он луд сада да губи дане и ноћи да пише дисертацију. Анализом докторске дисертације Јоргованке Табаковић утврђено је да је преко 20% текста плагирано. Без цитирања је преузела радове свог некадашњег сарадника у Народној банци Николе Тасића (сећате се Николе Тасића), економисте Мехмеда Мурића (знате ли њега, врло стручан човек, зна и да пише), професорке Лидије Барјактаревић (позната у финансијским круговима као стручњак), Јасне Атанасијевић и других научника.

Даље, Апелациони суд у Београду пресудио је да банке немају право да клијентима наплаћују обраду и праћење кредита. Секретар Удружења банака изјавио је да банке неће то да поштују, да их не интересују пресуде наших судова и да ће се обратити суду у Стразбуру. Народна банка није реаговала, већ је гувернерка рекла да они не могу да коментаришу судске пресуде.

Једини гувернер на балканским просторима који није решио проблем кредита у швајцарским францима је Јоргованка Табаковић. Сви остали су нашли нека решења и релативно задовољили те јадне људе који су се залетели на пропаганду државних органа да се задужују у швајцарским францима. Обећање Врховног касационог суда дато пре неки

дан људима који су узели кредите у швајцарцима је скандал. Судови ће наводно решити све предмете до краја октобра. Зашто нису досад?

Увлачење Врховног касационог суда на овај начин у решавање проблема је директно мешање у судску грану власти. Сви потези показали су да Јоргованка Табаковић ради у интересу банкара, а не грађана Србије, који користе најскупље кредите у Европи. Ви знате, ко се задужи од грађана, може да се обеси после. Колико грађана остане без крова над главом, све иде на добош, продаје се за багателу, чуда се дешавају!

Јоргованка Табаковић је својевремено критиковала гувернера Шошкића због непримерено високе плате, је л' се сећате тога. Обећала је да ће смањити плату и свела је на целих 554.000 динара! Изјавила је да је њена плата сразмерна функцији коју обавља, тврдила да ће део плате усмеравати у хуманитарне сврхе, али се и пожалила да толико ради да нема времена ни да троши паре. Некако је успела да купи мараму од 40.000 динара, на пример. Када прошета оне скупоцене ташне од пет-шест хиљада евра, то више нико и не помиње, то је уобичајено за њу и за Зорану Михајловић. Њена плата је, дакле, већа од плате председника Републике, председника Владе, председника Врховног касационог суда и председника Уставног суда заједно.

Даље, какво је стање финансија у држави Србији? У билансима банака којима руководи Јоргованка Табаковић налази се на крају 2017. године 4,7 милијарди евра финансијских средстава расположивих за продају, а банке немају коме да их пласирају јер је привреда неспособна за даље задуживање а грађани су се опекли узимањем кредита. На крају 2013. године то је износило 2,4 милијарде евра, а на крају 2014. године нешто више од три милијарде евра. Дакле, расте тај износ новца који нема где да се пласира, а то је смрт за банкарски систем.

О коликим средствима се ради најбоље показује податак да је укупан акцијски капитал 29 банака на крају 2017. године, дакле свих банака у којима су странци власници, више од 88%, 3,4 милијарде евра, а укупан капитал са резервама и нераспоређеном добити 5,6 милијарди евра. Према томе, 83% укупног сопственог капитала свих банака је замрзнуто у средствима која немају коме да се пласирају. Више од три, скоро четири милијарде евра средстава банака налази се у обавезном депозиту код НБС. Да ли је то успешно банкарско пословање у земљи? Да ли то подстиче нашу привреду? Не, нешто гуши нашу привреду. А ко је то? У овом случају, пре свега гувернер. Наравно, и министар финансија Вујовић никако није невин у томе.

Око пет милијарди евра банке су пласирале у благајничке записе Републике Србије, а међу њима и Комерцијална банка и Поштанска

штедионица иако је њихов оснивач та иста република. Значи, то не могу да раде ... Је л' ми време при крају?

(Председавајући: Захваљујем.)

Рекао сам све што мислим о њеном моралном лику. Ако ми дате још двадесет минута, ту бих вам цели елаборат о њеној нестручности и ужасном стању које је произвела овде навео. А када то једног дана експлодира, биће гадно.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Право на реплику, најпре овлашћени представник Српске напредне странке народни посланик Александра Томић.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ТОМИЋ: Реплика, председавајући.

Уважени министри, колеге посланици, имали смо прилике да чујемо излагање напуштеног мужа који једноставно не може да се помири са неким да је жена отишла. Е то је тако изгледало.

Када користите увреде личне природе, измишљате причу о милионима, о становима, о томе како је жена радила и била члан Управног одбора „Телекома“, а била је у ствари члан Управног одбора „Поште Србије“, онда то тако изгледа као што је господин Шешел имао прилике да двадесет минута прича о гувернеру Народне банке. Потпуно је јасно зашто вам је жао што није у вашим редовима, али вам то не даје за право да вређате њено достојанство и достојанство Народне скупштине.

Да сам ја на њеном месту, заиста бих потегла тужбу за увреду части. Хвала.

(Војислав Шешел: Реплика.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Само тренутак, господине Шешел, пре вас се јавио господин Бечић с обзиром на то да је поменут током вашег излагања. Само тренутак, омогућићу и вама реплику.

Изволите, господине Бечићу.

ИГОР БЕЧИЋ: Поштовани председавајући, ја сам већ раније рекао да нећу реаговати на мржњу која долази из ове посланичке групе, али бих рекао да је претходни говорник имао капацитет да проверава информације које добија од сарадника пуних мржње према појединцима из Српске напредне странке. Ја бих га замолио да то убудуће чини, јер овако изгледа веома лоше да се помињу људи који не могу да се бране, који нису присутни, да у свом стилу изриче ствари које су лако проверљиве, као у овом случају, да ја никад нисам имао било какав удес у Мађарској. То су ствари које се лако провере.

На крају бих само замолио још једном да се не ослања на сараднике који су пуни мржње, него да проверава информације које од њих добија, јер овај стил, на овакав начин, вређа породице, вређа људе. Мислим да је

то ипак лоше и не приличи претходном говорнику јер га таквог не памтимо. Захваљујем се.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Бечићу.

Реплика, народни посланик Војислав Шешељ.

(Војислав Шешељ: Две реплике имам.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Не, једну имате. Имате два минута, немојте губити време.

Изволите.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Знате шта, госпођо, не одговорите ви овде како се Јоргованка Табаковић запослила 1999. године када је била и министар и народни посланик, и ко је расписао тај конкурс, и како ја то први дан-данас сазнајем. Не одговорите како је она пренела у иностранство пола милиона евра, како је купила стан у Риму за ћерку и зета. Дајте, говоримо о конкретним чињеницама. Шта значи – није она ту? Шта је мене брига што она није ту?

Још једну ствар да вам кажем: како је то неморална личност, говори и податак да је украла посланички мандат Српске радикалне странке. Када јој је то неко замерио овде прошли пут у расправи, каже – она је заслужила тај мандат. Она мисли да је заслужила. Па, ко то дели мандате по заслуги па се зна ко је заслужио? Ко је то делио? Сви су такви који краду мандате: и овај ваш Шормаз који је Коштуници украо, и она Мариника Тепић, Санда Рашковић Ивић и Дијана Вукомановић, има их још. Како се звао онај овде што седи испод Бошка?

Е, хајде да погледамо тај докторат. Је л' то плагијат или није? Ја сам јој похвалио магистарски рад, квалитетно урађен. Није она глупа, није она нестручна, проблем је што је она покварена.

Што се тиче Бечића, сви знамо како је он стекао диплому, сви знамо у каквом је криминалу био. Ја сам се трудио да спречим његов избор, тада сам као најстарији посланик председавао...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Шешељ.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Одговарам сад Бечићу, имам два минута.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Не можете. Једна реплика, знате јако добро.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Једна на њих двоје?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Једна на њих двоје, нажалост.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Па, њих двоје отприлике вреде за једнога, па добро је.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Такав је Пословник, мењаћемо га. Хвала.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Само ме чуди што данас бирамо заменика гувернера, могли смо ставити на дневни ред да изаберемо и подгувернера.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Шешел.

Пре него што наставимо са радом, поштовани народни посланици, сагласно члану 27. и члану 87. ст. 2. и 3. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да ће Народна скупштина данас радити и после 18 часова због потребе да Народна скупштина што пре донесе акте из дневног реда ове седнице.

Реч има народни посланик Балинт Пастор.

Изволите.

БАЛИНТ ПАСТОР: Господине председавајући, господине министре, даме и господо народни посланици, народни посланици Савеза војвођанских Мађара ће подржати овај сет предлога закона из надлежности Министарства за државну управу и локалну самоуправу, а у дану за гласање ћемо гласати и за избор госпође Јоргованке Табаковић на функцију гувернера НБС.

Када смо код предлога закона из надлежности Министарства за државну управу и локалну самоуправу, за све елементе овог дела дневног реда бих желео да кажем да је јако добро што су ови текстови написани на начин да су све заинтересоване стране могле да имају учешће у формулисању најбољих решења.

Овај процес, наравно, није почео пре неколико недеља, него постоји и претпарламентарна фаза израде предлога закона, пре тога нацрта закона. Неки од ових предлога закона су били на јавној расправи још пре годину дана, тако да су заиста сви имали прилику да се о њима изјасне и дају своје предлоге. То је свакако добро јер живимо у времену када је транспарентност у моди и када кажете да је нешто урађено транспарентно онда то већ унапред има неку позитивну конотацију без обзира на садржинску вредност. Али ови предлози закона имају и садржинску вредност, значи није транспарентност једина вредност у вези с овим предлозима закона.

Што се тиче Предлога закона о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи и Предлога закона о изменама и допунама Закона о државној управи, ти предлози закона уводе неке нове форме, неки кажу – непосредне демократије, ја бих рекао полунепосредне демократије. Неки нови видови јавних расправа ће бити уведени након усвајања ових предлога закона у Народној скупштини. То је свакако добро због тога што ће грађани и на републичком нивоу и на нивоу јединица локалне самоуправе у већој мери моћи да утичу на садржину будућих предлога закона, односно закона о којима ће Народна скупштина Републике Србије гласати.

Када говоримо о Предлогу закона о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи, свакако треба истаћи да ће на бољи начин бити

регулисане месне заједнице. Месне заједнице су биле категорија у нашем правном систему „ни на небу, ни на земљи“, годинама није било јасно шта је њихова надлежност, шта је сврха њиховог постојања. Без обзира на то што грађани у многим општинама имају поверење у челнике савета месних заједница и обраћају се тим људима, тим органима, месне заједнице нису имале надлежности да делају, да било шта учине или да нешто озбиљније учине у решавању проблема грађана који се њима обраћају. Због тога је добро што је Министарство, односно Влада увидела ове пропусте у нашем правном систему и што ће сада месне заједнице имати регулисан статус, што ће се тачно знати који је однос између јединице локалне самоуправе и месне заједнице, што ће се знати које су надлежности месних заједница, који је њихов маневарски простор и у будућности ће се грађани, надам се, са већим успехом обраћати месним заједницама.

Кажем још једанпут, досад није био пропуст челника тих месних заједница, него се радило о томе да њихов статус није био на прави начин регулисан прописима Републике Србије. Још једна срећна околност јесте то што је ова тачка део коалиционог споразума између Српске напредне странке и Савеза војвођанских Мађара и на овај начин можемо да кажемо да је реализована још једна тачка из нашег коалиционог споразума у вези с бољим регулисањем правног положаја месних заједница.

Када говоримо о сету закона из сфере индивидуалних и колективних мањинских права, права припадника националних мањина, онда треба да споменемо Предлог закона о изменама и допунама Закона о националним саветима националних мањина, Предлог закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина, Предлог закона о изменама и допунама Закона о матичним књигама и Предлог закона о изменама и допунама Закона о службеној употреби језика и писама. Сви ови предлози закона значе бољитак за положај припадника националних мањина у Србији. Неки предлози закона од ова четири садрже у себи нова решења, проширују се одређена права, а у неким предлозима закона се само прецизирају неке одредбе које су и досад биле део нашег правног система.

Зашто то сада кажем? То кажем због тога што се у јавности показало интересовање за одређена решења која не значе новину у нашем правном систему. На пример, народни посланици који су припадници националних мањина чији удео чини најмање 2% становништва Републике Србије ће у будућности моћи да говоре у овом цењеном дому на свом матерњем језику. То је свакако добро. Свако ће да одлучи да ли ће да користи то право или неће. Ја сам у више наврата рекао да је моје лично мишљење да се у овом дому треба обраћати на српском језику због тога да би сви

разумели и због тога да бих имао шансе да убедим нпр. господина Ружића да нам прихвати амандмане, и то ће свакако бити тако све док господин Ружић не буде научио мађарски језик. Због тога ћу се ја и у будућности обраћати на српском језику овом цењеном дому.

Оно што желим да кажем, ово решење није новина. Ја сам још у мају 2007. године, додуше у другој згради, али у истој овој цењеној институцији, тражио и имао право да се обраћам на мађарском језику, на свом матерњем језику. Значи, ово решење не представља новину, али је свакако добро што је прецизирано и што је јасно да се ово сада односи на републичке органе, а не на савезне органе, који не постоје у нашој држави већ годинама.

Има јако пуно позитивних решења, нових решења која нису постојала до сада. Желео бих да истакнем два таква решења из Предлога закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина. Прво је решење да се неће сматрати дискриминацијом мере које ће државни органи предузимати због постизања одређених, за нас битних, циљева. Један од тих циљева јесте повећање сразмере или побољшање што се тиче сразмере запошљавања припадника националних мањина у државним органима. Ту се, наравно, не ради о некаквим руководећим местима, него се ради о томе да, по нашем Уставу, треба да се води рачуна о одговарајућој заступљености припадника националних мањина на свим нивоима територијалне организације у државној управи и генерално у јавном сектору. Одређени посебни закони већ садрже такве мере и таква решења јер су у више наврата прихваћени амандмани Савеза војвођанских Мађара претходних година, од 2015. године па наовамо.

Ми на овај предлог закона гледамо као на оквирни закон. Додуше, наш правни систем, нажалост, не познаје категорију уставних или оквирних закона, али свакако је и овај предлог закона оквирног карактера и свакако је добро што ће се и овим законом то питање регулисати.

Друго битно питање које значи новину јесте да ће се у будућности у матичну књигу рођених уписивати податак о националној припадности држављанина, грађанина Републике Србије. То је предуслов да бисмо знали да ли је сразмера запошљавања припадника националних мањина у државној управи одговарајућа, да употребим термин из Устава Републике Србије. У будућности Србија неће моћи, односно органи Србије неће моћи да кажу – ми не знамо ко се како изјашњава, то је уставно право сваког грађанина. Штавише, сваки грађанин може да мења своју националну припадност на сасвим легалан начин, годишње и у више наврата, али од сада ће тај податак, наравно на добровољној основи, бити део матичне књиге рођених. А то је предуслов за уживање многих других права.

Да направим једну малу дигресију. Сигуран сам да када опет будемо мењали Закон о националним саветима националних мањина, надам се не ускоро, али за неколико година, из неког сада још непознатог разлога, онда ћемо моћи да инкорпорирамо у тај текст будућег закона да ће државни органи Републике Србије моћи да шаљу обавештење припадницима националних мањина да имају право да се упишу у посебан бирачки списак. Упис у посебан бирачки списак треба да функционише на добровољној основи, то тако и функционише, тако треба и да остане, али ће у будућности органи државе можда моћи да шаљу обавештења људима који се у складу с овим новим могућностима изјашњавају као припадници одређене националне мањине да имају право да се упишу у посебан бирачки списак те националне мањине. Значи, то су неки будући кораци и нећемо се сада тиме бавити, али наглашавам само као пример зашто је битно и који бенефити могу да произилазе из тога што ће се уписивати на добровољној основи и податак о националној припадности у матичне књиге рођених.

Иста ова решења предвиђена су, и на још детаљнији начин уређена, и Предлогом закона о изменама и допунама Закона о матичним књигама.

Новина је, и свакако значи корак унапред у уживању права припадника националних мањина, то што ће у будућности не само на територији целокупне јединице локалне самоуправе него и у насељеним местима, значи на подручју одређених месних заједница, моћи да се уведе, ја бих рекао, у службену употребу језик националне мањине уколико припадници те националне мањине чине најмање 15% становништва тог насељеног места, те месне заједнице. То је свакако корак напред у поштовању права припадника националних мањина.

Додуше, не спада у ред предлога закона из сфере права и слобода националних мањина, али бих ипак споменуо Предлог закона о изменама и допунама Закона о државним агенцијама, јер ће, надам се, након прихватања нашег амандмана и у односу на државне агенције бити уведена могућност односно обавеза која је већ предвиђена Законом о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, с једне, и у Закону о запосленима у јавним службама, с друге стране. Суштина предложеног решења јесте да се да предност, у случају постојања једнаких квалификација, припаднику националне мањине приликом запошљавања, у овом случају, у државној агенцији.

Све је то у вези са већ изнетим аргументима о потреби побољшања сразмере запошљавања припадника националних мањина у државној управи, али и шире, у јавној сфери. Још једном наглашавам, не ради се о неким руководећим местима, него се ради о „обичним“ радним местима,

да би грађани могли комуницирати на свом матерњем језику са представницима одређених државних органа.

За крај сам оставио Закон о националним саветима националних мањина, Предлог закона о изменама и допунама овог закона, који је за нас изузетно битан. У претходних годину дана, па и више, овај текст је постојао, егзистирао у више варијанти. Многе претходне варијанте овог предлога закона нису биле прихватљиве за Савез војвођанских Мађара и ми смо то благовремено сигнализирани министру и његовим сарадницима. Врло је добро што смо успели да нађемо решења која су, с једне стране, нама прихватљива; с друге стране, у складу с Одлуком Уставног суда из 2014. године и, с треће стране, одржива и применљива у случају свих националних мањина које имају формиране националне савете у Републици Србији, ту има јако пуно различитих ситуација које проистичу из одређених објективних али и субјективних разлога.

Добро је, на пример, што смо успели да се договоримо да се ипак не сматра да члан политичке странке не може да буде члан националног савета, јер би то било у супротности с правом грађана, па и припадника националних мањина, да учествују у јавном животу. Можемо ми да расправљамо о томе шта је национални савет мада ће сада постојати дефиниција у закону, што је исто добро јер досад нисмо имали дефиницију националног савета у нашем правном систему. И врло је добро што је сужен круг функција на којима неће моћи да буду грађани припадници националних мањина који имају одређене страначке функције.

Мада морам да кажем, у загради, што се тиче мађарске националне мањине, да ни 2010. године ни 2014. године ми на руководећим положајима у Националном савету мађарске националне мањине нисмо имали страначки обојене људе, нисмо имали страначке функционере.

Јако је позитивно и то што ће се у текст Закона вратити одређене надлежности које су доведене у питање Одлуком Уставног суда. У образложењу те одлуке речено је да се неке надлежности, овлашћења могу вратити у текст Закона након одређених преформулација. То је учињено и због тога ће све надлежности или, како би то сад требало да кажемо, овлашћења бити очувана, а нека су, кажем, и враћена.

Јако је добро, да се вратим на почетак свог обраћања, то што су и национални савети могли да учествују у читавом овом процесу, што је и председница Владе Републике Србије узела учешће у јавним консултацијама поводом ових предлога закона јер је тиме показала да даје на значају овим питањима.

Да резимирам, ми ћемо подржати све ове предлоге закона. Имамо одређене амандмане, као што знате, ја се надам, односно сигуран сам да

ће они бити усвојени. Добро је што смо дошли на крај овог процеса који је трајао доста дуго.

Још једном да поновим, народни посланици Савеза војвођанских Мађара ће гласати и за избор Јоргованке Табаковић за функцију гувернера Народне банке Србије. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко од председника односно представника посланичких група жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

Изволите.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Хвала, председавајући.

Поштовани господине министре, уважени сарадници господина министра, морам признати веома искрено и отворено да сам изненађен – и то позитивно, господине министре – одређеним решењима и могу заиста да похвалим одређене ствари које су предвиђене овим законима. Наравно, има ту штошта и за критику, тако да бих ово своје излагање поделио у три дела: да прво истакнем оно што је добро у законским предлозима, онда да нагласим оно што је лоше у законским предлозима и, на крају, да посебно предочим грађанима шта је невероватно у законским предлозима.

Што се тиче добрих ствари, почећемо од Закона о локалној самоуправи, ви сте то и сами истакли у вашем допису – веома је добро да имамо бољу примену института непосредне демократије, веће укључивање јавности, веће укључивање грађана у поступак припреме инвестиционог дела буџета локалне самоуправе, где ће грађани имати могућност да кажу шта да се гради, укључивање најшире јавности у сам поступак припреме закона, стратешких и других докумената јавних политика. Дакле, подстицање грађана на покретање иницијативе од значаја за њихову средину, смањење броја локалних функционера према величини општине или града и, мало боље, а видећемо да ту има и одређених мањкавости, уређивање положаја месних заједница и односа са општином и градом. Све су то добре стране Закона о локалној самоуправи, односно измена и допуна овога закона.

Такође, постоје добре стране у Закону о матичним књигама. Ви сте их овде навели и ја се с вама слажем. Дакле, максимална сигурност, тачност и поузданост система вођења матичних књига. Посебно важно – ово посебно похваљујем, господине министре – грађани ће, ма где се налазили у Србији или ван ње, моћи да добију изводе из матичних књига, што значи да ће матичне књиге дипломатско-конзуларних представништва бити саставни део регистра матичних књига, што је једна велика, важна ствар.

Подржавамо и доношење политика у складу с потребама мањина, то је добра и права ствар, али бих посебно истакао две ваше констатације с којима се апсолутно слажем. Прва је да би многе европске земље требало да нам позавиде на мањинским политикама. Ја се слажем да је статус националних мањина у Србији изузетан и много бољи него у земљама у окружењу, па и бројним европским земљама. Такође бих се сагласио с вашом констатацијом да предлогом измена и допуна Закона о националним саветима националних мањина треба јасније дефинисање овлашћења националних савета националних мањина, смањење прекомерне политизације и транспарентнији рад националних савета. Значи, апсолутно потписујем и подржавам ово што сте овде рекли.

Такође желим да подржим иницијативе колега из владајуће већине које су предале предлог за нову, да тако кажем, за једну допуну територијалне организације Србије, где би се Бор и Прокупље, досадашње општине, прогласиле градовима. То апсолутно има подршку Српског покрета Двери.

Ту се, господине министре, како да кажем, завршава све што се може рећи овако похвално, а није мало, били смо широке руке данас. И, да пређемо одмах на оно што је крајње занимљиво и крајње лоше у овим предложеним законима.

Почећемо од нама омиљене теме. У закону о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи уводите додатни став у члану 3. и кажете овако: „Јединица локалне самоуправе, у оквиру својих надлежности преко својих органа, прати процес европских интеграција Републике Србије и развија за то потребне административне капацитете...“. Локална самоуправа да се бави усклађивањем са Европском унијом... Па хоће ли и месне заједнице, господине министре, у следећим изменама и допунама да се усклађују са Европском унијом? Хоће ли и скупштине станара да се ускладе са ЕУ? Хоће ли ЕУ да уђе у наше станове и куће да нам усклађује наш породични, кућни буџет? Мислим, где је граница мешања ЕУ у живот грађана Србије? Да ли ми треба да уредимо сваки сегмент нашег друштва онако како нам командује неко из Брисела? Молим вас, господине министре, то је за нас апсолутно неприхватљиво.

Идемо даље. Шта сте избацили, ако сам ја добро разумео и приметио, из ових закона? У некадашњем ставу 30) члана 4. овог закона писало је да је једна од надлежности општине да подстиче и помаже развој задругарства. Ако сте то избацили, то вам је крупна замерка и крупна грешка.

У некадашњем ставу 15) старог закона писало је да је једна од надлежности општине да оснива робне резерве и утврђује њихов обим и структуру, уз сагласност надлежног министарства, ради задовољења

потреба локалног становништва. Ако је и то избачено из Предлога закона, такође сте погрешили.

Идемо даље. Помињете на једном месту, у ставу 5, обезбеђивање остваривања посебних потреба особа са инвалидитетом, што апсолутно увек и на сваком месту подржавамо, и заштиту права осетљивих група, које сте некако сте избегли да дефинишете. Да ли су, рецимо, и мигранти осетљиве групе, да ли намеравате да населите празна српска села мигрантима итд.? Дефинишите да знамо шта су осетљиве групе, па да знамо о чему говорите. Немојте нам подваљивати осетљиве групе. То не би било лепо и коректно са ваше стране.

Такође, положај начелника општинске управе... Ја мислим да је погрешна позиција начелника општинске управе, који одговара искључиво општинском већу које га бира. Требало би да одговара скупштини општине, односно скупштини града, јер заиста води један од најодговорнијих и најозбиљнијих послова – начелника општинске, односно градске управе. Ту сте, по нашем мишљењу, погрешили.

Постоји једна осетљива ствар у Закону о локалној самоуправи а то је додељивање звања почасног грађанина. Верујте, имали смо много негативних искустава са додељивањем статуса почасног грађанина Томиславу Николићу и Александру Вучићу широм Србије иако то нигде и ничим нису заслужили. Чак је и СПЦ, тако да кажем, на неки начин девалвирала ордење које додељује додељујући га разним политичарима који никаквих заслуга немају, изузев ако им није заслуга да на месту министра раде свој посао и дају од државних средстава помоћ црквама. Када то буду давали из приватних средстава, онда можда неки орден и треба да заслужи, а овако само раде свој посао и не треба никакво ордење Српске православне цркве да добија ниједан политичар на власти. То је став Српског покрета Двери и сад кад смо у опозицији и кад будемо на власти.

Оно што је такође овде крајње проблематично јесте сам назив Закона о заштити права и слобода националних мањина. Зашто, господине министре, о заштити права и слобода националних мањина? Да ли су она угрожена у Србији? Па сами кажете да нису, да можемо да се поносимо статусом националних мањина у Србији. Избришите речи „заштити права и слобода националних мањина“. О правима и слободама националних мањина, без заштите. Овако испада да су они угрожени чим морамо да их штитимо, а ничим у Србији нису угрожени. Од Немањића до данас ми смо мултикултурни, мултинационални, мултирелигиозни или који год хоћете „мулти“ из ЕУ, ми те услове испуњавамо. Немојте да нам неко ко је потпуно другачије радио према својим националним мањинама, почевши од САД па надаље, држи било каква предавања о томе, јер ми много боље

испуњавамо стандарде о националним мањинама него они који нам држе предавања са Запада.

Ту има и неких мањкавости у овим вашим предлозима што се тиче националних савета националних мањина, па бих набројао неколико. По мом мишљењу, проблематична је позитивна дискриминација припадника националних мањина у погледу запошљавања. Шта то значи? Имате два кандидата и запослите једног само зато што је припадник националне мањине. Да није то можда дискриминација онога другог? Дакле, врло осетљива ствар. Врло осетљива ствар.

Исписивање топонима на језицима националних мањина, врло осетљива ствар. Оволику, да тако кажем, ширину исписивања топонима на језицима националних мањина нисам видео нигде на свету. Господине министре, претпостављам да сте и ви негде путовали, ево, можете ли, као образложење зашто ово предлагате, да ми наведете где сте то видели? Где сте видели толики број топонима исписан на језицима националних мањина у другим државама? Много би ми значило да ми наведете те упоредне примере. Ја сам против тога, одмах да кажем, у овој држави треба исписивати топониме само на српском језику и нема разлога да буде другачије.

Такође, у овом парламенту треба да се говори само на српском језику. Значи, апсолутно сам против обезбеђивања могућности да се мањински народни посланик обрати на свом језику Народној скупштини Републике Србије. Нема разлога за то. То нису чак ни тражили и не траже припадници националних мањина који су овде наше колеге народни посланици. Дакле, коме ми излазимо ту у сусрет и шта ми ту радимо? Правимо Вавилон од Народне скупштине Републике Србије? А Вавилон је управо пропао када су се помешали језици и када се људи више нису разумели, само да вас подсетим.

Долазимо до ствари која је посебно болна и осетљива, а тиче се Закона о службеној употреби језика и писама. Нема решења која су од изузетног значаја. Ми смо вам то предложили у декларацији Народне скупштине о заштити српског језика и заштити ћирилице. Нема, дакле, пописа свих српских књижевних дела насталих на српском језику које треба заштитити; нема могућности да, што је за нас посебно важно, државне институције Србије раде на очувању и унапређењу српског језика код Срба у региону и расејању, нарочито кроз отварање нових допунских школа за учење српског језика у нашим амбасадама и конзулатима у региону и свету, финансијску и другу подршку културно-уметничким друштвима и културно- просветним заједницама Срба у региону и дијаспори, финансијску и другу подршку електронским и штампаним медијима Срба из региона и дијаспоре који су на српском језику и,

наравно, кроз очување богате духовне и културне баштине Срба расејаних широм света коју треба вратити у отаџбину. Такође, нема у Закону о службеној употреби језика и писама заштите ћирилице, нема казних одредаба за непоштовање коришћења ћирилице у јавној употреби, нема обавезе да сви јавни натписи у Србији буду на ћирилици и нема обавезе да штампани и електронски медији такође функционишу на ћирилици. Све сте то, господине министре, пропустили да дате у предлозима измена и допуна Закона о службеној употреби језика и писама.

Не бих се освртао на оно око чега се сигурно нећемо сложити, а то су те мантре са Запада о родној разноликости и родној равноправности. То је таква небулоза да не бих губио време на то. То да се једно јутро осећаш као жена, а поподне као мушкарац, увече опет као жена и да држава то треба три пута дневно да ти упише у евиденцију да би испунила твоје хирове просто, или да ти плати промену пола, што иначе финансирамо из буџета, то је, господине министре, бесмисао.

Оно што посебно желим да истакнем јесте да нисте суштински дали никакво решење за платне разреде. То сте изнова избегли као Влада.

Подсетио бих вас на још једну веома важну ствар, а то је овај скандал да ће од 1. октобра, по налогу Заштитника грађана, у нашим пасошима бити избрисан придев „српски“ и да држављанство више неће бити српско, него држављанство Републике Србије.

Имате оцену најкомпетентније научне институције ове државе, Одбора за стандардизацију српског језика, који чине врхунски стручњаци из САНУ, Матице српске, свих катедри за филологију у овој држави, који се противе том скандалозном брисању националне, односно државне одреднице у овом случају.

Српско држављанство значи држављанство Републике Србије, као што је то случај свуда на свету. Не знам докле ћемо да се стидимо те речи „српско“ и докле ће нам је неко брисати из назива, примера ради, „Телекома Србија“, Радио-телевизије Србије, „Путева Србије“ или „Железница Србије“ или српског држављанства. Све то треба да буде српско, као што је свуда на свету, као што је Дојче банк, као што је Дојче Телеком итд.

Сада долазимо до онога што је најзанимљивије јер је невероватно, а то је предлог закона који се тиче јавних агенција. То је, иначе, скандал над скандалима у овој држави: ми не знамо колико има – ево ви ме, молим вас, обавестите, господине министре – јавних агенција у Србији.

Сећам се обећања СНС-а, када су се борили за власт 2012. године, да ће укинути све непотребне државне агенције. Не да нису укинули, него су оснивали нове у међувремену. Има их вероватно преко 150. Прича се о неким невероватним цифрама, да на државне агенције одлази више

стотина милиона евра. Па, ако бисте могли да ми дате тај податак, колико милиона? Можда милијарда евра одлази на рад ових парламентарних агенција, које притом ником не подносе извештај о свом раду, нити ми овде у Народној скупштини Републике Србије знамо шта они тамо раде. Они су држава у држави.

Видите шта ви предлагате, ово је генијално, и кажете чак у разлозима за доношење овог закона: „Закон о раду, а ни постојећи Закон о јавним агенцијама, не обавезује на спровођење јавног конкурсног поступка приликом пријема запослених у радни однос. Предложеним изменама овог закона уводи се обавезна провера стручних оспособљености, знања и вештина кандидата у изборном поступку, чиме се у систем запошљавања у јавним агенцијама уводи принцип заслуга“.

Ако ви, господине министре, очекујете да вам ја сада честитам зато што сте се сетили, после 28 година власти СПС-а у овој држави и шест година ваше заједничке власти са СНС-ом, да и у јавним агенцијама треба да постоји конкурс за запошљавање и стручна оспособљеност за запошљавање, онда те честитке нећете добити, јер је невероватно да је досад постојао паралелни државни систем у коме се запошљавало како год ко хоће и који је заправо био простор за партијско запошљавање страначких кадрова. То је, верујте, скандал. Ваша решења су овде на месту, али, извините, где је ваша одговорност, одговорност СПС-а, СНС-а и свих вас који сте до сада били на власти, да ви тек сада, после толико деценија, уводите обавезни јавни конкурс при запошљавању и проверу знања кандидата, утврђујете правила за именовање чланова управног одбора и директора и даљи њихов рад, уводите бољу контролу и распоред прихода?

Веровали или не, поштоване колеге народни посланици, уводи се боља контрола и распоред прихода. Људи су радили шта су хтели са државним парама, распоређивали како су хтели, на сопствене плате. Неко после шест година власти уводи контролу над тим приходима. Боља контрола, каже, и правила у циљу спречавања сукоба интереса итд. Ја сам заиста шокиран тиме да је вама требало шест година власти да схватите да толико обиман део државне управе, за који сте иначе обећали да ћете га укинути, заправо функционише као паралелни систем, где нема конкурса за запошљавање, где нема контроле прихода и расхода, где људи раде шта хоће, запошљавају се како хоће, а нико не зна шта раде и никоме не подносе извештај о раду. То је, верујте, заиста невероватан скандал.

У том смислу дужан сам да на крају споменем и избор Јоргованке Табаковић за гувернера НБС, у другом мандату, што сматрам скандалом. Од Војислава Шешеља чули смо део њене импозантне биографије; он, сигуран сам, најбоље зна кога је и како предлагао за министре и шта је тај

морално и неморално урадио. Али нисмо чули онај други део, који је заправо кључан – како Јоргованка Табаковић шест година као гувернер НБС штити банкарски лоби у овој држави и штити банке, које пљачкају грађане Србије на преко пет стотина провизија које су на различите начине уведене и кроз све друге валутне клаузуле, пореске утаје и све друго што банке овде раде, а да их не контролише онај ко је за то задужен а то је Народна банка Србије.

Скандал је предлог председника Србије Александра Вучића да предложи Јоргованку Табаковић за нови мандат на челу НБС, чиме је заправо пљунуо у лице свим грађанима Србије опљачканим од банака, које је штитила управо Јоргованка Табаковић својим несавесним радом и нечињењем.

На крају бих поставио једно питање и уваженом, овде присутном господину Ивану Јовичићу, изборном члану Високог савета судства из реда судија – да ли би могао да ме информише управо о тим ВИП кредитима које судије имају? Да ли ви можда имате, интересује ме, кредит код банака? Да ли ваше колеге судије добијају ВИП кредите од банака, кредите које не може да добије ниједан други грађанин Србије, искључиво судије? И колико судија у Србији има те специјалне кредите, које им банке дају да би ћутали и да не би решавали проблеме банкарских клијената који су опљачкани од стране банака?

Како је могуће да председник Врховног касационог суда сад може да орачи да ће до 1. октобра бити завршени сви судски поступци опљачканих банкарских клијената који имају кредите индексиране у швајцарским францима, а до сада то није могао? Ко је крив што је годинама неко пљачкао те људе, а ви из судова нисте их заштитили? Да ли их можда, господине судија, нисте заштитили зато што сте имали повољне кредите које су вам те исте пљачкашке банке дале?

То је врхунска корупција на највишем државном нивоу, коју је овде чак признао и председник Србије Александар Вучић дижући руке да он не може да се супротстави тој банкарској и судијској мафији, које једна другој завршавају послове. Ови њима најповољније кредите у држави, ови њима судске пресуде које стају на страну банака у случају када су грађани опљачкани од стране тих истих банака. Част изузецима, да се разумемо, и часним судијама, којих и те како има.

Дакле, оно што је овде за нас, и да закључим тиме, господине министре, кључна ствар – немојте претеривати са додворавањем Европској унији; немојте претеривати са некаквим измишљањем родне равноправности и родне разноликости, немојте претеривати са променом пола; немојте претеривати са додељивањем неких специјалних прича националним саветима и националним мањинама, које апсолутно

нормално функционишу и заштићене су у оквиру ове државе. Немојте се одрицати српског у држављанству, у пасошу сваког држављанина Србије, без обзира на то што вас притиска неко...

(Председавајући: Захваљујем.)

Дозволите да завршим реченицу, господине председавајући.

Неко би могао следећи пут да каже да је дискриминисан зато што у речи „Србија“ има реч „Срби“, а он је припадник друге националне заједнице па је тиме дискриминисан, и Србија треба да промени назив државе. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

(Владимир Орлић: Право на реплику.)

Колега Орлићу имате основа за реплику, помињање странке.

Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Неки човек овде опет поставља занимљива питања, дотакао се госпође Табаковић, каже, није му јасно шта је радила у претходном мандату.

То све, као и обично, даме и господо, пише; за оне које не мрзи да читају, то све лепо пише. У предлогу који је добила Народна скупштина између осталог стоји следеће, ја ћу прочитати само сегмент: дакле, међу те резултате који препоручују госпођу Табаковић спада допринос постизању и очувању макроекономске стабилизације заједно са Владом Републике Србије и другим институцијама. Током претходних пет година инфлација је очувана на просечном нивоу од око 2% што је у рангу најстабилнијих европских држава. Каматне стопе на кредите привреде и становништва снижене су на најнижи ниво, што је повећало њихов расположиви доходак, подстакло кредитну активност и допринело расту инвестиционе и економске активности, дакле, оних активности из којих произилази све друго добро у овом друштву.

У претходних шест година успостављена је и очувана релативна стабилност девизног курса, о коме не треба трошити речи, сви се добро сећамо како је гласио тај курс пре пет или шест година, како гласи данас; поређење не би требало да је тешко, али за оне којима је тешко да читају, верујем, и то је извештај напор. Даље, све то у амбијенту значајних турбуленција на међународним тржиштима, којима смо ми свакако одолели, уз одговорно и ефикасно коришћење девизних резерви, чији ниво током ове године износи више од десет милијарди евра и тако даље.

Што се тиче напомена у вези с агенцијама, то је опет питање нечије жеље да се својим послом бави. Један поглед на интернет довољан је да се добије одговор колико је тих агенција укинута у само једном потезу. Дакле, у само једном потезу, можда пре пар година. Погледајте колико таквих вести има, да се не објашњавамо даље.

Заштита термина „српски“. Када се неко назива, како беше, Српске двери или Двери српске а користи ознаку, ја сам пратио овај екран овде, само Двери, без оног „српски“, сам мора да одлучи да ли се нечега стиди или се не стиди.

На самом крају, господине председавајући, она чудна напомена у вези с пљувањем у лице, то се овде чуло, тај човек треба да зна, а ми смо му већ говорили, када говори о госпођи Табаковић, када говори о Александру Вучићу или другим људима из Српске напредне странке, он мора да држи главу подигнуту, мора да гледа нагоре зато што говори о људима вишим од себе у сваком погледу. Кад том приликом пљује, нека зна – ко увис пљује, на образ му се враћа.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Орлићу.

Само тренутак. Право на реплику имају и колегиница Радета и колега Неђо Јовановић. Колега Неђо Јовановић ће бити центлмен па ће уступити, претпостављам, колегиници Радети.

Помињање председника странке. Изволите, право на реплику.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Господин Обрадовић је у свом излагању напоменуо да је о моралном лику Јоргованке Табаковић говорио Војислав Шешел, али је покушао да буде ироничан па је рекао да Шешел најбоље зна кога је моралног или неморалног постављао на одређене функције.

Рекао је господин Шешел оно што је требало да каже и објаснио и морални лик Јоргованке Табаковић и уопште о томе какви су били српски радикали када су били у власти и нагласио да нико није имао никаквих мрља. И то је чињеница, јер да је било, од 2000. године бисмо вероватно висили на бандерама, а камоли завршили у затворима.

Ми српски радикали и Војислав Шешел, који је наш председник, поносимо се чињеницом да имамо своју идеологију, да имамо своју странку, да идеологију не мењамо од данас до сутра, без обзира колико нас то политички коштало. За разлику од Бошка Обрадовића, који би мало да буде националиста, па би мало да буде либерал, па онда, као у оној комедији, где год му се учини згодно, прилази – „прими ме, прими ме“, тако иде од једног до другог. Тако је било у кампањи пред ове претходне изборе, тако ради све време. Не знамо сад ко му је директан надлежни, да ли је Ђилас, да ли је Вук Јеремић, да ли је Борис Тадић, пошто мало-мало па у истим пословима наступају и на исти начин се односе према држави Србији и према свим вредностима које би сваки патриота заиста морао да поштује.

Ваљда је у то име његова сарадница и посланик блокирала патријарха на путу ка Београду. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику, помињање странке, народни посланик Неђо Јовановић.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем се, председавајући.

Када је прозивање Социјалистичке партије Србије у питању, без трунке морала, онда је неопходно да се реагује, а недостатак морала је евидентан. Евидентан је због тога што се на партократију позива неко ко је огрезао у партократији, чији су најближи сродници били или остали и даље запослени у јавним институцијама, односно у установама или органима и телима локалне самоуправе где онај ко нас је прозвао живи. Ако је тако, а јесте тако и то нико не може да доведе у сумњу, па ни сам говорник, онда заиста недостаје морал када се неко обрати СПС-у са таквим критикама.

Оно што такође треба да се зна, агенције о којима сада говоримо није основала Социјалистичка партија Србије, већ политички родитељи странке чији је говорник нас прозвао. Његови политички оци су основали те агенције. Те агенције су дуго, дуго времена биле баласт целог система, целе финансијске конструкције на којој треба да почива буџет Републике Србије. Због тога СПС са поносом може да каже да и министар Ружић, као следбеник госпође Брнабић, наставља конзистентно једну политику која је за поштовање, а то је политика осавремењавања државне управе и локалне самоуправе и стављања на ноге онога што дуго година уназад није било стављено на ноге.

Када су у питању судије, довољно је рећи да огроман број судија робује швајцарским францима, у смислу подизања кредита и кредитних линија, па је заиста крајње неморално прозивати судије и правосуђе на начин како то чини Бошко Обрадовић служећи се личним политичким маркетингом или ЕПП-ом. Захваљујем се.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Јовановићу.

Реч има министар Бранко Ружић.

Изволите.

БРАНКО РУЖИЋ: Захваљујем, председавајући.

Просто, због јавности и због грађана Србије наравно да је добродошло да чујемо и конструктивне и мање конструктивне критике. Ова прва три и по минута су била заиста задивљујућа, у једном моменту сам се изненадио и забринуо. Али да се не шалимо много.

Што се тиче онога што сте, господине Обрадовићу, изнели, а тиче се критика у вези са Предлогом закона о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи, оно што сам и у уводу говорио, дакле, променили смо концепт и зато можда нисте приметили, али ми је драго да сте користили ову брошурицу коју је Министарство државне управе и локалне самоуправе обезбедило за све народне посланике. У сваком случају, законом третирамо области које проистичу из Устава и секторских закона.

Након усвајања овог закона, што такође пише, рок је годину дана да се утврди јединствена евиденција послова.

Када говорите о робним резервама, постоји Закон о робним резервама, и ради се о повереном послу. Вероватно сте упознати да јединице локалне самоуправе имају изворне и поверене послове. Та јединствена евиденција послова – која је, због јавности је важно рећи, урађена већ скоро 80% – биће путоказ и за поверене и за изворне послове. Наравно, биће инкорпориран и сваки нови сектор, одредбе нових секторских закона које ће утицати на дефинисање ових послова, тако да се ништа ту неће нити нарушити нити изгубити.

Што се тиче назива закона, где сте префикс „заштита“ ставили у негативан контекст, тај назив закона потиче још из 2002. године. Нисмо сматрали да је потребно да га мењамо, нити сматрамо да је потребно да га мењамо.

Што се тиче позитивне дискриминације у запошљавању, она проистиче из уставне одредбе; предност свакако има, у оправданим околностима, онај кандидат који поседује исте услове, како би се постигла одговарајућа заступљеност. Тако да у том смислу нико није дискриминисан. Овде се ради о позитивној дискриминацији.

Што се тиче одредаба где практично говорите о Закону о службеној употреби језика и писама, ради се о два члана где вршимо усклађивање са Законом о заштити права и слобода, односно усклађивање та два закона. Оно што свакако јесте предмет Закона о службеној употреби језика и писама јесте и регулисање употребе српског језика и писма, и ту сте у праву, то уопште није спорно. Ради се једна свеобухватна анализа, надлежни орган ће припремити те измене. Овде смо третирали само уподобљавање, усклађивање два закона из сета мањинских закона. То је нешто што ви можете да искористите да бисте политички постигли неки поен сходно вашем политичком програму, али ја због јавности желим просто да укажем на чињенице.

Ту, наравно, асистира и експертска мисија Савета Европе и то ће свакако бити завршено. И оно што је сегментирано, што се ради, што ће бити сегментирано, обухваћено, водиће се рачуна и о службеној употреби језика и писма нпр. у неким управним поступцима, правосуђу, неким другим пословима државних органа.

То је то, мислим да сам у принципу одговорио на критике. Свакако, оне јесу добродошле јер нам дају прилику да појаснимо оно што јесте интенција закона. А вама се захваљујем и на првом делу вашег обраћања и на овом другом. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Поштовани народни посланици, у складу са чланом 87. став 1. Пословника Народне скупштине, сада одређујем паузу.

Са радом настављамо у 15.00 часова.

(После паузе – 15.00)

ПРЕДСЕДНИК: Поштовани посланици, настављамо са радом.

Реч има народни посланик Енис Имамовић.

ЕНИС ИМАМОВИЋ: Хвала, уважена председнице.

Министри и чланови Владе, ја желим да се на овај сет закона о националним мањинама осврнем као представник Бошњака у овом парламенту, и то најпре на Закон о заштити права и слобода националних мањина и Предлог закона о националним саветима националних мањина.

Уколико желимо озбиљно разматрати овај сет закона који се тичу националних мањина, најпре морамо почети од анализе рада радне групе за израду ових предлога односно нацрта закона. Из тога како је текао тај процес најбоље се може видети намера предлагача да овим законима наметне нека своја решења.

Радне групе за израду ова два закона бројале су по 26 чланова, углавном истог састава. Координација националних савета националних мањина је имала право да у рад тих радних група делегира по пет својих представника; то су били представници бошњачког, мађарског, румунског, словачког и буњевачког националног већа. Према броју у коме су мањине биле заступљене у овим радним групама може се видети неравноправан положај представника националних мањина. Дакле, од укупно 26 чланова у свакој од ових група, националне мањине су имале по пет својих представника. На тај начин нису представљале никакав фактор, нити су имале било какав утицај на њихов рад, нити је учешће представника националних мањина дало очекивани резултат, јер у таквом односу у радној групи је практично било немогуће доћи до решења која предлажу легитимни представници националних мањина. Остали чланови радне групе одређени су од стране надлежних министарстава, од стране владиних служби, као и Секретаријата Аутономне покрајине. Председавајући овој радној групи био је државни секретар у Министарству државне управе и локалне самоуправе.

Нису прихваћени предлози изношени од стране представника Координације, а нарочито од стране представника Бошњачког националног вијећа. Такви предлози су најчешће игнорисани и преко њих се прелазило без адекватне расправе. Предлози су, као што рекох, одбијани без адекватног образложења, а често и без икаквог образложења

уопште. Важно је напоменути да се радна група никада и ни на који начин није изјаснила о предлозима, већ је судбина тих предлога у већини случајева зависила искључиво од ставова извесног Дарка Радојичића, представника Републичког секретаријата за законодавство, који је изричито био против сваког предлога који је долазио од представника Координације националних савета националних мањина.

Такође, радна група се никада није изјаснила ни о завршним верзијама нацрта ових закона, тако да не знамо на основу ког закључка те радне групе су ови закони данас овде пред нама.

Неки од кључних пропуста у раду ових радних група јесу: непостојање правилника или пословника о раду радне групе, одбијање да се гласа о изнетим предлозима, непостојање записника са састанака радне групе, иако су сви састанци тонски снимани, што је доказ колико је сам процес измена ових закона био нетранспарентан и неинклузиван.

Да се разумемо, овакав процес израде измене поменутих закона није никаква добра воља предлагача, већ је то обавеза државе прописана Акционим планом за Поглавље 23 за приступање Републике Србије ЕУ.

Дакле, у закључку осврта на рад радне групе могу да кажем да ниједан предлог који је био од суштинског значаја за националне мањине није уврштен у нацрт било којег од ова два закона.

Осврнућу се посебно на Закон о заштити права и слобода националних мањина. Као представници Бошњака, не можемо бити задовољни садржином, а још мање начином на који се долазило до решења која су садржана у овом предлогу закона. Актуелна политика државних органа управо овај положај права националних мањина третира као питање од другоразредног значаја. Аргумент за ову тврдњу јесте управо овакав Предлог закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина.

Дакле, ако кренемо редом, чланом 47. став 2. Јединствених методолошких правила за израду прописа дефинисано је да уколико се више од половине чланова основног прописа мења, односно допуњује, треба донети нови пропис. Чланом 8. став 2. Закона о Народној скупштини прописано је да су надлежни органи приликом израде прописа и предлога закона дужни примењивати Јединствена методолошка правила. Изменама и допунама овог закона се мења више од двадесет чланова основног закона, од укупно двадесет пет колико их има, уз додавање нових шест чланова, па се сходно томе морало приступити доношењу новог закона, а не изменама и допунама постојећег закона, јер тако налажу важећи прописи у Републици Србији. Дакле, чак нису испоштоване ни правотехничке обавезе, које су у овом случају налагале, као што рекох, да се изради нови закон о заштити права и слобода националних мањина.

Уколико узмемо у обзир чињеницу да су права националних мањина и начини њиховог остваривања дефинисани у више различитих закона и подзаконских аката, који су често међусобно неусаглашени, долазимо до још једног разлога зашто је било важно приступити изради новог, кровног закона о заштити права и слобода националних мањина. Овај закон је морао бити матични закон, у коме су побројана сва права која су националним мањинама гарантована Уставом Републике Србије, домаћим законодавством и међународним документима које је Република Србија ратификовала и којима је приступила.

Држава је у израду овог предлога закона ушла на потпуно погрешан начин, без иједног параметра који би показао резултате досадашње примене овог закона, без сагледавања реалних потреба националних мањина, као и без анализе прописа који се на различите начине баве остваривањем корпуса права гарантованих националним мањинама.

Пре приступања изради текста овог закона неопходно је било организовати више сесија и јавних слушања и прикупљање свих релевантних чињеница, које би онда биле прави путоказ у ком смеру треба ићи приликом утврђивања норми које чине овај закон.

Тумачењем ових одредаба и односа са другим законима видимо да овај предлог закона не пружа никакву правну сигурност националним мањинама. Ни овај закон, као ни прошли, не пружа адекватне казнене одредбе за оне који овај закон крше, било да се ради о правним или физичким лицима. Дакле, у овом предлогу закона казнене одредбе ни у ком смислу нису адекватне и нису прописане на прави начин.

Правни систем Републике Србије, ово је пример, има низ закона чије норме су у супремацији у односу на друге законе. Такви примери су Закон о приватизацији и Закон о јавној својини. Да су таква пракса и такав приступ били примењени и на норме ових закона, националне мањине, као једна од најрањивијих друштвених група, имале би адекватну правну заштиту и потребан ниво правне сигурности, односно закон трајног карактера, који не би био угрожен па чак и суспендован доношењем неког другог закона, а често и неког подзаконског акта.

На овај начин, остваривање права националних мањина поново зависи од политичке воље Владе, што је још један од доказа да у Србији не постоји жеља за успостављањем владавине права.

Посебну централизацију представља и ваш предлог у члану 11. Предлога закона о националним саветима националних мањина у коме покушавате спречити легитимне представнике националних мањина који су на руководећим позицијама у политичким партијама да се кандидују и буду бирани у националне савете. То би могло уколико бисте исту такву одредбу прописали и за председника Републике, за председника Владе

или, рецимо, за министра надлежног за ову област. Како то мислите да, рецимо, ви као функционер политичке партије можете да будете министар који се бави националним мањинама и њиховим националним саветима, а легитимни представници националних мањина то не могу? Исто питање важи и за председника Републике и председника Владе. Дакле, неопходно је применити исте параметре.

Недостатак овог закона о заштити права и слобода националних мањина јесте и чињеница да је изостало прописивање обавезе председнику Владе, председнику Покрајинске владе, градоначелницима и председницима општина да у Парламенту, у Скупштини Аутономне Покрајине и у парламентима локалних самоуправа подносе извештај једном годишње о положају и степену остваривања индивидуалних и колективних права националних мањина, са предлогом мера за унапређење свеукупног положаја припадника националних мањина.

Предлог овог закона такође није уважио ни чињеницу да неке националне мањине, попут Бошњака, Албанаца, Бугара, део Рома, део Влаха, део Македонаца, део Румуна, живе изван територије Аутономне Покрајине Војводине у којој постоји средњи ниво власти у коме су развијени механизми за заштиту и остваривање права националних мањина у свим областима. Уважавајући ову чињеницу, неопходно је било прописати већи корпус права и чврсте механизме и канале путем којих би се једнако на целој територији Републике Србије остваривала права националних мањина, у циљу постизања суштинске равноправности припадника националних мањина и грађана који припадају већини али и између самих националних мањина.

Уставом Републике Србије је прописано, такође, да националне мањине имају право на самоуправу у одређеним областима. Међутим, ни у једном правном акту ове државе та мањинска самоуправа није дефинисана, није одређен њен појам, нити услови и начини под којим се она остварује. Овим законом је било неопходно дефинисати правни статус националног савета, односно националног већа националне мањине као институције преко које националне мањине остварују нека од својих колективних права и носиоца мањинске самоуправе.

Када је у питању образовање, образовање националних мањина на матерњем језику представља једно од фундаменталних права за очување њихове посебности. Управо је остваривање права националних мањина на образовање на матерњем језику једно од оних права која се остварују у више различитих закона, а одређена питања су решена чак и актима ниже правне снаге од закона, што је неприхватљиво. Ни овим предлогом закона ово питање није решено на адекватан начин. Закон о заштити права и слобода националних мањина у области образовања мора дати право

мањинама да у предметима од посебног значаја у значајној мери, а никако не мање од 50%, изучавају теме које се односе на историју, уметност, културу, традицију те националне мањине.

Када је у питању службена употреба језика и писма, Предлогом закона о заштити права и слобода националних мањина обавезно увођење у службену употребу језика и писма националне мањине морало је бити прописано за оне локалне самоуправе у којима број припадника националне мањине достиже 10% становништва. Прописивањем ове афирмативне мере дала би се сатисфакција националним мањинама над којима су у прошлости вршени злочини, прогони и кршење људских права јер је њихова бројност услед тога смањена у тим срединама, као што је случај са бошњачком заједницом у општини Прибој.

Употреба језика и писма у издавању личних и путних исправа своди се само на исписивање личног имена припадника националних мањина на њиховом матерњем језику и писму. Закон о личној карти и Закон о путним исправама на различит начин дефинишу ово питање па је према одредбама Закона о личној карти прописано да се образац личне карте штампа и издаје на језику и писму националне мањине, док је Законом о путним исправама прописано да се у образац путне исправе само лично име припадника националне мањине уписује на начин на који је уписан у матичне књиге. Досадашња пракса је показала да се ни лична карта а ни пасош не издају двојезично и на језику и писму националне мањине.

Овај пример је још један у низу доказа о неусклађености прописа у Републици Србији који на било који начин третирају права националних мањина. Али чак и ако је нешто прописано законом, сведоци смо да се то у пракси не спроводи, чиме се националне мањине онемогућавају да у потпуности и на адекватан начин остварују своја права.

Када је у питању заступљеност националних мањина у оквиру законодавне, судске, извршне власти, као и политичко организовање националних мањина, овај корпус права националним мањинама је загарантован Уставом Републике Србије и потврђеним међународним документима и неким законима Републике Србије. Примена овог у пракси, сходно досадашњем искуству, сведена је на минимум или потпуно онемогућена. Заступљеност националних мањина у правосуђу, полицији, тужилаштву, представничким телима и другим државним органима је на јако ниском нивоу. Последица тога, између осталог, јесу и правне празнине које постоје у прописима који уређују та питања, а нарочито у погледу поступака и начина остваривања тих права.

Сходно томе, овим предлогом закона требало је прописати мере којима би се осигурала политичка партиципација у представничким телима на свим нивоима власти, нарочито у погледу кандидовања

изборних листа националних мањина, рецимо, у поступку избора народних посланика и одборника, према којима би се осигурала заступљеност националних мањина у правосудним органима али и другим државним органима с јавним овлашћењима и којима би се националним мањинама осигурала заступљеност у државним органима, органима аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе.

Када је у питању Савет Републике Србије за националне мањине, предлогом овог закона потпуно је обесмишљена првобитна идеја постојања оваквог једног савета. Дакле, данас је премијеру омогућено да буде ослобођен ове дужности. Идеја формирања оваквог савета јесте да на највишем нивоу Влада понесе одговорност за положај националних мањина. Овим законом се скида одговорност са премијера и то спушта на неки нижи ниво, чиме се стварају механизми за додатно одуговлачење када су у питању одређена права националних мањина.

У остатку расправе о амандманима говорићемо... Дакле, ја се надам да сте из свега наведеног схватили да овакав предлог закона не представља решење за нагомилане проблеме с којима се националне мањине суочавају у Републици Србији и да се овим предлогом додатно компликује ионако конфузна област остваривања индивидуалних и колективних права припадника националних мањина. Ја вас зато позивам да повучете овакве предлоге закона. Нарочито вас позивам да не наставите даље са оваквим начином доношења ових закона.

Ми смо покушали да амандманима у некој мери ублажимо негативне ефекте и ја вас позивам да барем те амандмане усвојите. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Реч има министар господин Бранко Ружић.

Изволите.

БРАНКО РУЖИЋ: Ја се заиста захваљујем на овој конструктивној и негде мање конструктивној критици.

Пре свега, због јавности је важно да знамо да је сам процес рада на нацрту а затим на предлогу ових закона био врло инклузиван, да смо имали континуирано учешће и Савета Европе, да смо као надлежно министарство комуницирали са свим националним саветима, са Координацијом која је власна да предложи чији ће представници, односно којих националних савета учествовати у радној групи. Наш предлог је био да то буду три национална савета, предлог Координације је био да буде пет, ми смо то прихватили. Поред других надлежних органа, дакле, имали смо и пет представника националних савета. Један од њих је, наравно, и Бошњачко национално вијеће, господин Шкријељ је учествовао у радној групи од почетка до краја.

Улога радне групе није била да задовољи искључиво интересе једног или појединачног савета или припадника националне мањине који представља тај национални савет, него да се нађе једно одрживо, оптимално решење које ће бити у складу и са међународним резолуцијама, документима итд.

Што се тиче саме, рекао бих, правнотехничке критике, на коју сте указали, да је било потребно практично писати нови закон, препознато је и од стране наших међународних партнера да је постојећи законодавни оквир сасвим задовољавајући, али да га треба унапредити, односно уподобити, увременити, осавременити и ускладити са решењима која постоје у правном систему и са препорукама међународних тела и Одлуком Уставног суда из 2014. године, а не доносити нове прописе и креирати нове политике. Дакле, није се радило о суштинским променама него о уподобљавању и осавремењивању.

За то је пример и Закон о заштити права и слобода националних мањина из 2002. године, који је први пут у правном систему наше земље предвидео низ прогресивних решења, која нису изгубила на својој актуелности. Мислим да смо и данас у преподневној расправи то споменули, само из друге визуре. Наравно, њега је било потребно осавременити, терминолошки и слично, и ускладити с променама које су у правном систему уследиле након његовог усвајања, али он свакако има историјски значај када сагледавамо цео корпус ових питања кроз политичку призму.

Што се тиче неких захтева које сте овде поменули, они просто нису били предмет ових законских решења. Ради се о неким другим законским прописима и то није могло да буде предмет рада радне групе у коме је, понављам, учествовао ваш, односно представник Бошњачког националног вијећа.

Поменули сте да је неко одузео улогу премијерки у погледу Савета за националне мањине. Подсећам вас да је премијерка управо председавајућа Савета за националне мањине и да у њему учествују, поред свих представника националних савета, и четири министра у Влади Републике Србије. Дакле, ту ништа није промењено. Ово говорим не да бих вас убедио, него просто због грађана.

Што се тиче члана 11. који дефинише неспојивост функција, наравно да је у старту приступ био можда мало, нећу рећи ригиднији, али и на основу препорука Саветодавног комитета Савета Европе био је доста оштрији; коригован је у великој мери и сама препорука о избегавању те претеране политизације јесте инкорпорирана у ову одредбу која је предложена. Дакле, смисао тог члана јесте смањење прекомерне политизације, то јесте у складу са препорукама релевантних

међународних тела, и изостављање политичких странака националних мањина из законског регулисања инкомпатибилитета, иако су оне овлашћени предлагачи изборних листа за непосредне изборе националних савета, не би било у функцији прекомерне политизације. На другој страни, ради се о демократском праву. Треба истаћи да су политичке странке националних мањина овлашћени представници и предлагачи изборних листа само на непосредним изборим за националне савете, да такву улогу немају у поступку електорских избора.

Као што сам рекао, поред Бошњачког националног вијећа, имали смо представнике националних савета мађарске националне мањине, буњевачке, румунске и словачке. Дакле, сагледавали смо, а вероватно је и Координација сагледавала, чињеницу да постоје националне мањине које имају своју матичну државу и оне које немају. Тако да те специфичности које свака национална мањина собом носи јесу биле инкорпориране, јесу биле препознате од стране Владе Републике Србије и ресорног министарства. Наравно да су из тог разлога неки предлози које је представник Бошњачког националног вијећа излагао били одбијени, али су неки и прихватани. Неистина је да није прихваћено било шта од предлога Координације, јер просто то није утемељено у чињеницама.

Што се тиче поменутог господина Радојичића, ради се о представнику Републичког секретаријата за законодавство и ваљда знате и сами да је јасна улога Републичког секретаријата за законодавство да се бави усклађеношћу са правним системом. Дакле, радне групе постоје не да би то постале фонтане жеља, него да се они предлози који су сувисли, који се могу увести у норму и бити усклађени с правним системом инкорпорирају у неки законски предлог. Притом не говорим сада о вашим предлозима, него генерално.

Што се тиче поменутог пословника, нигде не пише да је обавеза да постоји пословник о раду. Са свима се комуницирало написмено и заиста се нико тим поводом није жалио, осим спорадично представници Бошњачког националног вијећа.

Што се тиче неких других ствари које сте напоменули, морам рећи да смо у досадашњем раду, а то говоре и наши међународни партнери али и огромна већина представника националних савета националних мањина, добили све похвале због тог инклузивног приступа и јавних расправа које смо водили након израде нацрта ових закона.

Разумем да постоји политичка димензија свега овога. Моја обавеза као министра није да се бавим дневном политиком, нити политичким циљевима одређених политичких партија, већ да изнедримо најбољи могући законски предлог. Зато смо данас изашли с овим сетом мањинских закона пред вас народне посланике.

Немојте ово схватити као било какву врсту полемике, ово просто говорим због јавности, а нарочито због оних грађана и грађанки наше земље који живе у Рашкој области или у Санцаку и за које не бих волео да буду на било који начин доведени у конфузију у вези с правима која су унапређена и тичу се онога што јесте предмет свих ових закона. Захваљујем се.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Немате право, господине Имамовићу, на реплику.

Реч има народни посланик Војислав Вујић.

ВОЈИСЛАВ ВУЈИЋ: Уважени председавајући, господине министре, даме и господо народни посланици, за ово претходно што сте рекли колеги, господине министре, да ли ће да буде конфузије у Рашкој области – неће да буде никакве конфузије у Рашкој области, ови закони које данас усвајамо само могу да помогну да та конфузија буде све даља и даља.

Ја ћу прво да вас похвалим зато што сте изабрали добре сараднике, сараднике из Лазаревца, Зрењанина, Житишта, ваше секретаре, људе који имају искуства на локалу и вероватно ће да вам буду од користи до краја овог мандата.

Хоћу да кажем на почетку да ће Посланичка група Јединствене Србије да подржи свих десет закона који су данас на дневном реду.

Исто тако, министре, хоћу да вас питам, последњи пут кад сте били у Скупштини ја сам вам поставио једно питање и не знам разлог зашто ми нисте одговорили на то питање. Радило се о систему електронске управе у Врњачкој Бањи када је ваша претходница била у посети. Тај систем је радио читавих дванаест минута, а онда је систем пао. После те посете систем није могао неко време да се подигне. Данас кажу да ради. Данас не тражим одговор на то питање, тада је то можда могло и да послужи колегама на локалу, данас је то мање важно.

Господине министре, када је у питању закон о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи, ја сам пажљиво слушао шта сте причали, и прочитао сам све ове законе. Хоћу само у најкраћој црти да вам кажем једну ствар, како ми из Јединствене Србије доживљавамо овај закон. Доживљавамо га на такав начин да је циљ локалне самоуправе да служи грађанима. И ту престаје свака филозофија, то је најпростија дефиниција онога што ви у Министарству локалне самоуправе радите.

У склопу овог закона, каже, министарка задужена за популациону политику позвала је општине да се укључе у реализацију Стратегије за подстицај рађања. Ја сам данас први пут сазнао за ово. Министарка Ђукић Дејановић ради врло одговоран посао и води врло одговоран ресор са својим министарством. Бившем министру финансија, кад смо усвајали

овај буџет, ја сам поручио да та средства која је Министарство добило нису ни приближно довољна за реализацију и решавање тако озбиљног проблема каквим се њено министарство бави.

С друге стране, кад сам видео да сте упутили позив локалним самоуправама да вам дају предлоге, а стицајем околности неке предлоге сам успео да прочитам, иако знам да је рок за подношење тих предлога још два дана, до четвртка, ја сам више него разочаран. Ти предлози ће стићи до вас. Мислим да су „промашили тему“, тако би рекао наставник у основној школи када би требало да прочита какви су захтеви локалних самоуправа. Ево, ја вам кажем, прочитаћете их све, мислим да су промашили тему.

Требало је можда да то организујете на један други начин, да пре свега питате мајке шта мисле о томе и шта оне захтевају да би популациона политика била боља. После мајки, пре свега оних које имају једно или два детета, јер видим да је то циљна група и да се по неким статистичким показатељима ту очекује највеће повећање наталитета...

Министре, ја се извињавам... Господине Ружићу, ако није проблем, пошто имам питање, да не буде опет да останем без одговора. Минут, нећу ја дуго да причам.

После тих мајки, мислим да је требало да се обратите локалним самоуправама које имају резултате управо са својим акцијама у борби против беле куге. Не зато што сам из Јединствене Србије и не зато што је Драган Марковић Палма најбољи градоначелник у Србији, већ зато што је, по Заводу за статистику, Јагодина један од два или три града где се наталитет дефинитивно у неким параметрима показује позитивно. Шта су они радили, какву су популациону политику водили, то може да буде једно од решења управо за ваше министарство.

Могу да вам кажем шта смо у мандату од 2008. до 2012. године успели да препишемо ми из Врњачке Бање од Јагодине, а то је да су сва деца која заврше четврти разред имала могућност да о трошку локалне самоуправе оду на море седам дана, на летовање. Поражавајућа статистика је рекла да је 50% деце тада први пут видело мора. Ја сам тражио саставе од разредних старешина који предају српски, да ми покажу шта су деца писала на тему море пре него што су отишла на море а шта су писала после. Верујте ми да је то више него тужна прича. Акција коју смо спроводили је била више него позитивна. Тада смо и ми констатовали да је група мајки које имају једно или два детета управо та група која може да подигне популациону политику и решили смо да свакој мајци која роди четврто дете исплаћујемо двеста евра сваког месеца до пунолетства тог детета. То је конкретан потез.

Мени је жао што је садашњи председник општине то све укинуо. Све је то укинуо, верујте ми, јесте. А када сам очекивао да ће та средства да се усмере у неком другом правцу па да те резултате видимо, нажалост, десило се нешто што и ви третирасте вашим законима, а то је прекомерно запошљавање. Онда су људи, вероватно за иста средства која су ускраћена овој деци, успели да своју ужу и ширу фамилију запосле и тако поприлично злоупотребе и буџет и позицију на којој се налазе.

Али да данас више не бих њих критиковао, постављам вам питање за које сам рекао да се само сконцентришете. Рачуни месних заједница су укинути. Овај закон овде тражи, што је добро, да све буде транспарентније, приступачније, лакше. Вас питам – како је могуће онда да у Врњачкој Бањи, после укидања рачуна месних заједница, читаво једно село плаћа уназад самодопринос? Досад су скупили преко два и по милиона динара који су се слили у општински буџет и више не могу да се потроше онако како су они изгласавањем самодоприноса планирали. Да ли неко има одговорност за то и да ли можете да помогнете људима у локалној самоуправи како тај новац да дају на располагање, тј. да грађанима омогуће да га потроше онако како су они планирали?

Начелници управе... Пошто је данас овде било речи о томе шта се дешава са помоћницима председника општине, са члановима већа итд., слажем се, многи су то злоупотребљавали, то је тако уназад, верујем, тридесет година. Ко год нема неку директну контролу, мало му се попусти, те позиције се злоупотребе и свако иде до максимума – ако може четири помоћника, биће четири, ако може максимално три, биће три, ако у већу може да буде једанаест, биће их једанаест. Ово је добро, овде сте прецизирали како то треба да изгледа, направили сте једну класификацију и сигурно ће и ефекти штедње по овом питању на нивоу Републике да се осете, јер ово није мали број људи.

С друге стране, министре, не постоји ниједан закон који може све ствари да уреди да буду онакве какве треба да буду, али управо се зато и постављају председници општина, заменици председника општина и сви ти функционери, који пре свега треба да имају неку личну етику када располажу буџетом. Ви можете да кажете да ће бити мањи број помоћника и чланова већа, али, с друге стране, нико од вас не може да пропрати шта се дешава са службеним аутомобилима. У Србији одавно може да се види и на овим твитер налозима и на Фејсбуку, када питате неког који аутомобил је најбољи, очекујете да кажу марку, „мерцедес“, „ауди“ итд., сви кажу – најбољи је службени аутомобил. То је сто посто тачно; никог не кошта, држава плаћа порез, порески обвезници плаћају, сви остали троше.

Не могу а да не споменем опет пример Јагодине и Драгана Марковића Палме који је службене аутомобиле дао на коришћење грађанима. Значи, свако ко је болестан а не може да дође до Београда, до Клиничког центра, председник има право да таквом лицу да на располагање свој аутомобил, али не би требало и нема права да своју породицу таквим аутомобилом вози на годишњи одмор и да своје пријатеље који немају никакве политичке функције награди тако што ће да им да аутомобил.

Значи, што се тиче свих ових закона који су пред нама, Посланичка група Јединствена Србија ће за њих да гласа зато што мислимо да су то добри закони.

Када је у питању Закон о матичним књигама, најкраће, постигли сте оно што је била суштина, а то је умрежавање. Таквим умрежавањем добијамо на брзини сви, штедимо време, штедимо новац, то је добра ствар. Ја сам то испробао, министре, функционише, тај систем апсолутно ради, одмах да вам кажем, за разлику од оног с почетка моје приче.

Закон о платама запослених у јавним агенцијама. Године 2013. или 2012. донета је једна уредба којом се ограничавало тако да у том тренутку ниједна плата у државном сектору није могла да буде већа од 146.000, исправите ме ако грешим. Сећам се, тада смо садашњи потпредседник Скупштине Владимир Маринковић и ја као чланови Одбора за финансије имали прилику да погледамо и да усвајамо буџете различитих агенција. Ми смо се фрапирали када смо простом рачуницом дошли до њихових просечних плата и видели да су те плате далеко изнад тог ограничења. Нико се тиме озбиљније до овог тренутка није бавио. Са две руке гласам за тај закон, и читава Посланичка група ЈС, да се коначно ове ствари доведу у ред, да они који треба да буду награђени за свој рад буду награђени, а да они који не треба да примају овако велике плате сиђу на неке ниже разреде.

Када је у питању Закон о националним саветима националних мањина, слушао сам шта је малопре колега причао, хоћу са вама да поделим једно искуство и не желим да га ико схвати на погрешан начин, ово причам крајње добронамерно. Имао сам прилику да у неким војвођанским општинама обиђем и мешовита села и села која су подељена по националној припадности на једне, друге, треће итд. Када кажем нико да не замери, ја долазим из странке која се зове Јединствена Србија и оно што је нас окупило су породица и јединство и апсолутно не желим да се ико нађе увређен нити повређен оним што ћу да изговорим. У општини Бачка Топола имао сам прилику да посетим села где је живео мађарски живаљ, имао сам прилику да посетим села где су живели остали. Верујте ми да у овим другим селима није било ни школа. Поздрављам и честитам

председнику општине, овог тренутка не знам ко је, на томе што су ова друга села била максимално уређена, али исто тако молим и те председнике општина где већина није већина него је мањина да то узму у обзир и потруде се да сва села бар једнако изгледају. Јер ако ми не правимо разлику између таквих ствари, а овим законима то покушавате, онда ћу да замолим и те људе који имају овлашћења да се потруде да у свим општинама, и оне који су у могућности да кроз извршну власт то спроведу, да се потруде да сви имају иста права.

Што се тиче закона о избору гувернера НБС, вицегувернера, о избору председника судова итд., ми ћемо подржати сва ова кадровска решења. Лично сам имао прилику да учествујем на одборима где смо констатовали ова имена и презимена, мислим да је све урађено најкоректније, на најчаснији начин.

Што се тиче гувернера НБС, госпођа Табаковић је била овде код нас на прошлој скупштини, бранила је своје законе. Ја сам тада рекао исто што кажем и сада, то је можда највећи аргумент и разлог зашто ћемо подржати њу као кандидата за гувернера – зато што је госпођа Табаковић успела да евро задржи на једном стабилном курсу. Паралелно с тим, имамо политички стабилну ситуацију у земљи, а то одмах отвара врата свим инвеститорима да лакше и слободније могу да дођу и инвестирају, да отварају нова радна места. То је у ствари суштина, то је оно за шта би требало сви овде да се боримо.

Госпођа Табаковић данас није овде, али вероватно ће неком приликом моћи да види ово што ми данас причамо. Ја сам јој рекао тада, а хоћу да искористим прилику да то кажем и сада – она није крива и одговорна за све оно што се десило људима који су подигли кредите у швајцарским францима, свако је имао право избора, било је питање информисаности. Тим људима није лако, дефинитивно. Зато госпођу Табаковић молим да у наредном мандату, за који сам сигуран да ће га добити, понуди неко решење. Верујем да ћемо сви овде присутни да станемо иза тог решења ако је добро, да га изгласамо и да коначно тим људима скинемо беду с врата.

Још једанпут, Посланичка група ЈС подржаће све законе који су данас на дневном реду. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар господин Ружић.

Изволите.

БРАНКО РУЖИЋ: Захваљујем.

Господине Вујићу, хвала на овом садржајном обраћању, кратком, концизном, али дотакли сте се свих тема.

Да не буде да сам остао дужан, то питање тицало се Врњачке Бање пошто ви долазите из те општине. Могуће је да је било прећутано, не

могуће, него јесте. Радило се о промоцији тзв. е-ЗУП-а 13. јуна 2017. године, тачно је да дванаест минута (али само дванаест минута) то није радило. Након тога, хвала богу, сада је 2018. година, е-ЗУП функционише одлично. Што се тиче података, практично смо близу тога да у управним стварима, које јесу суштина тога да изађемо грађанима у сусрет, пуним капацитетом све општине размењују податке. Мислим да смо с тог аспекта заиста направили један крупан искорак. Важно је рећи због јавности да се радило о промоцији једне добре ствари, која се протеком времена потврдила као одлична ствар. У сваком случају, уз ту критику која је стајала тада, стоји и сада као чињеница, али, генерално, важно је да то сада заиста функционише.

Што се тиче самодоприноса и ситуације и примера које сте споменули, тај самодопринос и даље се практично квалификује као приход локалне самоуправе и средства могу ићи само на посебан наменски рачун за оно за шта је самодопринос био расписан. У том смислу, нема могућности да дође до неких злоупотреба, или не би требало.

Што се тиче популационе политике, пронаталитетног приступа и свега оног што смо ми као Министарство били задужени да урадимо, а на основу иницијативе пре свега председника Републике господина Вучића, у сарадњи са његовим кабинетом и кабинетом министарке без портфеља Славице Ђукић Дејановић, то је учињено, ако се не варам, пре три или четири месеца. Били смо у обавези да прикупимо податке о томе какве се пронаталитетне и популационе мере примењују у свакој јединици локалне самоуправе. Такође, други осврт је био на број захтева за обданишта, дакле да ли постоји листа чекања, колики је то број, како би се управо ова стратегија спровела до краја у дело и како бисмо могли да спроведемо неке активности које ће санирати те проблеме.

Као што сте видели, расписан је конкурс од стране ресора, нећу рећи ресора с обзиром на то да се ради о министарки без портфеља али ради се о 500.000.000 динара, где општине заједно могу да аплицирају са пројектима, а тиче се и овог дела за који је било задужено Министарство за државну управу и локалну самоуправу. Чињеница да се ради о министарки без портфеља ставила нас је у позицију да комуницирамо са јединицама локалне самоуправе, мислим да смо те податке заиста ажурно прикупили, практично у року од седам дана, пре три месеца, доставили кабинету председника и на основу тога су каснији потези повучени. Тако да је то била улога овог министарства.

Што се тиче јавних агенција, похвалили сте ове измене и допуне, тиче се пре свега саме реформе система плата и овог кровног закона. Оно што је важно због јавности рећи, неко је у преподневној сесији говорио о томе, ја сам остао дужан одговор – постоји петнаест републичких агенција

по закону, али постоје и оне агенције које се формирају појединачно законом, тако да је важно да имамо и тај податак. Мислим да је добро што ће ове измене и допуне допринети транспарентности у раду, да ће се узимати у обзир квалификације оних који се буду нашли на челу тих агенција или у управним одборима.

Као министар заиста у потпуности разумем на неки начин нијансирану или конструктивну критику коју сте износили у погледу функционисања локалне самоуправе из које долазите, али као министар немам могућности да дајем политичке оцене о томе каква је ситуација тренутно доле. Ви то најбоље знате и они који су у власти у владајућој коалицији, конкретно у Општини Врњачка Бања. И, најважније, то најбоље знају они који су носиоци суверенитета те мале или средње и веома важне општине, са огромним туристичким потенцијалима, а то су управо житељи Врњачке Бање.

Мислим да сам одговорио у принципу на сва питања. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Дијана Вукомановић.

ДИЈАНА ВУКОМАНОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Поштовани представници Владе, Министарства и Врховног савета судства, поштоване колегинице и колеге народни посланици, данас је било примедба на обједињену расправу, на хитно сазивање седница о врло важним предлозима закона, исто тако и о кадровским решењима на неким од најзначајнијих места у државној пирамиди власти, да тако кажем, која се не тиче само кадровске политике, тиче се и наше судбине како ће изгледати економија и финансије ове државе, како ће да делује правосудни систем, како ће да се расподељује правда у овој земљи.

Није случајно што је требало да ови важни закони послуже као покривалица за ова можда и спорна кадрoвска решења, односно као покривалица за један систем власти који постоји, неки би рекли, откако је света и века. Ми смо народ који је склон да споро памти а брзо заборавља. Зато, данас када расправљамо о систему локалне самоуправе и државне управе, а овде управо имамо идеалне представнике за ту тему, министарство које се исто тако зове, ја ћу вас подсетити, а врло добро се сећам јер сам тад била представник, један од функционера владајуће партије, а и ви из опозиције и данашње и некадашње ћете се сетити акције „Блица“, да су на насловним странама „Блица“ тада челници политичких партија у Србији потписивали јавно својим именом и презименом (значи, тачно су били објављени потписи, биле су објављене фотографије и опозиционих и данас владајућих функционера) да ће се након избора марта 2012. године, у првих сто дана Владе, ако буду део те власти,

спровести свеобухватна акција департизације предузећа, јавних агенција о којима данас расправљамо, управних одбора.

Ево, сада гледам у колегу Мартиновића... Чини ми се да тада као представник Српске радикалне странке једини нисте потписали то зато што нисте хтели да потписујете нешто што није изворна одлука ваше тадашње партије.

Хоћу да кажем да смо сви склони некој врсти политичке демагогије. Данас када расправљамо о једном огромном оптерећењу државног апарата за привреду Србије, која није добра, и за стандард грађана који је веома лош, морамо да се сетимо тог политичког лицемерја коме смо сви мање или више склони. Али док год је зрнца демократије у Србији, има смисла борити се, има смисла критиковати.

Данас кад расправљамо о ових... Почећу од тих девет закона, мада имамо четрнаест тачака за расправљање, за које је задужено Министарство државне управе и локалне самоуправе, наравно, похвалићу министра и његов тим сарадника због тога што су нам поделили ове брошуре у којима је на веома кратак и сажет начин изнета суштина ових законских промена. Наравно, то су радили и неки пређашњи министри који су водили овај ресор; сећам се, и министарка Кори Удовички је делила такве брошуре. Али, једноставно, све ово што је записано у тим предлозима закона врло тешко се спроводи у дело баш због недостатка политичке воље. Значи, због тих трулих компромиса које врхушка политичке партије на власти заједно са својим коалиционим партнерима доноси оног тренутка када су завршени избори, кад прође време демагогије и лажних обећања грађанима и када треба да се расподели политички плен.

Подсетићу министра Ружића да данас расправљамо о овом сету закона у тренуцима када је оквиру Савета Европе покренут један механизам Комитета за мониторинг Конгреса локалних и регионалних власти, по притужби опозиционе Општине Параћин; тим оптужбама су се придружиле још неке општине, као што су Чајетина и Шабац, које су алармирале механизам Савета Европе. А ми данас овде расправљамо о неким стандардима који су засновани на Европској повељи о локалној самоуправи, имамо на дневном реду и протокол који појачава неке одредбе те Европске повеље о локалној самоуправи и партиципацију грађана.

Дакле, покренут је механизам за мониторинг који се односи на притужбе да централна власт у Србији врши притисак на ове тренутно опозиционе, тако бих рекла, општине и да се крши начело аутономије и самосталности јединица локалне самоуправе Србије. Састанак ће бити одржан 28. јуна и могућа су два решења: или ће у Србију бити послата мисија за утврђивање чињеничног стања или ће једноставно Влада добити

један упит, мораће да одговоре представници Владе, можда министар Ружић или неко други, на ова питања, шта се то дешава у Параћину, Шапцу и Чајетини, зашто централни органи власти дерогирају аутономију јединица локалне самоуправе.

Сада гледам представнике органа власти... Овде сви ми сваки дан гледамо примерак Сретењског устава; ви знате јако добро шта је Сретењски устав, који је био либералан за тадашње време речено, да је то „покушај француског расада у турској шуми“. Питам сада представнике власти... Барем номинално и декларативно већина њих се залаже за ЕУ, министар Ружић је једно време био министар за европске интеграције у пређашњем саставу Владе. Дакле, сва та европска начела, начела Савета Европе која се покушавају кроз оваква законска решења, измене и допуне закона, имплементирати у Србији, зашто тај „европски расад“, ако узимамо сада овај протокол да би појачао одредбе Европске повеље о локалној самоуправи, не успева у Србији? Одмах имамо одговор: тај европски расад не успева у шуми наших, условно речено, српских прописа и српских навика. Наравно, мислим на грађане Србије, не мислим само на припаднике српске нације, српског народа.

Одговор одмах имамо у другом делу овог пакета закона који се односи на Закон о јавним агенцијама, где се управо овим изменама, наводним изменама и допунама, настоји да се одржи један привилегован положај запослених у јавном сектору. Даћу само један пластичан пример: рецимо, с почетка 2012. године и формирања ове владајуће коалиције (која траје већ шесту годину), ако се не варам, „Транспарентност Србија“ изнела је податке да је било 138 јавних агенција. Све те јавне агенције нису настале само неким законским решењима, него чак и подзаконским актима. То је било заиста једно велико оптерећење и један сигнал нерационалности, просто хипертрофије државног апарата. Данас се у образложењима уз ове законе, где се ставља нагласак на реформу јавних агенција, на систем уређења платних разреда и те матрице коефицијента за плате, говори да је реч о 40 јавних агенција, да је реч о 1.650 запослених.

Морам да поменем и ту цифру од око 450.000 запослених у јавном сектору, који су оптерећење. Наравно, ви можете онда прибећи тим европским аргументима и рећи да Србија нема као ЕУ, чак је и испод те лествице оптерећености јавних службеника у односу на сто грађана; то у Европи износи око 8,5 службеника на сто грађана, док у Србији износи 6,4. Али управо следеће решење, на које је наша посланичка група поставила амандман и самим тим озбиљну примедбу сад износим – да се директори јавних агенција могу бирати на мандат од пет година и да су њима дозвољена још два мандата... Дакле, неко може у јавној агенцији

директоровати петнаест година, исто тако бити члан управног одбора, уз ограду да не треба да буде члан органа политичке странке.

То је још један српски изум којим се имплементирају неки европски стандарди, а онда се то једноставно превазиђе домишљатом политичком формулом замрзавања политичке функције, на начин на који је кандидаткиња и садашња актуелна гувернерка Народне банке, централне банке Србије, замрзнула своју високу политичку функцију док год траје њена добро плаћена позиција гувернера.

Дакле, ја сигурно нећу, сматрам да и жене треба, ако већ мушкарци у државном сектору и мушкарци који су на власти имају високе плате, онда нећу на тај начин нападати и критиковати гувернерку, јер ми имамо у јавним предузећима и вишеструко већа примања, о томе се толико не говори, али хоћу да кажем да је заиста крајње време, након осамнаест година функционисања вишепартијског система у Србији, да се тај изум замрзавања политичке функције просто одмрзне и укине, на начин на који је то учинио Томислав Николић. Платио је, наравно, велику политичку цену. Он се одрекао да буде председник владајуће политичке странке и самим тим упропастио политичку каријеру.

Значи, мора да ипак има нечега у томе, у тој опасној вези између политичких партија и лукративних, плаћених позиција у јавним агенцијама, у државној управи, које се ипак плаћају из буџета грађана. Да је другачији изборни систем, то сигурно не би било могуће, али изборни систем је такав какав јесте и кандидате за посланике одређују партијске врхушке. То је један константан систем, као једна кадровска вртешка с које се једни те исти људи врте на различитим позицијама и добро плаћеним позицијама моћи.

Хоћу да кажем да ми можемо овде све да нападамо, можемо све да оправдамо, или правним или политичким аргументима, али ви, министре Ружићу, врло добро знате да систем државне управе и јавне самоуправе у Србији не функционише. Како ви то сад мислите да решите? Тако што ће се то оптерећење и нефункционалност система државне управе, централизација и наметање државног туторства над јединицама локалне самоуправе решавати кроз измене Закона о територијалној организацији? Тренутно у Србији има 150 општина, 23 града и сад ви мислите, ако Топличком и Борском округу поклоните да њихови кључни градови, Прокупље и Бор, имају статус градова, да ће једноставно цветати руже?

Ви јако добро знате да постоји регионална неуравнотеженост у развоју, у томе како је људима различит стандард у различитим општинама и градовима у Србији, као да не живимо у истој држави. То је велики проблем. Значи, не можемо хвалити неке општине и градове само

зато што су неки политичари пореклом из тих градова и да се њима даје приоритет.

Ви знате да су општине и градови били подељени у четири категорије развијености и да управо Бор и Прокупље нису у истој категорији развијености. Знате да у Србији постоје девастиране општине. Сад ви ту нефункционалност, односно чињеницу да из мањих и неразвијених општина у велике градове, не само у Београд него и у регионалне центре, одлазе становници, мислите да решите тако што ћете у овом закону да предложите формирање заједничких служби, које поједине општине немају довољно капацитета да решавају, да ли је то сад, рецимо, Црна Трава, Трговиште, па ће се удружити с неком развијенијом општином, па ће онда систем комуналне или неке друге надлежности, инспекцијске надлежности, уз благослов вашег министарства, пуно боље да функционише.

Проблем је што општине и градови у Србији нису животне заједнице где функционише солидарност грађана. То су по милости политичке линије општине или градови који су привилеговани зато што добијају веће трансфере из државног буџета. Такав је Београд, такав је можда Ниш. Некима, као Нишу, узима се право да управљају локалним аеродромом. Али не може се Србија као целина развијати, не могу грађани бити задовољни животом у Србији, не могу бити свесни да живе у једној земљи ако се на овај начин потенцира непринципијелна конкуренција између различитих општина и градова. На крају ћемо имати урбано-руралне агломерате становника, а не грађана.

Самим тим што ви живите на југу Србије, не живите можда на развијенијем северу, ваш живот ће бити пуно тежи, пуно гори. Та близина, политичка блискост са Београдом је погубна. Јер да није тако, не бисмо ни ми, већина посланика, били из Београда и развијених градова. Постоје општине које од 1990. до данас никад нису имале посланика у Републичком парламенту.

Ја вам указујем на нешто што треба да је суштина. Ми морамо да се одредимо шта је наша судбина, да се Србијом управља централистички, апсолутистички, да један човек одлучује о свему и каже – овим правцем ћемо ићи и сада можемо да одузмемо Нишлијама нишки аеродром зато што смо потписали концесију са неким страним инвеститором који ће донети паре... А, исто тако, можемо да идемо онако како смо навикли, централистичко-олигархијски, односно да ту сада постоји једна политичка олигархија која по политичким линијама управља и расподељује средства из буџета или из градова. Дакле, није добро.

Ви добро знате да ћете доћи или сте већ дошли у ситуацију да уводите привремене мере, да расписујете изборе у неким општинама када

им време није. Ви знате да тренутно у Алибунару не може да се одржи седница Скупштине зато што су неки одборници преко ноћи нестали. Таквих је инцидентних ситуација било и у Белој Цркви и Инђији, и биће их.

Једноставно, хоћу да вам кажем да су грађани веома свесни, али не може све централизовано из Београда да се решава. Не могу се донети закони који ће спровести неку уравниловку у платним разредима и коефицијентима, тим матрицама, када је и даље партизација, односно намештање партијских кадрова на кључне положаје у јавним агенцијама проблем.

Ево, навешћу вам још један симптоматичан пример, пошто мислим да грађани то најбоље разумеју, како се управља јавним агенцијама. Симптоматичан пример је био недавно, пре годину дана, случај Жељка Сертића, који је са положаја министра привреде постао в. д. директора новоформиране Развојне агенције Србије. После извесног времена одлучио је да буде у управном одбору банке једне моћне стране земље и онда је Агенција за борбу против корупције рекла да то не може, да је то сукоб интереса. Просто, онда је он нашао решење да буде саветник и на крају се ипак определио да не буде ни функционер, него да буде у добро плаћеном управном одбору.

Хоћу да кажем да Србија није ничија партијска, да тако кажем, имовина. Значи, партије и то странчарење и та константна вртешка да се једни те исти људи премештају с једне позиције на другу, да се замрзавају политичке функције, неће добро донети Србији. Зато будите ви први министар који ће можда да се успротиви томе, били сте у једном периоду свог политичког деловања доста критични. Мада сте били део власти, критиковали сте власт. Али немојте да правимо такве компромисе, јер то локалној самоуправи неће донети никаквог добра.

Кадрира се по политичким линијама у свим јавним агенцијама. Данас имамо на дневном реду расправу о члану Агенције за борбу против корупције, ту су се већ сукобили Повереник, Заштитник и омбудсман, Заштитник података о личности грађана. Хоћу да кажем, грађани су већ уморни од тог континуираног сукоба за парче власти, за добро плаћену позицију. То Србија више не може да издржи. Ви, заиста, ако хоћете да развијате Србију, морате да кидате тај деценијама установљени систем власти. И морате бити одлучнији да охрабрите локалну самоуправу. Ви путујете по Србији, делите и разне фондове за развој, али ми смо овде недавно, прошле недеље, изгласали, у ствари, нисам ја, владајућа већина је гласала за нове зајмове Међународне банке за обнову и развој у износу од 160.000.000, који су усмерени управо на ту реформу државне управе.

Кажем вам да ово неће на добро изаћи, да у Србији морате сваку општину да оснажите, а не да гледа у Београд као у политичког бога. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има министар.

БРАНКО РУЖИЋ: Захваљујем.

Пре свега, што се тиче ове, рекао бих, добре идеје, где се, као што сам рекао, на неки начин исправља неправда и практично тежимо заокруживању читаве територијалне организације на прави начин и овога што су народни посланици предложили као измене и допуне Закона о територијалној организацији, посланици Ковачевић, Михајловић, Раденковић и Лакетић, лако је политизовати то питање, али сматрам да је ваљда једино рационално решење да последње две општине које јесу седиште управних округа добију статус града. То је нешто што је сасвим логично.

Што се тиче критике одредбе у Закону о локалној самоуправи која омогућава међуопштинску сарадњу, не видим шта би ту могло да буде лоше. Ако нека локална самоуправа мањка у капацитетима или потенцијалу а жели да обави неки изворни или поверени посао или, пластично говорећи, једна општина има механизацију, друга има пројектанте или могу да ураде заједно неку секундарну, водоводну мрежу, неки инфраструктурни пројекат, да ли је то лоше или је добро? Сматрам да је та одредба сасвим добра. А да не говорим о томе да се нпр. прикупљање смећа и третирање тог смећа свакако мора радити на територији више јединица локалне самоуправе.

Ово практично отвара могућност да се потписивањем тог споразума међу општинама, где ће надзор вршити Министарство државне управе и локалне самоуправе а сагласност давати Влада, остваре циљеви, а самим тим да се рационализује и оптимизује тај рад и да се направе уштеде.

Оно што је због јавности важно рећи, а тиче се и министарства на чијем сам челу али наравно, сматрам, и државе Србије – није коректно и није у реду доводити грађанке и грађане Србије у заблуду по питању „стања“, наводног стања, у Општини Параћин. Не кажем да то ви чините, али злоупотреба позиције на којој се председник Општине налази у мониторинг Комитету Конгреса локалних и регионалних власти Савета Европе просто је довела до тога да се ружи држава Србија, врло неосновано, говори о нечему што се није ни догодило. Оно што је доказ за то јесте да је захтев који је дотични председник Општине, то је легитимно, упутио Министарству државне управе и локалне самоуправе сасвим различит од захтева који је упутио Конгресу.

Знате, када изађете ван граница своје земље и покушате да наружите своју државу и систем функционисања у њој, то довољно говори о томе да

се ради о једној политичкој, пар екселанс активности, јер се овде све говори у кондиционалу. Дакле, један од народних посланика у овом дому је говорио и позвао на то да се уведу привремени орган или привремене мере у Општини Параћин, на основу великог броја потписа грађана које је прикупила једна политичка партија у општини Параћин, што наравно, а ја сам био овде, мислим да сте и ви били овде, није законски основ за увођење привремених мера у општини. Такође, тада сам рекао да је то јасна политичка порука. Али то се, ако се не варам, а сви смо овде сведоци, није догодило, а управо се на те наводне опасности указује.

Важно је истаћи да је члан 85. Закона о локалној самоуправи у том смислу сасвим јасан. Постоје три нивоа или три начина и услова да се уведу привремене мере и да Влада Републике Србије практично усвоји одлуку о петочланом привременом органу. Нити један од ова три случаја није наступио, па, следствено томе, нема ни основа да се лажно говори и да се пишу жалбе које својим садржајем не кореспондирају са истином. То је оно што је свакако недопустиво.

Такође је недопустиво да се говори о томе да је конкретно Општина Параћин била онемогућена у запошљавању и да се тиме врши опструкција локалних служби, јер, по нашој аналитици, у претходне две године Министарство је упутило шеснаест захтева, шеснаест предлога за сагласност за запошљавање у Општини Параћин. Иначе, једном месечно се о томе мериторно одлучује на владиној комисији. У овом периоду Општина Параћин је добила сагласност за запошљавање тринаест лица на неодређено време и тридесет пет лица на одређено време. Ови подаци указују на релативно повољнији положај Општине Параћин у односу на неке друге општине где владајуће коалиције нису из опозиционих партија.

Оно што је крајње недопустиво, то је да се једна оваква жалба, која наводно треба да буде утемељена у закону, искористи да се говори о политичкој историји у Србији, о неким политичким убиствима, незаконитим хапшењима политичких противника итд. Дакле, у ситуацији када не постоји ниједна радња предузета у складу са законом која би водила распуштању СО Параћин, не постоји ни оправдање да се говори о „карикатури демократског политичког система“, а то је једна од сентенци записаних у тој жалби, или чак о диктаторском режиму у Србији.

Иначе, мониторинг мисије Савета Европе су у својим налазима утврдиле примену демократских стандарда у систему локалне самоуправе у Републици Србији. Институт распуштања скупштине општине односно јединице локалне самоуправе примењивао се само изузетно и искључиво у ситуацијама када су неспорно испуњени законом прописани услови.

Наравно да Министарство, сагласно свом делокругу рада, прати примену прописа у области система локалне самоуправе, указује на

незаконитости у раду органа јединице локалне самоуправе када до њих дође, врши надзор над радом органа јединице локалне самоуправе и предузима одговарајуће мере и активности за које је законом овлашћено.

Сматрам да би они који овако нешто учине – ово је, злоупотребићу говорницу, моја политичка оцена – они који на овакав начин блате своју државу, просто морали да имају барем мало стида када предузму меру која није утемељена ни у истини, ни у неким потезима, ни у неким активностима, нити у закону. А нарочито не да се дају политичке оцене о ономе што је тотално супротно налазима, у конкретном случају, управо мониторинг комитета и генерално Савета Европе на пољу функционисања локалних самоуправа или локалних власти у Србији.

(Александар Мартиновић: Реплика, споменут сам.)

ПРЕДСЕДНИК: Да, нема вас овде на листи. Нека се неко одјави да бих дала реч посланику Мартиновићу.

Обрисаћу листу.

Реч има народни посланик Александар Мартиновић, реплика.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, морам да признам да нисам баш до краја најбоље разумео дискусију госпође Вукомановић. Она је говорила неким бирократским језиком, ја мислим да је тако говорио друг Тито када је смењивао Марка Никезића и Латинку Перовић, у неким фразама за које сам мислио да су део наше политичке прошлости.

Не мислим да је највећи грех човеков ако припада некој политичкој странци. Ако неко добро ради свој посао, ако је успешан директор, ако је успешан министар, ако је успешан менаџер, ако има резултате иза себе, не видим да је проблем то што припада овој или оној политичкој странци. Оно што мене чуди је департизација. То је сада један модеран израз. Видим да свима онима који су били веома борбени да се у Србију уведе вишепартијски систем сад највећи проблем представља, изгледа, постојање политичких странака, вероватно зато што припадају минорним политичким странкама које у политичком животу Србије не значе ништа. Мене чуди да се госпођа Вукомановић није сетила да у време када је председник њене странке Вук Јеремић био министар иностраних послова чистачица у неком јавном предузећу није могла да се запосли ако није била члан странке којој је тада припадао господин Вук Јеремић.

Ви који данас причате о департизацији, о моралу, о томе како треба сузбити криминал, било би добро да објасните одакле оне силне паре Вуку Јеремићу од којекаквих кинеских компанија из Хонгконга, мало из катарске амбасаде у Берлину, мало одавде, мало оданде; све у свему, накупило се ту неких двадесет-тридесет милиона долара.

Кажете, Србијом се управља централистички, апсолутистички, нема уравнотеженог регионалног развоја...

(Председник: Време, хвала.)

Завршавам.

Господин Александар Вучић је отворио преко 150 фабрика, од Суботице до Владичиног Хана. Ми у пракси показујемо како се ради на уравнотеженом регионалном развоју. Данас је отворен нови погон „Лидла“ у Новој Пазови.

Једноставно, то што сте говорили, нисте у праву и мислим да је то више израз ваше политичке немоћи и политичке зловоље него што одговара реалним чињеницама.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има народни посланик Студенка Ковачевић, као предлагач.

СТУДЕНКА КОВАЧЕВИЋ: Захваљујем, уважена председавајућа.

Због грађана ћу ипак да појасним да ћемо добијањем статуса града имати већу могућност да аплицирамо за међународне пројекте, да приступамо међународним фондовима, да ћемо имати увећана трансферна средства по основу пореза на зараде, што значи да ће се у локални буџет сливати 13% више новца, односно за борски буџет то је двеста милиона динара више. За нас је то поприлична сума и значиће нам јер нас очекују озбиљни инфраструктури пројекти, тако да нам је важно да имамо бољи приступ тим фондовима и да све што можемо од новца на неки начин слијемо у локални буџет. Нама је јако важно и биће нам свакако лакше. Локална управа ће добијањем статуса града бити другачије организована и самим тим ће лакше и боље одговарати потребама грађана Бора. Можда неће тећи мед и млеко, али тежимо ка томе да нам живот буде што квалитетнији. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Прво повреда Пословника.

Реч има народни посланик Ђорђе Милићевић.

Изволите.

ЂОРЂЕ МИЛИЋЕВИЋ: Уважена председавајућа, одмах ћу рећи, не сматрам да сте ви повредили Пословник, али не видим други начин да се јавим и искористим право да изнесем неколико чињеница и аргумената.

Овде се говорило о неравномерном развоју и како Влада Републике Србије не посвећује подједнако пажњу свакој општини и сваком граду на територији Републике Србије. Међутим, реалност је сасвим другачија: пред једну веома важну међународну борбу коју води Влада Републике Србије ми имамо на другој страни представнике појединих локалних општина, из опозиционих редова, на републичком нивоу, који говорећи лоше о својој држави, конкретно било је речи о Савету Европе, износећи неистине, покушавајући да представе хаос у Србији, покушавајући да

представе како у Србији не функционишу институције система, са циљем да дестабилизују Србију, заправо желе само једно, а то је да сачувају своје фотеле и своје политичке функције.

Овде је било речи о некаквим жалбама које су упућене Савету Европе. Сама чињеница да су те жалбе биле прво у јавности, па да је онда упознат Секретаријат Савета Европе и релевантне институције сасвим довољно говори да је то средство политичке борбе.

Колико се неравномерно пажња посвећује (због тога сам се, пре свега, јавио) једној општини, конкретно општини Параћин, изнећу само један податак јер сматрам да је важно зарад јавности. Дакле, у потпуности се одбацују наводи о притисцима који се огледају у онемогућавању запослених, чиме се врши опструкција локалних служби. У претходне две године Министарство је упутило шеснаест предлога, предлози су на месечном нивоу, за сагласност за запошљавање у службама Општине Параћин. У овом периоду Општина Параћин је добила сагласност за запошљавање тринаест лица на неодређено време и тридесет пет лица на одређено време. Ови подаци указују на далеко повољнији третман Општине Параћин наспрам неких других општина и градова на територији Републике Србије.

Легитимно је право да свако има основ за неку политичку борбу, али не смеју да трпе грађани. Мој добронамерни савет им је, ако сматрају да су толико у праву, зашто ту своју вољу не провере на неким наредним ванредним локалним изборима. Ако су у праву, грађани то виде, они ће то потврдити на локалним изборима. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Дијана Вукомановић.

ДИЈАНА ВУКОМАНОВИЋ: Захваљујем.

Заиста хоћу да истакнем најбоље примере. Управо је једна од опозиционих општина пример доброг управљања и то је сигурно утицало на ово ново предложено решење да пет посто грађана са бирачким правом има право грађанске иницијативе. Подсетила бих, на пример, да је Шабац у децембру организовао референдум у двадесет четири сеоске месне заједнице, где су грађани, односно житељи сеоских средина одлучивали о томе за шта ће се утрошити новац од пореза на имовину.

Значи, немојмо се делити на добре и лоше управљаче по политичким линијама, немојмо сад рећи да ништа не ваља и да не умеју да владају опозиционе политичке партије које су у одређеним општинама или градовима, а да тамо где је власт све цвета. Знате да смо сви заједно у проблему. У проблему смо када не желите то да решите демократским начином, унутар Србије, па морају да буду покренути некакви механизми као што је овај механизам. Значи, 28. јуна, на Видовдан, одржаће се дебата у том комитету, донеће се одређене препоруке и закључци који ће се

касније наћи на дневном реду и на столу за разматрање министара спољних послова 47 чланица Савета Европе и Србија ће морати да одговори. Онда ће министар Дачић, ако буде присутан на том састанку министара спољних послова, одговорати, ако то већ неће министар Ружић на један начин, ако покрену другачији механизам.

Не можемо ништа, ово није тамни вилајет, ово је 21. век. Не можете сакрити то да централизујете Србију по политичким линијама.

ПРЕДСЕДНИК: На основу чега?

(Мирослав Алексић: Посланик Мартиновић је споменуо странку.)

Коју странку?

(Мирослав Алексић додацује.)

Није споменута ваша странка, него Вук Јеремић. Две посланичке групе и свака се јавља за Вука Јеремића.

Реч има народни посланик Александра Јерков, повреда Пословника.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем.

Председнице, учинили сте неколико повреда члана 103. Последњу у низу када ми нисте дали реч одмах након што сам је затражила, а желела сам да вам скренем пажњу на то да сте у току излагања претходног говорника, потпредседника Милићевића, у два наврата прекршили Пословник, исти тај члан 103. Наиме, посланик Милићевић је на самом почетку свог излагања рекао да он и нема намеру да укаже на то да сте ви прекршили Пословник, него да се јавио да реплицира. Дакле, он је најавио да ће његово излагање по овом основу заправо бити злоупотреба Пословника и злоупотреба права да вам укаже на грешку у поступању.

Ви сте му, упркос томе, допустили, упркос најави да нема намеру да ради оно што му је дужност када се јави да говори по овом основу, ви сте му упркос томе дозволили да заврши своје двоипо минутно излагање – што је друга повреда Пословника будући да по том основу он може да говори само два минута – у коме је он мање-више блатио људе који не припадају владајућој странци а који воде читавих шест локалних самоуправа у Србији, али очигледно је и то превише за владајућу коалицију.

Трећа ствар, трећи моменат када сте прекршили Пословник јесте тај што нити сте дали образложење посланику Милићевићу да ли сматрате да сте заиста прекршили Пословник, а били сте дужни то да учините. Нити сте га питали да ли он жели да се Народна скупштина изјасни, нити сте му изrekli опомену, или његовој посланичкој групи одузели два минута, што сте исто тако били у обавези да учините.

Ако ће та правила важити за све, нема проблема, само реците унапред.

ПРЕДСЕДНИК: Добро, хвала. Неће важити за све та правила.

Он је рекао – ја не могу баш да кажем да сте ви повредили Пословник, а не оно што сте ви сад говорили. Потпуно сте измислили оно што је он рекао. Он је даље наставио да објашњава да је посланица Дијана Вукомановић у свом излагању изнела неистините наводе и одмахнуо ми је руком да не жели да се изјашњавамо. Мени је потпуно свеједно, ако је потребно, ми ћемо се изјашњавати и о тој повреди Пословника.

Сматрам да нисам повредила Пословник те се и ви изјасните да ли желите да гласамо о повреди? (Да.)

Захваљујем.

Реч има Блажа Кнежевић, повреда Пословника.

БЛАЖА КНЕЖЕВИЋ: Повређен је члан 108. Пословника. Претходна говорница је износила неистине овде у време своје расправе, поготово што се тиче новца који је опредељен за месне заједнице у општини Шабац, бившој општини а сада граду.

Године 2000. Демократска странка је дошла на власт у Шапцу. Од 2000. године до 2012. године, када су вршили и републичку и локалну власт, ни једну једину инвестицију нису довели у град Шабац.

ПРЕДСЕДНИК: Посланиче, молим вас, немојте да сада отварамо ред реплика.

БЛАЖА КНЕЖЕВИЋ: Од 2012. једино је Александар Вучић довео инвестиције у Шабац... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДНИК: Молим посланике да не користе повреду Пословника као могућност да реплицирамо једни другима.

Одредићу паузу, јер заиста не могу другачије да успоставим ред.

Нећу сада одредити паузу, него кажем да ми је то једино што остаје.

Немојте викати, молим вас, нисте никоме интересантни с тим викањем и добацавањем. Само показујете своју слику. Пустите да водим седницу и да објасним посланицима зашто сам искључила микрофон.

Није ништа смешно.

Не можете, дођете у ситуацију да водите национални парламент, па вам је онда смешно, а ја ово сматрам одговорним послом.

Реч има Александра Чабраја.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЧАБРАЈА: Захваљујем, председавајућа.

Поштоване колеге народни посланици, поштовани гости, поштовани грађани Србије, ризикујући да саму себе почнем да подсећам на оног Катона Старијег, ја морам и овог пута да поменем нешто што помињем сваки пут када се овде јавим за реч. Нажалост, сваки пут за то имам много разлога. Могу да додам, с извесним задовољством, да су ми се у томе данас придружиле и многе друге колеге посланици из разних

посланичких група. У питању је начин како се ова седница сазива, практично све седнице, не знам ни ја више да ли да кажем у последњих пола године или већ колико – непримерен, неозбиљан и недостојан за рад једног парламента.

Ово је опет седница која је сазвана данас за сутра, односно јуче за данас, с обиљем материјала, потпуно разнородног, где треба да говоримо о разноразним темама: о локалној самоуправи, матичним књигама, потврђивању Протокола Европске повеље, избору гувернера, националним мањинама, употреби језика и писма, избору председника судова. Све је то обједињено, а ја сам данас већ чула и неке захтеве да се објасни по чему је то могуће уопште објединити у једну расправу. Наравно да одговор нисмо добили, али сматрам да ово свакако није у реду.

На крају крајева, ако ништа друго, бар би требало да се запитамо какав пример овим Скупштина даје грађанима Србије и како може било која установа у држави добро да функционише ако то не може Скупштина. Ја знам да ми немамо, ево, помиње се и то између осталог, тако дугу парламентарну транзицију, нажалост, не потиче наш парламент из 13. века као неки други европски, али то не значи да треба непрестано да радимо овако како не треба. И ја ћу сваки пут указати на то.

Што се тиче ових закона који су предложени за данашњу седницу, тешко је, наравно, све оценити у једном излагању. Може се слободно рећи да овде има заиста добрих решења, много добрих решења, решења који нису тако добра, али, заправо, да ли ће та решења бити добра или неће...

Молим неке колеге да престану да ћаскају овако, знам да они осећају ово као искључиво своју личну кућу, али то није разлог да се овако понашају усред излагања о веома важним темама. Молила бих можда и председавајућу да реагује уколико их види и примећује. Не, не примећујете. Добро, нема проблема, ја ћу наставити.

Дакле, да ли су ова решења добра или лоша, много зависи од тога како ће она бити примењена. Ми, чини ми се, добро знамо да код нас није увек проблем само доношење закона, већ је врло често проблем и његова примена, а сигурно је да би та примена закона била далеко боља и једноставнија када би било воље да се ова дискусија одржи другачије, да се прочитају сви амандмани, да се о њима продискутује, да се можда неки усвоји итд.

Да кренем од Предлога закона о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи. Морам пре свега да кажем да многе скупштине општина у Србији функционишу слично по узору на ову скупштину, да се сазивају седнице понекад у кратком року, са достављањем обимног материјала неколико дана или пар дана уочи седнице, што је свакако непримерено.

Што се тиче финансирања и недавних скоријих измена у начинима финансирања, било је неких ироничних коментара да су у надлежности општина остале само гробља и пијаце. Свакако да то није добро решење, али то спада у ред оних решења која потенцијално воде ка све већој централизацији и ка све већој партократији, што ми свакако не бисмо желели.

Наша посланичка група залаже се за непосреднију примену демократије и однос грађана према свим структурама власти, па бисмо тако желели пре свега, нешто смо од тога предложили својим амандманима, нешто смо од тога чак и неким предлозима закона предложили, да се непосредно бирају и градоначелници и председници општина. Сматрамо да би се на тај начин подстицали политичари да се мање брину за интерес страначке централе а више за интерес грађана и да би свакако на тај начин лични квалитети, о којима је малопре било речи, а врло често о томе слушамо овде... Ево, колега Мартиновић је, рецимо, споменуо да није проблем припадност партији. Па није проблем припадност партији свакако, али је проблем када се увек размишља партијски и као партијски војник, а не размишља се ... Врло често имамо овде примере за то, сваки дан, када се размишља искључиво на рачун партије, а не размишља се много о грађанима и не цене се довољно ти лични квалитети.

Такође, уколико би се усвојио овакав начин избора, не би могло никако да нам се деси, рецимо, да чекамо да сазнамо име градоначелника три месеца и да нагађамо ко ће бити градоначелник. Ако се владајућа већина толико дичи тиме како је њихов председник изабран великом подршком грађана, зашто онда не бисмо дозволили да се на тај начин бирају и градоначелници и председници општина? Ми сматрамо да би то био велики корак у прилог демократији и томе да се цене лични квалитети и квалитети онога ко је на одређеној функцији на власти, а не само партијска припадност као што је данас.

Што се тиче појединачних решења, нажалост, како рекох, нема много времена да се о томе говори. Ја ћу нешто поменути појединачно. Дакле, постоје решења која се могу применити на добар или лош начин и од тога много зависи какве ће резултате она дати.

Рецимо, у члану 3. овог закона, став 6, где се каже да јединица локалне самоуправе прати процес европских интеграција итд., то отвара могућност злоупотребе и партијског запошљавања.

Такође, каже се да одборник има право да буде информисан о питањима од значаја итд. До ових информација се често тешко долази и често се јако дуго чека на одговоре на посланичка питања, који су, и када се добију, често спори и незадовољавајући.

Члан 20, који се односи на именовање председника општине, такође даје велика и широка овлашћења председнику општине.

Што се тиче члана 35, којим се предлаже члан 88г, споразум о сарадњи, да јединица локалне самоуправе уступа послове другој, обезбеђује финансирање итд., ту се такође могу јавити злоупотребе.

Попис послова, у члану 39, и тако даље, обезбеђује министарство.

Дакле, ово су такође закони, ту мислим и на Закон о матичним књигама, који поново дају широка овлашћења министру. Како ће их који министар употребити, мислим да то много зависи и од самог министра. Нећу сада све наводити, али рецимо у члану 2, где министар одређује критеријуме; даље, стручни испит полаже се по програмима које одређује министар; Министарство преузима податке из регистра, где је реч о осетљивим подацима, може доћи до разних злоупотреба итд.; уништена матична књига обнавља се такође на начин који одреди министар итд. Споменућу још и члан 42. где је рок од 12 месеци за издавање неких потврда непримерено дуг.

Што се тиче закона о изменама и допунама Закона о јавним агенцијама, мени је овде био интересантан члан 15. који каже – У члану 46. додаје се став 4. који гласи: „Министар надлежан за послове финансија“, мислим да смо тог министра управо изабрали ових дана, „ближе ће уредити начин и садржину извештаја о расходима за запослене у јавној агенцији...“ итд. Онда, на крају, члан 21. каже да закон ступа на снагу осмог дана, као што је уобичајено, али каже – осим члана 15. који се примењује од дана ступања на снагу овог закона. Баш ме интересује шта је толико хитно да се овај члан мора издвојити те да он мора да крене да важи одмах, а не од 1. јануара 2019. године као читав закон.

Што се тиче закона о платама запослених у јавним агенцијама и другим организацијама итд., мени је сада жао, у односу на већину мојих колега, што ово морам да кажем као неко ко није запослен овде у Скупштини већ у приватној фирми, али... У сваком случају, нимало не потцењујем рад посланика који је изузетно тежак, захтеван и напоран; о томе говори све ово што сам рекла на почетку, шта се све тражи од нас, за 24 сата шта све треба да урадимо итд. Дакле, сматрам да уколико постоји нетрпељивост у народу према народним посланицима и некакво мишљење да они не раде добро и довољно, свакако то мишљење не делим, бар не за све посланике. Ако такво мишљење постоји, мислим да је томе највише крива власт, али сматрам да је неморално бавити се оваквим законом, а да пре тога није укинут закон и враћене пензије пензионерима, који свакако заслужују да се њихов проблем реши пре овога.

На крају само да додам да је Јоргованка Табаковић на свој први мандат ступила са обећањем да ће своју плату смањити бар за четвртину,

па бих желела да је питам, мада тренутно није ту, да ли је то учинила и да ли планира поново да учини нешто слично. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има Мирослав Алексић.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Захваљујем, председнице.

Поштовани господине министре, поштовани представници Министарства, данас расправљамо у обједињеној процедури о четрнаест различитих законских предлога и других одлука, што није чудно за нас који седимо овде у последње две године, то су нови методи рада и наставак урушавања свих институција, почев од највећег законодавног тела ове државе, а то је Народна скупштина.

На почетку хоћу да похвалим вас, министре, и ваше сараднике због посвећености и жеље да на што бољи начин представите законске предлоге које данас браните овде у парламенту и због овог флајера који сте урадили. То досад нико пре вас није урадио. Вероватно би неке колеге и у овим околностима, када немате времена да расправљате ни у начелу ни у појединостима о законским предлозима, могле барем на овакав начин да представе шта желе да ураде са законима. Али верујем да то неће бити пракса у наредном периоду, јер није идеја транспарентност, идеја је да што више ствари прође онако невидљиво, испод радара, како се грађани не би упознали са свим погубним одлукама које доноси ова власт, Влада, а и Скупштина.

Ви сте рекли, господине министре, да се дуго чекало да ови закони уђу у процедуру. То је тачно. Чекало се дуго, много раније је требало ући у измене ових закона, нарочито Закона о локалној самоуправи, али то није био довољан разлог да то уђе јуче за данас. Дакле, ми смо јуче добили сазив, као народни посланици, да данас расправљамо о четрнаест тачака дневног реда. Не можете ни очекивати, наравно, да они који су желели да се озбиљније посвете овим тачкама дневног реда и законима, да се озбиљније и припреме, али надам се да ћемо успети барем основне ствари да кажемо. Ако не данас у начелу, онда у расправи о појединостима, када ћемо очигледно моћи да расправљамо једино о појединостима Закона о локалној самоуправи.

Дакле, кључну реч и реченицу сте рекли када сте рекли да јединице локалних самоуправа и државна управа треба да постану сервис грађана Србије. То је тачно, апсолутно то подржавам. То је нешто на крилима чега је 2012. године Српска напредна странка под вођством Александра Вучића и дошла на власт, са причом о великим реформама, да ће држава постати сервис грађана, да ће се искоренити корупција и разноврсним причама за које, када погледамо после шест година, нисам сигуран да они могу да погледају себе у огледало и кажу – да, урадили смо то, то и то.

Нисте урадили, зато што је политика данас изнад институција државе и система. Сада, када неко каже „па то је било и раније“, у реду, нека је било; ако није добро, ваљда сте ви који сте 2012. године обећавали бољи живот, просперитетнију Србију, дошли овде да управо то поправите, па да се институције граде, а не разграђују, да политика не буде изнад интереса друштва, изнад интереса система.

Зато, господине Ружићу, шта год похвално рекао данас о вашим законским предлозима, пре свега о овом везаном за локалну самоуправу, јер сам и сам био председник општине четири године па и те како знам са којим проблемима се суочавају градоначелници и председници општина у Србији, нисам сигуран да ћете успети да постигнете тај ефекат коме тежите, а то је да држава постане сервис грађана, зато што једна ластва не чини пролеће. Док се цео систем не направи, док не буде жеље и воље у овој држави да се заиста поштују и граде институције, ствара нови систем вредности, да се компетентни људи постављају на одређена места, нема резултата.

Данас је циљ подређен политичком циљу. Циљ ове данашње власти и идеја јесте само да се побеђује на изборима, да се власт такмичи сама са собом, да каже – освојили смо 45, 50, 46%. Шта су резултати тога, како се у Србији живи, тешко да ће то да их интересује, све дотле док њихов рејтинг не буде почео да пада и док се не буду суочавали с тим да грађани полако почињу да се освешћују и буде из ове велике хипнозе у коју су их увели захваљујући режимским медијима.

Што се тиче ових закона, онај о којем могу да говорим јесте свакако овај Закон о локалној самоуправи. Ту могу да похвалим доста ствари које се мењају, неке делимично, неке сматрам да је требало променити у овим изменама Закона, нисте их обухватили. Покушаћу, када будемо имали расправу о амандманима, да вам укажем на неке од њих.

Могу да подржим то што сте дефинисали број функционера у складу са бројем становника у једној локалној заједници; могу да подржим грађанске иницијативе, које ће сада много лакше бити применљиве; могу да подржим и то што сте делимично решили проблем месних заједница и однос с месним заједницама. Намерно кажем делимично зато што ја овде предлажем ко зна колико пута, већ сигурно две године, да се закон о обавезности и финансирању месних заједница уврсти у процедуру. Дакле, уколико немате финансијски независне месне заједнице, не можете говорити ни да имате функционалне месне заједнице. Овде није предвиђено, нити Законом о финансирању локалне самоуправе, да месне заједнице имају сопствене приходе којима ће саме располагати и утврђивати своје приоритете. Ми смо својевремено део пореза на имовину

са одређене територије локалне самоуправе враћали месним заједницама, да оне саме одлучују у шта ће улагати.

Око матичних књига такође могу да вас ту подржим.

Наравно, не могу да вас подржим јер сте испустили прилику да у овом закону усагласите Закон о локалној самоуправи са Законом о ученичком и студентском стандарду и да председници општина и градоначелници могу да стипендирају ученике и студенте а да притом не крше закон, тако да размотрите то за будућност.

Све то о чему сада говорим и то што хвалим неће бити довољно да се поправи стање у локалним самоуправама и да оне, као што сте ви рекли, постану сервис грађана. Зашто? Зато што је у последњих шест година спроведено финансијско и кадровско девастирање и деградација јединица локалне самоуправе, објаснићу вам како, а то је кључни проблем да бисте ви могли да кажете да имате ефикасне локалне самоуправе које функционишу у складу са законом и које су ту да би сервисирале потребе и одговарале на потребе грађана Србије.

Државна власт је од 2012. или 2014. године свела општине и градове на пуне извршиоце. Законом о финансирању јединица локалне самоуправе смањена су средства која припадају грађанима који живе у општинама и градовима у Србији. Ево, када погледате сада како се креће однос укупних средстава између централног нивоа власти и локалног нивоа власти, видећете да од 2012. године перманентно и у континуитету опада део средстава који се опредељује за локалне средине. Са 17,7% колико је припадало 2012. године, дошли смо на 11% колико је данас средстава остало локалним самоуправама. Дакле, све општине и градови у Србији раде да би се неки новац уштедео и да би неко ко данас има шапу над централном касом могао да те паре троши како год хоће. Пракса у Европској унији је, ви то врло добро знате, да тридесетак посто, зависи од земље до земље, иде јединицама локалне самоуправе, у неким развијеним земљама чак и половина буџета се усмерава на јединице локалне самоуправе, тако да су и општине и градови претрпели терет фискалне консолидације, као и грађани Србије којима је власт завукла руку у цеп дубље него ико пре њих.

Наравно, такав начин и вид финансирања није предвидела ни Европска повеља, на коју се ви позивате у овим законима, где је такође дефинисана што већа финансијска независност јединица локалне самоуправе. Али ви имате обрнуту ствар, имате потпуну финансијску зависност и имате ситуацију да је држава све више централизована уместо да буде децентрализована, као што је некада причано у разноразним кампањама у последњих шест година.

Када имате зависне локалне самоуправе, када немате систем и када немате институције, онда имате „локалне шерифе“, о којима данас опет говоре странке па кажу – имамо „локалног шерифа“ у Брусу који је оптужен за сексуално узнемиравање, малверзације са продајом грађевинског земљишта, Милутин Јеличић; па имате Радомира Николића, ненаменско трошење пара; па Ненад Миленковић, Сремски Карловци, потрошио милион и по на кафане; па Чедомир Божић, ненаменско трошење пара; па Пера Миланков, Нова Црња, осуђен на двадесет два месеца затвора због мита итд.

Онда имате једну кључну реченицу, каже – Сања Стајић из Мерошине кршила страначки статут. Министре, председници општина не крше страначке статуте, него се придржавају закона и прописа који ви овде предлагате. Не може ниједна политика бити изнад интереса државе и система који гради ова држава. Могу да разумем да ви реагујете уколико неки грађанин или одборник добије овакав одговор од градоначелника Радомира Николића, везано за одборничко питање постављено на скупштини 9. маја ове године, где градоначелник одговара са – градоначелник има доста саветника. То је одговор. Дакле, за те ствари неко свакако треба да одговара.

Такође, господине министре, ви сте мени послали одговор на посланичко питање о ситуацији у Владимирцима где имате две скупштине, два председника, где имате потпуно поремећен систем; рекли сте ми тада (ево испред мене документа) да је валидна Скупштина на којој је смењен претходни председник Скупштине и да ови други треба да владају Владимирцима. Не владају они, и даље је стара власт у пракси, и даље је ту стари председник општине. То вам говорим зато што у закону нисте предвидели још неколико критеријума за увођење привремених мера; ставили сте то доста климаво, да ви можете увести привремене мере, а не да морате онда када се нека законска начела прекрше.

У склопу тога морам још да кажем да поред те финансијске проблематике са којом се суочавају градови и општине, а она заиста није мала јер имате ситуацију у последњих неколико година да су милијарде из централне касе пребациване подобним председницима општина, овима за које данас кажу да су „локални шерифи“, за које сам све ово прочитао... Они су добијали паре за текућу ликвидност. То значи да они морају да дођу да љубе скуте неке у Београду за њихове новце.

Онда сте имали ситуацију да је почетком октобра 2017. године 480.000.000 дато Зајечару, Чачку, десет милиона за Београд. Крајем 2016. године две и по милијарде, министре Ружићу, због потребе да се изврше обавезе услед смањеног обима прихода буџета појединих јединица локалних самоуправа: Нишу 260.000.000, Крагујевцу 220.000.000, Новом

Саду 190.000.000, Јагодини 130.000.000, Зајечару 115.000.000, Бечеју 106.000.000, Врању сто милиона итд. Нема ту система, министре. Нема ту институција. Овде је закон моћника, онога ко је данас алфа и омега, код кога су паре. Он одлучује, он још мало па није почео да одлучује и какво ће време бити у Србији. А камоли да говоримо о томе да су равноправни градови и општине где су на власти опозиционе странке као што је ствар у Параћину, Шапцу, Ћићевцу и још неким местима. Знате, у томе је суштина проблема.

И онда када се Европска комисија укључи у решавање тог проблема и када Савет Европе каже да ће у Турској 28. јуна расправљати о односу власти према тим општинама, не треба да се чудите. Нису ти људи криви. Њих неко треба да заштити. Ви сте, министре, дужни да бринете о председницима општина и градоначелницима и да станете на њихову страну, ви сте њихов представник у Влади Републике Србије, а не да кажете да они брукају државу Србију тиме што се жале Савету Европе. Жале се Савету Европе зато што немају коме у својој рођеној земљи да се пожале и морају да се жале Европи и свету.

Што се тиче Закона о јавним агенцијама, чули смо данас од наших колега овде каква је ситуација. Ја ћу прочитати само један цитат, изјаву председника Вучића, тада премијера, који је рекао – смањење броја посланика, смањење министарстава на петнаест, смањење броја агенција, завода, бироа и савета са 136 на мање од педесет, укидање функција државних секретара. Тиме ћемо уштедети огроман новац, нећу да кажем само више десетина милиона евра, већ више од стотину милиона евра.

Питам вас, министре Ружићу – да ли знате колико данас имамо оваквих тела? Ако је укинута, колико је укинута и угашено? Ако није, зашто није? И зашто је председник Вучић, тада премијер, слагао да ће то све да укине и уштеди стотине милиона евра? То вас питам зато што они данас троше паре, велике паре грађана Републике Србије. На пример, само у Агенцији за енергетику плата председника Савета Агенције за енергетику је три хиљаде евра, а плата чланова Савета ће бити две и по хиљаде евра. Само у једној агенцији, да не говорим о другим агенцијама. Рецимо, у Агенцији за безбедност саобраћаја 150.000 директор, руководиоци од 122.000 до 133.000. Они имају веће плате него што имају председник државе, министри, посланици и сви други људи. Дакле, то говори о томе да за шест година ту ништа није промењено.

И сад ви данас кажете, власт каже да не треба да протестују малинари, повртари, ратари, воћари и остали због ниских цена и лошег стања у пољопривреди, да не треба грађани да протестују зато што је гориво најскупље у региону. Ви ништа не чините да њима олакшате, али зато се ови башкаре већ шест година: и јавна предузећа, и агенције и сви

остали. Дакле, то је тај систем који ви нећете или не знате да промените свих ових шест година.

Ево, имате и Канцеларију за сарадњу с Кином и Русијом, бившег председника Томислава Николића, која је добила буџет око милион евра. Дајте те паре пољопривредницима, младим студентима и стипендистима. То би дало далеко веће ефекте него што ће дати да се неко збрине и прима данас плату од 150.000 динара и плус 45.000 за одвојени живот од породице.

Наравно, не могу да не поменем и то да за поједине од ових агенција не знамо шта раде. На пример, Агенција за осигурање и финансирање извоза, која треба да помаже извоз Републике Србије и извозне компаније, у више транши је компанији „Пинк“ дала десет милиона евра, од 2014. до 2017. Дакле, Агенција за осигурање и финансирање извоза је телевизији дала десет милиона евра кредита и позајмица у периоду од три године, паре грађана Републике Србије, то су њихови новци. То нису тржишне паре па да од банака узима „Пинк“ или неко други и да плаћа високе камате, него су то паре грађана Србије. Зато грађани треба да протестују против оваквог режима, јер је само по њиховим леђима терет реформи, а ови остали се и даље башкаре у држави Србији.

Када говоримо о избору гувернера, вицегувернера, и ту ћу показати велику ефикасност Скупштине и државе. Што се тиче предлога за вицегувернера, који ће бити изабран ових дана, Народна скупштина Републике Србије, дакле овај дом, на седници одржаној 22. марта ове године, донела је Одлуку о избору директора Управе за надзор над финансијским институцијама и поставила за директора човека који сада треба да буде вицегувернер Народне банке. На прошлој седници, 28. маја, дакле пре неколико дана или пре две недеље, укинули сте то тело. Значи, човека сте пре нешто више од три месеца поставили за директора тела које сте за три месеца укинули и сад га постављате за вицегувернера.

Што се тиче предлога за гувернера, чули смо данас различите моралне оцене самог кандидата, госпође Табаковић, и њених афера, које и те како имају везе са моралом и то да је „Телеком“ отплатио њен стан од 70.000 евра, да је „Фармакому“ мимо прописа дала 25.000.000 евра, да је њена ћерка директор Републичког фонда за здравствено осигурање и да је службени возач вози од Новог Сада до Београда да полаже испите, да је зет неки секретар у Амбасади у Риму, да је наручивала различите наслоне за ноге, виски, кикирики за своје запослене у банци. Наравно, све то није било спорно да она поново добије мандат од пет година, вероватно због тога што је недавно запослила и Николу Поповића у Народну банку, брата жене Андреја Вучића, па је вероватно то надоместило све ове претходне

проблеме које је она имала. Иначе, њена плата је 537.000, плата вицегувернера 424.000, осталих запослених од 200.000 до 300.000 динара.

Када тако поставите ствари и такве поруке пошаљете грађанима, министре, будите потпуно сигурни да ће се грађани кад-тад освестити. Ни овај „Пинк“, који је узео десет милиона, ни сви ови други прорежимски медији неће успети да замагле ту чињеницу и ово о чему ја вама данас говорим (а могао бих да вам говорим сатима, и ја и моје друге колеге), и то да ћете прекршити, да ће Скупштина Србије прекршити Закон о Агенцији за борбу против корупције. Јер, послат је предлог два кандидата за члана Одбора Агенције за борбу против корупције, зато што и њу желите да девастирате, зато што су тамо стопирани процеси против Томислава Николића, Синише Малог и Александра Вулина. Једанаест функционера је било на удару у Агенцији за борбу против корупције. Против неких од њих су тужилаштву прослеђене пријаве, али се ништа по том питању не ради јер сте ви власт и сматрате да док сте на власти можете да радите шта год хоћете, да се бахатите колико год хоћете и да злоупотребљавате функције за лично богаћење. Решите то, прво крените од опозиције и оних који су били на власти раније, усвојите закон о пореклу имовине, а онда поднесите и ви рачуне грађанима Републике Србије. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Хвала.

По Пословнику, реч има Милена Турк.

Изволите.

МИЛЕНА ТУРК: Хвала, председавајући.

Рекламирам повреду Пословника, члана 107. Говорник на седници је дужан да поштује достојанство Народне скупштине. Сматрам да је било потребно да прекинете претходног говорника, нарочито у тренутку када је почео да говори о смањењу буџета локалним самоуправама јер је током 2014. године он био најплаћенији председник Општине Трстеник. У моменту када је просечна плата у Трстенику била 34.587 динара, он је себи одређивао плату од 113.000 динара, о чему сведочи извештај начелника Општинске управе.

Даље, повреда Пословника учињена је у моменту када је почео да износи податке о нечијем моралном кредибилитету, и то особа о којој на сајту Агенције за борбу против корупције постоји одлука која каже – мера јавног објављивања одлуке о повреди Закона о Агенцији за борбу против корупције. Дакле, посланик који је директно прекршио Закон о Агенцији за борбу против корупције, о чему постоји званична и коначна одлука на сајту, говори о нечијем кредибилитету. То је такође особа чије је прво радно место директорско, на коме је радио са средњом школом. Ако причамо о кредибилитету, о неком моралу, о скрупулама, молим вас да то

имате на уму следећи пут. Сматрам да је било потребно да прекинете говорника када је почео да говори о томе.

Било је говора и о месним заједницама. Када је у питању Општина Трстеник, о томе постоји извештај државног ревизора који говори о неправилностима у раду Општине Трстеник, дакле о кредитима који су подизани па ненаменски трошени, о месним заједницама које су такође евидентирале трошкове за гориво а нису поседовале аутомобиле, општина Трстеник није вршила надзор над трошењем средстава месне заједнице. Тако да је крајње бескрупулозно говорити на овај начин о нечијем раду и давати оцене о раду „локалних шерифа“ када имамо један такав пример, али вероватно је зато бивши председник општине, управо због оваквог пословања. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колегинице Турк.

Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање? (Не.) Хвала вам.

Реч има Ђорђе Комленски, повреда Пословника.

Изволите.

ЂОРЂЕ КОМЛЕНСКИ: Реплику сам тражио, председавајући. Поменут је Александар Вулин у негативном контексту. Ако нисте пратили седницу, погледајте стенограм.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Поменут јесте, изволите.

ЂОРЂЕ КОМЛЕНСКИ: Захваљујем.

Шта рећи о неистинама које се говоре у овом дому и коришћењу термина као што је „стопирано“? То је, једноставно, крајњи безобразлук. Јавно тужилаштво је у два различита нивоа испитало сумње и пријаве Агенције за борбу против корупције и одбацило кривичну пријаву као неосновану.

Али не знам како ће проћи несрећна Јулијана коју је „Потомчић“ подметнуо да потписује уместо њега, да подиже паре у невладином сектору и завршава прљава посла. Надам се да он неће измаћи правди ни на који начин и да ће тужилаштво преузети гоњење и против њега, не само против Јулијане. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има народни посланик др Муамер Бачевац.

Изволите, др Бачевац.

МУАМЕР БАЧЕВАЦ: Уважене колегинице и колеге, господине министре, гости, стратешки план Републике Србије јесте интеграција у Европу и уједначавање нашег законодавства с Европом. Мањинске заједнице које живе у нашој републици су мотор европских интеграција и ми то на сваком месту истичемо, као што истичемо и да је Србија део

европског културно-политичког и цивилизацијског простора. Верујем да су данашње измене и допуне предложених закона корак у том правцу.

Враћање недвосмисленог значаја месним заједницама, као и јасно дефинисање улоге и надлежности месних заједница које доноси Предлог закона о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи јесте нешто што ћемо ми, као странка опредељена за равномерни регионални развој и равномерни развој сваке локалне самоуправе, подржати.

Измене и допуне Закона о матичним књигама доносе једну јако добру могућност уписа податка о националној припадности у матичну књигу рођених – овај податак досад није могао бити унет у матичне књиге – што је и дефинисано Акционим планом за остваривање права националних мањина.

Полазећи од потребе за усклађивањем међу законима који регулишу права припадника националних мањина, уношење података о националној припадности у све јавне евиденције и регистре, по принципу добровољности, представља најзначајнију новину у делу о матичним књигама рођених.

Сет закона који се односи на стечена и загарантована права националних мањина, којим ћемо их, надам се, даље унапредити, био је у фокусу националних мањина, њихових политичких представника, у претходних годину дана. Предлагању измена и допуна Закона о националним саветима националних мањина претходила је заиста једна интензивна јавна расправа и неколико округлих столова, у Новом Саду, Новом Пазару, Београду, Петровцу на Млави. То је нешто што је јако добро и што треба похвалити. Присуствовао сам једном од ових састанака и било је заиста конструктивно и имало се шта чути.

Развој законодавства везан за ову тему и област заштите права националних мањина је нешто што је код нас константно у последње две декаде. Имало је некаквог благог застоја од 2010. године, пре свега у закону, који није добро дефинисао начин формирања као и избор националних савета, тако да су неки национални савети ушли у кризу. Ми смо, наиме, 2014. године усвојили и изменили практично тај закон чиме смо омогућили да се променом изборног система за националне савете омогуће избори за националне савете. То смо учинили врло ефикасно, међутим, и тада је речено да је то привремено решење и да овај закон заиста треба модернизовати и ускладити са европским начелима, и драго ми је што то данас чинимо.

Један од кључних проблема у примени Закона о националним саветима националних мањина јесте његова неусаглашеност са другим законима. Одредбе других закона су у великој мери суспендовале и онемогућавале примену одредаба Закона о националним саветима

националних мањина, јер су веома често на потпуно другачији начин решавале истоветна питања. На тај начин, чини ми се да смо имали проблем да се одређена права која су била загарантована овим законом нису вршила. Стога су данашње измене и допуне јако битне и долазе на време с обзиром на то да ће се врло брзо ући у припрему за изборе за националне савете.

Предлог закона о изменама и допунама Закона о националним саветима доноси нека добра решења која ће, чини ми се, допринети бољем и ефикаснијем раду савета националних мањина. Мислим да посебан квалитет јесте инсистирање на јавности, потенцирање јавности у раду савета националних мањина. У том смислу, у члану 14. додаје се потпуно нови члан 8а којим се изричито предвиђа да је рад националних савета јаван и да се све одлуке које се донесу морају објавити у медијима у року од десет дана у односу на датум њиховог доношења, што мислим да је јако добро. То доноси већу видљивост самих одлука савета али и бољу транспарентност и праћење рада сваког савета.

Овим предлогом се прецизније уређује и материја коришћења средстава која су стечена у складу са законом. То је, чини ми се, било јако мањкаво у претходном закону. Одређују се проценти који су горња граница за плате и примања запослених, а одређује се и други део који је неопходан за друге, у ствари суштинске, задатке које обављају савети националних мањина у областима за које су по закону овлашћени.

У изради овог закона, ми смо чули, развила се жучна расправа, пре свега, о ономе што је и препоручио Савет Европе, односно његов саветодавни комитет, а то је проблем политизације националних савета, што је нешто што је било евидентно. Наравно да је члан 7а изазвао, а и даље изазива, жучне полемике, и то, чини ми се, с разлогом. У сваком случају, политизације различитих савета, различитих националних мањина, јесте било. То се мора свести на најмању могућу меру. Међутим, и у томе треба имати мере; чини ми се да смо овим нашим предложеним решењима мало више загазили у нешто што није оправдано.

Слажем се да политички активна лица, односно чланови странака, извршних одбора, председници итд. могу, не морају бити председници или чланови извршног већа, међутим јако је дискутабилно то што изабрана лица, мислим на одборнике и посланике, не могу бити изабрана у извршни одбор и не могу бити председници, односно најбитније је да не могу бити у извршним одборима. Мислим да се одборницима то не сме оспоравати, одборници могу бити чак и нестраначке личности. Мислим да је њихово познавање, односно учешће у законодавним телима нешто што је предност и што ће олакшати, убрзати, побољшати њихово учешће у извршном одбору у националним саветима.

У сваком случају, мислим да је смер у коме је овај предлог закона дао решења добар и да са малим амандманским корекцијама он може бити јако квалитетан и прихватљив.

Овај предлог закона о изменама и допунама Закона о националним саветима даје једну квалитетну могућност одборима за образовање, културу, обавештавање и службену употребу језика и писма да изаберу стручњаке који поседују одговарајуће знање и искуство у области за коју се одбори образују. То је добра ствар. Овај закон ће и даље омогућавати стручним лицима да у оквиру стручних одбора (не политичким лицима, лицима која нису чланови већа) дају пун допринос и подигну ефикасност функционисања ових одбора и самих већа.

Добра ствар је што су овим законом јасно прецизирана овлашћења и дужности председника националних савета, у складу са препорукама релевантних међународних тела.

Што се тиче Предлога закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина, јако је добро што се у члану 4. уводи јасна позитивна дискриминација припадника националних мањина у погледу запошљавања.

Много пута сам у овом дому говорио о неравномерној заступљености националних мањина у државном апарату Републике Србије и драго ми је што ово законско решење уноси позитивну дискриминацију као жељу да се овај проблем реши. Ви знате да су мањине, поготово оне које нису у Покрајини Војводини, заиста слабо заступљене у државном апарату. Зато радује овакво опредељење једног оваквог, системски значајног закона. То видимо као жељу и тежњу да се реши проблем неравномерне заступљености националних мањина у државном апарату.

Такође, исписивање топонима на језицима и омогућавање националним мањинама, односно локалним самоуправама у којима националних мањина има изнад 15% да именују улице, тргове, насељена места и друге топониме представља значајан помак и значајно место у овом закону, што треба похвалити.

Информисање, као једно од загарантованих права националних мањина, нажалост, у пракси се готово не остварује, што се нарочито односи на националне мањине које живе ван АП Војводине. Радио-телевизија Србије до данас није оформила редакцију на језицима националних мањина, нити производи медијске садржаје који промовишу културни идентитет националних мањина. Можда би било сврсисходно овим законом преиспитати обавезу Јавног медијског сервиса РТС да у што краћем року оформи редакцију на мањинским језицима, као и да неодложно почне са емитовањем садржаја на језицима националних

мањина којима се чува и промовише културни идентитет националних мањина. Подсећам да је некад РТС имао ове редакције, које су имале дневнике на језицима националних мањина. Не може се назвати програмом за националне мањине једна емисија колажног типа у трајању од педесет минута, која се емитује једном недељно.

Ми ћемо свакако покушати да амандманима побољшамо квалитет наведених предлога. У сваком случају, желим да закључим да су предложени закони, неки у мањој, неки у већој мери, направили и направиће помак у заштити и конзумирању права националних мањина али и побољшати, чини ми се, живот свим грађанима наше земље.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, др Бачевац.

Народни посланик Александра Томић, повреда Пословника.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ТОМИЋ: Господине председавајући, члан 104. став 3. каже да дајете реч на основу реплике. Нисте ме видели и нисте ми дали право на реплику. Прва сам се јавила. Пустила сам да прођу све колеге, тако да вас молим да ми вратите реплику, два минута, сада, одмах.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Па, не могу по Пословнику, колегинице.

У праву сте, били сте у систему ...

АЛЕКСАНДРА ТОМИЋ: Добро, сваки пут од сада ћу рекламирати Пословник управо зато што нисте испоштовали право посланика да једноставно добије реч за реплику.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Добро, хвала.

АЛЕКСАНДРА ТОМИЋ: Имала сам право на реплику. Чекала сам стрпљиво да прође двадесет минута лажи које су изговорили посланици Вука Јеремића, који су говорили најгоре салве увреда које се односе и на СНС и на господина Александра Вучића, и то да говоре о томе како су грађани најзад прогледали, о томе како ће да зауставе целу Србију тако што ћемо да причамо о цени енергената, о цени нафте. Управо они које финансирају они који имају компаније у Хонгконгу које се односе на енергетику, е, ти људи данас нама данас држе предавање о томе. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ја вам се извињавам и стварно вас молим да разумете просто да сам погрешио.

Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање?

(Александра Томић: Не.)

Хвала.

Неђо Јовановић има реч.

Изволите.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем се, председавајући.

Уважени министре са сарадницима, на самом почетку дискусије која се везује за сет законских предлога о којима расправљамо желим да

истакнем да ће Посланичка група СПС у дану за гласање безрезервно подржати све законске предлоге, као и персонална решења која су саставни део свега онога што ће бити тема наше расправе.

Први закон који је данас завредео пажњу јесте закон о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи и том закону заиста треба посветити пажњу, из више разлога. Морам да искажем искрено задовољство што сте препознали проблеме у практичној примени актуелног Закона о локалној самоуправи. Препознајући те проблеме, дали сте адекватна и квалитетна решења како да се ти проблеми реше. Мислим да смо данас могли да дођемо до закључка да и колеге из опозиције и ми који имамо разлога да подржимо ово законско решење препознајемо системска решења у овом закону као квалитетна решења.

Оно што је суштина и од чега су сви данас пошли јесте циљ постојања локалне самоуправе. Циљ постојања локалне самоуправе јесте најбољи могући начин задовољења потреба грађана.

Данас смо чули метафорички да је то сервисирање потреба грађана, односно да су јединице локалних самоуправа, то јест општине и градови, сервисирају грађана. У суштини јесу, али да би то заиста у пуном капацитету биле, потребна су најмање два услова да би се те потребе на адекватан начин задовољиле. По мом дубоком уверењу, први услов је одговорна власт на нивоу јединице локалне самоуправе. Да би та одговорна власт могла да одговори свим изазовима који се појављују у задовољењу потреба грађана, морају да постоје квалитетна законска решења која се односе преваходно на њихове надлежности. Због тога сам, уважени министре, сигуран да сте управо кроз овај закон, препознајући тај проблем, дефинисали надлежности локалне самоуправе на најбољи могући начин.

Зашто ово говорим? Због тога што је досад надлежност била специфицирана на један заиста рогобатан и погрешан начин, због тога што су јединице локалне самоуправе саме специфицирале своје послове и надлежности у оквиру којих ће се ти послови обављати и на тај начин су се дешавале чак и бројне злоупотребе. Сада се те надлежности дефинишу на сасвим другачији начин. Оне се везују за одговарајуће области, а те области су препознате у другим системским законима, као што су Закон о планирању и изградњи, Закон о удружењима, Закон о комуналним делатностима, сет закона који се односе на социјалну заштиту, закони којима се регулише примарна здравствена заштита итд. Ово решење заиста представља квалитативан помак напред.

Оно што због грађана треба одавде да оде као порука, због чега грађани треба да буду задовољни када је у питању примена овог закона, који ће сигурно бити усвојен, јесте конкретизација одређених права и

одговорности, превасходно конкретизација права и одговорности одборника, који сада имају далеко повољнији положај у смислу прецизирања њихових права, превасходно права да буду обавештени од стране надлежних органа јединице локалне самоуправе, а самим тим да и свој одборнички посао обављају одговорно, посвећено и у целости по закону.

Оно што такође завређује пажњу када је у питању доношење закона о којем ја сада дискутујем јесте спречавање злоупотреба од стране председника скупштина општина јединица локалне самоуправе, јер су те злоупотребе биле заиста примећене у пракси. Тако се хитна седница скупштине заказивала на начин који је апсолутно недопустив, да не кажем да су на тај начин кршени не само закони него је чињена и одређена штета јединици локалне самоуправе. Сада се то дефинише прецизно одређеним роком а за хитан сазив седнице скупштине потребно је да постоје законом прописани разлози, који морају да буду изузетно чињенично утемељени и који оправдавају хитно заказивање седнице скупштине јединице локалне самоуправе.

Оно што такође треба похвалити јесте чињеница да смо се сви коначно ослободили, односно да ћемо се ослободити једног рогобатног решења, а то је да се радна тела скупштина или радна тела општина и градова, која су иначе уређена статутом, мењају статутом. Ви и сами знате да је статут један од аката који на нивоу јединица локалне самоуправе подразумева кровни нормативни акт или највиши нормативни акт. Њега је јако сложено променити, и због јавне расправе, и због комисије која треба да се формира за промену статута, и због рокова и због свега осталог. Сада имамо далеко једноставније, практичније решење да се то уреди пословником. Заиста, ту сте погодили прави начин решавања проблема и ту стоји подршка једном таквом системском решењу.

На крају, када се све ово сагледа, долазимо до још низа решења која треба похвалити. Једно од њих је, како сте ви то данас рекли у уводном делу, оптимизација броја чланова општинских и градских већа, с једне стране и, с друге стране, броја помоћника председника општина, односно градоначелника.

Зашто је ово добро? Па, добро је искључиво из разлога што се фактички градско или општинско веће делило као политички плен. У том политичком „колачу“, са много уста, дешавало се чак да онај број чланова већа од девет плус два или једанаест плус два буде злоупотребљен на нивоу општина које су изузетно мале. Ако узмете у обзир да постоје општине са врло малим бројем становника, свега неколико хиљада становника, као што су Трговиште, Црна Трава, Жагубица итд., поставља се логично питање зашто то општинско веће треба да има једанаест

чланова и колико ће ресора тих чланова морати да буде заступљено, односно да ти чланови воде те ресоре. Заиста, једна врста потпуног анахронизма, једног начина који представља, с једне стране, нелогичност или апсурд и, с друге стране, доводи до потпуног паралисања рада јединице локалне самоуправе на начин на који то јединица локалне самоуправе заслужује.

У том смислу, ово је добра прилика да се оптимизацијом броја како чланова општинског и градског већа тако и помоћника који ће бити задужени за одређене послове који су законом дефинисани далеко побољша квалитет рада јединице локалне самоуправе.

Мислим да је јако добро, када су у питању месне заједнице, да се повећа надзор над радом месних заједница зато што су месне заједнице временом почеле да губе смисао и сврху. Уместо да месне заједнице буду први степен задовољења потреба грађана, оне су постале своја супротност. Зашто? Због тога што није била адекватна контрола рада ни савета месних заједница, ни самих месних заједница. Добро је што се уводи посебно тело, посебан орган који ће водити рачуна о ономе што месне заједнице раде, превасходно на нормативном делу. Да ли ће акт који доноси месна заједница бити законит или не, уставан или не, о томе ће одлучивати неко ко ће бити задужен испред јединице локалне самоуправе и ту ћемо имати дефинисано решење.

Међутим, министре, замолио бих вас да обратите пажњу на један могући проблем који се појављује већ дуже време. Он почиње фактички од једног квалитетног решења Предлога закона, и то сте добро препознали, када су у питању начелници управа.

Начелници управа, општинске или градске, или више управа као посебних управа, сада морају задовољити и оне тзв. стручне академске критеријуме када су у питању услови за њихов избор, али долазимо до оног од пет година радног стажа у струци да би био начелник. Шта је ту проблем? Проблем је што имамо терет, имамо хипотеку Уредбе о ограничавању запошљавања, с једне стране и Закона о буџетском систему, с друге стране, а они су у корелацији, тако да за већи број начелника управа на територији Србије (а није ретко да они ускоро иду у пензију) не могу њихова места да буду адекватно попуњена управо због тога што су ова два нормативна акта спречила да имамо људе које ћемо припремити, који ће имати тих пет година стажа, који ће имати стручне квалификације да могу да наследе своје колеге на челу тих управа. То је проблем.

Други проблем сличне природе јесте проблем који се везује за поједине позиције на нивоу инспекцијских служби у локалним самоуправама. Управо због Закона о буџетском систему и Уредбе о ограничавању запошљавања не можемо да запослимо ни спортског

инспектора у појединим локалним самоуправама, ни просветног инспектора у појединим локалним самоуправама због тога што имамо једну врсту баријере када говоримо о начину запошљавања, поготово о запошљавању на неодређено време где се Влада мора одредити преко комисије која је за то надлежна.

Јако је добро то што сте препознали проблем код локалних самоуправа које немају довољне капацитете и адекватне ресурсе да могу да задовоље све оно што од њих грађани очекују, нарочито када су у питању поверени послови, где јединице локалне самоуправе које имају потенцијал... Ево, ја ћу да кажем да град из ког долазим, то је Ужице, може да задовољи потребе неких јединица локалне самоуправе које немају адекватне ресурсе, типа Ариље, Пожега или Косјерић, кроз поверене послове или удруживањем у смислу да се заједничким пословима, односно синхронизацијом рада те две јединице локалне самоуправе изнедре одговарајући квалитетни помаци у смислу задовољења потреба грађана на територији тих јединица локалне самоуправе, односно тих општина и градова или града.

На крају желим да истакнем да се управо кроз препознавање ових проблема долази до онога где је заиста већ дуже време било потребно интервенисати. Ви сте интервенисали на савршено добар начин па ће то касније резултирати кроз афирмисање електронске управе, кроз помоћ грађанима да што ефикасније остваре своја права, што брже у времену и, с друге стране, рационализацијом јавног сектора односно смањењем броја запослених. Мислим да ћете ту, у сарадњи с Министарством финансија, доћи до адекватних решења јер ће том броју вишка, односно оних за чијим радом више неће бити потребе, бити неопходно наћи адекватна радна места у привреди или у приватном сектору. У том правцу треба порадити да се, у социјалном смислу речи, реше проблеми како би сви били задовољни у најбољем могућем виду.

Када су у питању остали закони који прате Закон о локалној самоуправи, ту је Закон о државној управи. Ја ћу се ту позвати на Кодекс добре праксе који је усвојио Савет Европе 2009. године и који прецизира увођење што већег броја грађана у систем одлучивања када су у питању локалне самоуправе, што је јако добро.

Када су у питању одредбе закона као предлога, а односе се на националне мањине односно савете националних мањина, моје ће колеге значајно више говорити о томе, ја због времена нећу много коментарисати та два закона. Али битно је истаћи следеће: да је још једном потврђена афирмација забране дискриминације и да тзв. позитивна дискриминација или позитивна селекција, тако да је назовемо, за коју смо данас чули критике, напротив, има огромно оправдање управо у срединама где су

националне мањине заступљене у много мањем броју у јавном сектору, у државној служби и где ћемо то сада успешније решавати него што је досад решавано.

Када су у питању одредбе закона које се односе на употребу језика, ја вас молим, министре, да имате у виду једну чињеницу коју је данас мало ко истакао, а мислим да завређује велику пажњу. Ради се о потреби да свако ко хоће да користи језик националне мањине, а има право на то, и Уставом му је загарантовано то право, треба то право да оствари на најбољи могући начин. А да би га остварио на најбољи могући начин, мора да има адекватну подршку или помоћ. Ради се о тумачима. Ми, нажалост, немамо тумаче за ромски језик. У судовима се дешава проблем да се задовољи потреба тамо где се припадници те националне мањине појављују као странке да немају тумача. Мислим да би ту требало решавати, у техничком смислу речи, овај проблем на најбољи могући начин.

Што се тиче овог сета закона, моје колеге ће о томе више говорити, ја ћу се само још једном захвалити у име свих оних који желе добро Србији, који желе добро грађанима свих јединица локалне самоуправе, да подрже овај закон, јер ће од овога имати користи.

Што се тиче осталих предлога када су у питању персонална решења, обратићу се превасходно предлагачу који је дао предлог за Јоргованку Табаковић за гувернера НБС. Постоји неколико разлога због чега то треба подржати. Први и основни разлог јесу резултати у обављању функције гувернера НБС, а ти резултати су оличени у следећем: макроекономској стабилности, координацији монетарне и фискалне политике, одржавању инфлације у петогодишњем периоду на нивоу од 2%, стабилности девизног курса динара према еврџу и одговорном и ефикасном коришћењу девизних резерви, десет милијарди евра као гарант стабилности финансијског система. Довољни разлози за подршку кандидату за гувернера Народне банке Србије.

На крају, господине Јовичићу, као представнику Високог савета судства, уважене институције и тела које предлаже кандидате за носиоце правосудних функција, желим да подржим ваше предлоге не упуштајући се у ваш рад, јер на то немам право. Али имам право да прокоментаришем да је ваш рад искључиво по закону, да сте у смислу примене Закона о Високом савету судства и свих осталих прописа дали најбоља могућа решења за председнике судова, ја то могу да потврдим као део правосудног система по професији којом се бавим, и да су ови предлози такви да ће сигурно оправдати наше поверење када будемо гласали за ова персонална решења. Не желим никога да деградирам, али мислим, рецимо, да је један од предлога као што је Душан Миленковић или Дуле

Миленковић изванредно решење за председника Апелационог суда у Београду.

Постоји други проблем, господине Јовичићу, и молим вас да то на Високом савету судства размотрите и да се тај проблем коначно реши, а то је одговорност председника судова, која за њих представља хипотеку. Зашто ово говорим? Лош рад судова се углавном пребацује на терет председника судова. А зашто? Зашто? Па они су само руководиоци судских управа, ништа више. Зато вас молим да размотрите могућност да се уведе системско решење да председници судова морају бити председници судске праксе, односно председници одељења судске праксе. Зашто? Једино ће они спречити да се из њиховог суда генеришу две различите судске одлуке и да се на тај начин ствара неуједначена судска пракса, а то је највећи проблем, то је највећа болест српског правосуђа, која се, на срећу, успешно лечи.

Оног тренутка када председници судова буду и председници судске праксе моћи ће да буде контролисан рад судова у пуном капацитету. Тада ће моћи да буду контролисане и судије, иако су судије независне, и по закону и по функцији, али ће се спречити оно што све грађане боли, а грађане боли највише када имају неуједначену судску праксу, а самим тим се ствара аутоматски и правна несигурност.

Мислим да то питање треба да покренете на седници Високог савета судства и да коначно Врховни касациони суд промени свој став да председници судова не треба да буду председници одељења судске праксе. Напротив, ово је право решење и доводи побољшању рада судова.

Само ћу се кратко вратити на један део јер сам дужан из поштовања према предлагачима, а то је територијално уређење Србије када су у питању статуси две јединице локалне самоуправе, а то су Прокупље и Бор. У том правцу заиста желим да честитам предлагачима на изванредном образложењу и да подржим овакав предлог као изузетно добар, јер се ради о деловима територије Републике Србије где су те две јединице локалне самоуправе препознате као носиоци или будући носиоци развоја иначе неразвијеног подручја. У том смислу, од нас социјалиста имате пуну подршку. Захваљујем се.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић): Захваљујем, колега Јовановићу.

Реч има народни посланик Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, потпредседнице Милићевић.

Овде нам је министар Ружић рекао да се радује дебати коју ћемо имати о овим законима, да ћемо о њима много разговарати и данас и сутра

када будемо имали расправу у начелу и када будемо имали расправу у појединостима.

Не знам да ли вам је познато, господине Ружићу, ми расправу у појединостима немамо још од децембра прошле године када се Српска напредна странка досетила да опструише рад Скупштине у којој сама чини већину, тако да ће и овај сет закона, као и сви предложени закони у претходних шест-седам месеци, проћи без скупштинске расправе у појединостима, што ми је посебно у овом случају жао због тога што мислим да су закони којима се уређује област права националних мањина изузетно важни за Републику Србију.

Знам да Српској напредној странци није много стало до мањинских права. Уосталом, није тако давно било време када су неки њени и данас високи функционери припадницима националних мањина нудили по који сендвич да се одселе из Републике Србије. Мислим да је због Народне скупштине, због Републике Србије важно да о овом закону разговарамо што детаљније.

Ми смо уложили велики број амандмана. Заправо, сви амандмани које смо уложили односе се на ове законе и жао ми је што о њима нећемо моћи да разговарамо, тим пре што Србија има и великих проблема када је у питању ова област, када су у питању наши преговори са ЕУ. Надали смо се да можемо да допринесемо, али можемо да се надамо ће ваши сарадници погледати наше амандмане и да ће можда неки од њих усвојити иако у Скупштини, кажем, нећемо имати право да о њима разговарамо. Ни народни посланици који за њих треба да гласају у дану за гласање, али, што је много важније, ни грађани Србије неће сазнати каква се то дебата о овим законима водила јер о њима практично неће бити дебате, макар не у појединостима.

Почећу од других закона које сте предложили будући да је такав и редослед који је група народних посланика која је поднела захтев за сазивање ове седнице одредила. Најпре ћу говори о Закону о локалној самоуправи.

Плашим се да сви ови закони, баш као ни ови мањински, апсолутно не тангирају оно што су проблеми локалне самоуправе данас, оно што су проблеми грађана који у локалним самоуправама живе, оно што су проблеми у функционисању нашег система. Тако је од овог првог Закона о локалној самоуправи, па све до Закона о територијалној организацији који су предложиле наше колегинице и колеге из СНС, тако да можемо да кренемо да разговарамо на тај начин.

У овој реклами коју сте нам поделили за законе ви кажете да ће Предлог закона о локалној самоуправи обезбедити укључивање грађана у поступак припреме инвестиционог дела буџета локалне самоуправе и да

ће грађани имати могућност да кажу шта да се гради, што је врло лепа одредба. Међутим, мислим да сте и сами свесни да наше локалне самоуправе нити тако функционишу, нити ће тако функционисати, да их воде људи који су врло мало заинтересовани за оно што грађани мисле, особито о томе шта у локалним самоуправама треба да се гради.

Долазим из Новог Сада у ком је градоначелник пре непуне две или три недеље (мислим да сам поставила посланичко питање које се на то односи, не знам да ли је стигло до вас) на најбруталнији могући начин извређао грађане који су управо користили своје право, које и сада имају по Закону о планирању и изградњи, и покушали да укажу на то да не желе да се читав један део града бетонира, распрода инвеститорима по избору СНС-а и да се сачува бар понека зелена површина у граду Новом Саду. Одговор градоначелника Новог Сада је био тај да може и он да организује скупљање потписа грађана, па да се види ко ће више скупити грађана, да ли грађани сами или СНС, да га уопште не интересују примедбе грађана, најавивши на такав начин да ће се тим примедбама позабавити надлежни органи. Мислим да је јасно ставио до знања и надлежним органима каква та одлука треба да буде.

Имали смо и других начина на које су градови сами одлучивали шта ће се где градити, без икакве консултације са грађанима. Мислим да нема особе у Србији којој није познат „случај Херцеговачке“ када је група људи под маскама у току ноћи порушила читав један део града, везала и заробила неке грађане, којом приликом је полиција имала налог да не реагује и не одазива се на позиве везаних грађана. То је, ето, учешће грађана у одлучивању о томе, како сте рекли, грађани ће имати могућност да кажу шта да се гради.

Говорили или не говорили шта да се гради, јасно је да ће Српска напредна странка и њени градоначелници, председници општина радити апсолутно баш како им падне на памет, да их неће, као ни досад, интересовати шта грађани о томе мисле и заиста нема ниједног разлога да верујемо да ће то бити другачије.

Други циљ овог закона, како и сами кажете, јесте утврђивање минималног рока за сазивање седнице скупштине општине, односно града од 24 часа, па кажете – спречавањем злоупотребе овлашћења у погледу непримерног рока за сазивање седнице скупштина омогућавамо њихов бољи рад. Каквих злоупотреба? Ко врши те злоупотребе? Председници скупштина? Просто, морате мало објаснити на шта се односи. То је иначе одредба које у закону нема, то се појавило у реклами коју сте нам доставили уз закон, тако да сте заиста дужни да нам кажете зашто се сад тај рок скраћује на 24 сата. Какве злоупотребе покушавате да спречите? Ко их је досад вршио? Да ли су ти људи одговарали? Или се просто тај рок

мора скратити да би оно чувено држање одборника у карантину можда било јефтиније, па сад нећете морати да их држите седам дана у карантину него 24 сата, и да би можда Зеља и разне Зеље по Србији које заводе терор по непослушним локалним самоуправама имале мање посла када треба тамо да притискају одборнике, застрашују грађане и прете њиховим породицама?

Још ћу се само накратко осврнути на друге законе пре него што пређем на законе којима се уређује област људских и мањинских права. Имамо заиста чудан Закон о територијалној организацији. Од свега што можемо и морамо да решимо када је у питању територијална организација у Републици Србији, ми смо решили да три месне заједнице пребацимо из једне општине у другу. И сад сви овде треба да се захваљујемо народним посланицима и владајућој већини зато што су такав један предлог закона дали.

Мени је драго што ће се то десити, мислим да ће грађани тих општина одједном доживети процват, да ће им одједном потећи мед и млеко сада када су добили статус града. Честитам им на томе што су добили статус града, али верујте да то у пракси њима апсолутно ништа не значи, да то не значи у томе да ми не знамо ни шта су надлежности локалне самоуправе, ни ко нам води локалне самоуправе, какви су односи, каква нам је остала територијална организација Републике Србије. Устав је врло нејасан.

То су све ствари о којима ми треба да разговарамо, а не да овде јефтиним маркетиншким триковима проглашавамо некакве победе и падамо у несвест од среће због тога што су два града добила статус града тиме што су се две месне заједнице пребациле са једног списка на други списак. Нити то било коме значи, нити је тиме било који проблем решен. Још једна у низу козметичких промена, која вероватно има неку своју сврху коју ми тренутно не можемо да нађемо.

У реклами коју сте нам поделили кажете – корак даље у реформи система плата, па је усклађен систем радних односа и плата у целом јавном сектору. Ја не знам, господине Ружићу, да ли сте ви прочитали ову брошуру коју сте поделили. Верујем да нисте, јер не могу да нађем други разлог да се пред нама појави материјал који може да устврди да је усклађен систем радних односа и плата у целом јавном сектору.

Доста се бавим проблемима просветних радника будући да сам била председница Одбора за образовање. То је било још у време док се тај одбор бавио нечим другим а не само акредитацијом факултета свога председника. Ми смо тада разговарали много са просветним радницима. Том приликом они су нам рекли да су њихове плате и даље убедљиво најмање у Европи, да су далеко испод републичког просека, да је

структура запослених у јавном сектору таква да је више од 80% са високом стручном спремом, да чак и чистачице у неким државним јавним предузећима, агенцијама итд. и неквалификовани радници имају веће плате од њих.

Њима је обећано да ће бити донет закон о платним разредима. То је у основи и био разлог због ког су они прекинули онај свој велики штрајк од 2014. до 2015. године. Ко зна који пут их је Српска напредна странка слагала. Закон о платним разредима заиста јесте донет, али тако да се он уопште не односи на оне категорије које заправо у јавном сектору стварају проблем са платама. Дакле, тај закон се не односи на јавна предузећа, не односи се на агенције, не односи се на све оне категорије у којима су плате огромне и које заправо стварају губитке. Уместо тога, ми смо ускладили, не знам, плату спремачице у дому здравља са платом спремачице у школи, а плата курира у агенцији је остала већа чак и од плате директора школе.

Тако да ја овај закон видим само као још једну неправду која се прави приликом успостављања зарада у јавном сектору, а све приче о томе како ће то сада да уведе запошљавање преко конкурса, напредовање на основу заслуга итд. заиста не можемо узимати за озбиљно будући да све што сте показали у претходних шест година јесте запошљавање искључиво преко везе, и то страначке, и напредовање искључиво по послушности а никако по компетенцијама и способности.

Што се тиче предлога за гувернерку, наравно да тај предлог нећемо подржати. Нисмо га подржали ни први пут када је госпођа Табаковић бирана за гувернерку. Направили сте један опасан преседан, високу страначку функционерку сте поставили на место за које закон каже да ту не сме да се налази страначки функционер. Први сте то урадили; што би рекао Александар Вучић, први пут у новијој историји Србије. Ето, нешто сте у новијој историји Србије први пут урадили. Те ваше приче о замрзавању функција и слично... Мислим да у то ни мала деца не верују.

Очигледна препорука по којој се бирају људи који воде рачуна о нашим парама у овој земљи јесте ко има више афера и ко је више затрпан аферама, па је ту мртва трка између Јоргованке Табаковић и Синише Малог, којег је ова скупштинска већина пре неколико дана изабрала за министра финансија. Очигледно је то у СНС препорука – ко има више афера, ко има мутније послове, тај ће бити предложен, а касније и изабран да води рачуна о новцу грађана Републике Србије.

Коначно долазим до закона који се баве правима националних мањина. Ми сматрамо да су решења која нудите овим законима превазиђена, застарела, да хране један партократски модел мањинске самоуправе који у овој земљи опстаје а, видимо по овоме што сте предложили, врло лако може и да процвета и не одговара на потребе

припадника националних мањина на начин на који би то модерне државе у 21. веку требало да чине. Ови закони су пуни некаквих флосула, општих места која ништа не значе, због којих Србија већ има, као што сам рекла, проблема приликом преговора са ЕУ и затварања поглавља. А чини се да шаље јасну поруку да су, како би рекао Орвел, неке мањине „једнакије“ од других и неки национални савети „једнакији“ од других. Можемо само да нагађамо на основу чега су баш такви избори у закону и такве одредбе стављене, али очигледно је да постоји много простора да се ови закони поправе.

Мислим да је јасно, већ када се само погледа појам и дефиниција националне мањине коју овај закон нуди, да се ради о једној дефиницији која, прво треба рећи, у старту дискриминише малобројне националне мањине. Овај моменат да је по бројности довољно репрезентативна је доста опасан када је у питању доношење одлуке ко може имати статус националне мањине а ко не може. Услов да је та мањина у дуготрајној и чврстој вези са територијом је исто тако одавно превазиђен у свету у ком су нове националне мањине већ одавно замениле старе националне мањине. И, заиста, ми као да кроз цео закон нудимо нека решења са средине 20. века. Ми не можемо да превазиђемо концепт који се нудио народима и народностима, не можемо да уђемо у концепт заштите људских и мањинских права који је потребан за 21. век.

Има читав низ одредаба које се већ појављују у другим законима, а то је – забрана дискриминације, претња националним мањинама да њихове активности не смеју да буду усмерене на насилно рушење уставног поретка, нарушавање територијалне целокупности Републике Србије. Зна се да су они, јелда, обично осумњичени за такве ствари, јер не знам који би био други разлог да се ово убацује када је то већ забрањено и Уставом Републике Србије и Кривичним закоником. Или баш сад у закону о националним мањинама треба баш њима посебно припретити да не смеју да нарушавају територијалну целовитост и уставни поредак?

Има читав низ начелних одредаба које не само да не значе ништа него нам опет могу направити проблеме. Рецимо, у члану 4, када се помињу мере које би требало да доведу до равноправности у запошљавању, не знам на који начин државна управа мисли да утврди ко је које националне припадности. Не знам који су инструменти на основу којих ми можемо да испитамо које су нам националне припадности запослени у државној управи, па кажемо – е сад нам овде требају, не знам, још три Словака, овде нам треба пет Рома, а овде нам требају два Мађара. Просто, унели смо једну одредбу а без икаквих мера које би објасниле на који начин ће се она спровести.

Исти је случај са учешћем припадника националних мањина у политичком животу. Ово је, рецимо, једна од одредаба због које нам Хрватска прави, с правом, изузетно велике проблеме. Ми смо се билатералним споразумима са низом околних земаља обавезали на то да ћемо обезбедити парламентарну репрезентацију за припаднике националних мањина које припадају... Такав је случај са Хрватском, Мађарском, Македонијом. Нисмо то урадили, нити имамо начина да то урадимо, нити имамо законе који би то потврдили, нити имамо модел како то желимо да урадимо, тако да само себи правимо проблеме.

Национални савети ће на начин на који сте ви предложили да функционишу остати испоставе политичких странака националних мањина, и то искључиво оних које су добро финансиране, добро организоване и добро представљене и на другим местима. Нема никакве децентрализације мањинске самоуправе, напротив, имамо једну даљу централизацију.

Једина позитивна ствар је то што сте... Мада нисте наш амандман прихватили, далеко било, не бисте свакако били у могућности да прихватите наш амандман, али сте укинули ону дискриминаторску одредбу коју сте у почетку предложили, а то је да само они посланици из реда националних мањина чији удео у становништву прелази 2% имају право да се обраћају на свом језику. Пристали сте да то избришете из Закона и то је једино добро. Али јасно вам је да то ни приближно није довољно не да ми из Демократске странке подржимо овај закон него да Република Србија почне да води рачуна о правима националних мањина онако како то чине модерне, демократске, развијене европске државе у 21. веку. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Колегинице Томић, имамо најпре повреду Пословника.

Реч има колегиница Јелена Жарић Ковачевић.

Изволите.

ЈЕЛЕНА ЖАРИЋ КОВАЧЕВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Даме и господо народни посланици, позивам се на повреду члана 106, односно на повреду члана 107. јер је повређено достојанство Народне скупштине. Сматрам да није повређено само достојанство Народне скупштине већ да је повређено достојанство свих грађана Републике Србије с обзиром на то да у Србији живе и припадници националних мањина.

Колегиница Јерков је на врло лукав начин искористила прилику да подведе СНС под контекст лоших односа према националним мањинама. Ја желим да кажем да је СНС странка која у својим редовима, односно у свом чланству има и припаднике националних мањина. Ја овде имам

колегинице и колеге који су припадници националних мањина и мене је срамота што сам чула да је Српска напредна странка подведена под такав контекст и да се ставља у контекст дељења сендвича или искоришћавања на било који начин припадника националних мањина.

С друге стране, Влада Републике Србије води исправну политику штитећи права припадника националних мањина.

Ја вас молим, председавајући, да убудуће бар прекинете говорника, мада сматрам да је колегиница најмање заслужила опомену, те вас подсећам и на чл. 108. и 109. Ради се о једној осетљивој теми и сматрам да не би требало да припаднике националних мањина користимо за неке јефтине политичке поене у Народној скупштини. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли желите да се Скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника? (Не)

Захваљујем.

Право на реплику, овлашћени представник Српске напредне странке Александра Томић.

АЛЕКСАНДРА ТОМИЋ: Захваљујем, председавајући.

Када говоримо о питању националних мањина које госпођа Јерков овде нама намеће у једном говору мржње према СНС, онда треба рећи да вероватно оно што није успела кроз своју политичку каријеру у ЛСВ да спроведе спроводи у овој садашњој странци.

Мада, и тај део који се односи на неправде о којима говори, како је СНС еталон за неправде које су у локалу и према националним мањинама, поставили сте ви. Значи, ви који сте владали до 2012. године, ви који сте нам дали за задатак да исправимо све неправде које сте досад поставили, а требаће нам још десет година да то све уведемо у ред.

Када говорите о учешћу грађана у доношењу одлука локалних самоуправа, ваши одборници сада учествују у блокади Србије. Ваши учесници и представници грађана на локалном нивоу тачно показују шта треба радити у Србији кад ви вршите власт. То је у право оно – да Србија стане, да сав новац из буџета поделите међу собом и вашим другарима и да будућност Србије предате некој другој страни, која је ван граница Србије. Е, то је ваша политика.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има предлагач, народни посланик Студенка Ковачевић.

Изволите.

СТУДЕНКА КОВАЧЕВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Опет слушамо о неком меду и млеку. Изгледа да колегинице баш воле мед и млеко. Живковић је пољопривредник, па можда с њим да виде неке пчеле, можда чува, и тако то.

Чула сам једну реченицу – све што сте показали у претходном периоду је запошљавање. Наравно да смо показали у претходном периоду запошљавање. Ми људе запошљавамо, за разлику од вас који сте само у Бору угасили тринаест предузећа из састава РТБ Бор, оставили без посла 15.000 људи између 50 и 55 година. То је тешко запошљива категорија. То су људи који су имали интерне квалификације. Од тих тринаест предузећа, које сте продали за смешне паре, ради само једно са двеста радника. У најмању руку, требало би да вас је срамота да помињете Бор, јер грађани Бора вам то никада неће заборавити, јер од тога се не можемо тако лако опоравити. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар Бранко Ружић.

Изволите.

БРАНКО РУЖИЋ: Захваљујем.

Што се тиче овог сета мањинских закона, закони су усклађени с Оквирном конвенцијом о заштити мањинских права. Експерти Савета Европе су оценили ове нацрте као усклађене са међународним стандардима; законодавни оквир оцењен је као веома добар, представљени су у Европском парламенту. Такође су позвани наши представници из сектора који се бави мањинским питањима и од Савета Европе, и од Украјине, буквално, да се ради „кејс стади“ на примеру рада на припреми нацрта и предлога ових закона. Једино где бисмо евентуално могли да се сложимо, то је да се унапреди имплементација. Али та прича о томе да ми каскамо у неком вредносном смислу за међународним стандардима просто није утемељена у истини. У Европском парламенту су изrekli да Србија може да буде пример многим земљама чланицама ЕУ на овом пољу, тако да не разумем које то модерне европске стандарде нисмо уградили.

Што се тиче теме коју сте споменули у вези с ове четири државе, имамо једну форму, рекао бих, обавезе и то јесте предмет билатералних споразума, на примеру Републике Хрватске, али репрезентативност јесте тема пре свега за изборно законодавство, а не за ове законе.

Оно што је такође било ваше питање, то је око позитивне дискриминације. Ту постоји могућност слободног и добровољног изјашњавања о националној припадности. Такође, у регистру запослених, опет на основу тог принципа добровољности, води се и ажурира тај списак. А изменама и допунама Закона о матичним књигама сада смо и нормативно уредили то право да се, уз примену принципа добровољности, национална припадност и евидентира, изјасни итд.

С обзиром на то да сте очигледно читали брошуру, и хвала вам на том чину и на лепим речима да се ради о реклами, погледајте члан 8. став

1. где се јасно каже да је заказивање седнице најмање 24 сата, дакле то је рок. Када говоримо о интенцији ове одредбе, интенција јесте да се спрече злоупотребе. Ја сам савременик многих политичких дешавања, не бих желео да будем груб, увек волим да будем нежан, нарочито према опозицији, али хајде да се сетимо 2012. године, ако се не варам, и ко је био на челу Скупштине града Новог Сада и за колико кратко време је заказана та седница. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

(Александра Јерков: Реплика.)

Колегинице Јерков, ви желите...? Ви сте изазвали низ реплика. Добили сте одговор на питања која сте поставили. На потпуно идентичан начин су говориле колегинице и колеге као што сте ви. Немате основа за реплику.

Настављамо са радом.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, опште је познато да сам ја у једној малој партији која је основана далеке 1990. године, односно реоснована, а пре тога је основана 1940. године. Моја странка има висок степен не толеранције већ суживота са националним мањинама.

Овде је према СНС, мом коалиционом партнеру, изречена једна велика неистина. Али да кренем редом. Та неистина је дошла од Ђиласовог „привеска“; оно што је остало је Ђиласов „привезак“, он је то купио онако. Осмог марта 2013. године Бранимир Кузмановић и друг „Хајнекена“, у Младеновцу, против миграната, нису им дали да преноће. Ми треба да знамо да смо у том Ираку и тој Либији зарадили лепе новце, многи наши грађани су направили куће. Ти људи, који су због Американаца дошли у невољу да иду према Европи, макар су заслужили да преспавају у нашој земљи неколико дана. Али припадници Ђиласовог „привеска“ очигледно нису мислили тако и ево доказа – председник општине Врачар и председник Извршног одбора овог Ђиласовог привеска, заједно са Дверима, који су се од њих оградили тада и рекли да они нису расистичка организација итд., али су заједно учествовали.

Идемо даље. Сви се сећамо изјаве о Словацима четницима. То је онај Бојан Пајтић, који је своју странку назвао „бродом лудака“; ево, у нечему да се и ја сложим са Бојаном Пајтићем, и то неки мали бродић, привезак за Ђиласа. Он је говорио о словачким четницима замеривши им што су 1918. године били солидарни – господине Мартиновићу, је л’ тако – а то је говорио и председник Скупштине Словачке, рекао је овде да су стрељани јер нису хтели да изврше одмазду над Србима, над српским

комитама, што значи над четницима. Дакле, Бојан Пајтић им је замерио само зато што су били солидарни са српским четницима у Првом светском рату. Четрдесет четири Словака су платила главом. Он им је то замерио, каже – кад су то Словаци били четници? Па јесу, господине Пајтићу, и због тога су 1918. године стрељана њих 44 у Крагујевцу. Сви који сте били присутни чули сте то од председника Словачке скупштине.

Није Српска напредна странка ни моја Народна сељачка странка стрпала Роме у контејнере. То је урадио Ђилас, то је овај што је направио од неке странке привезак, брод лудака, па мало мањи примерак, па привезак. Дакле, то је била груба неистина.

Када они причају о локалним самоуправама, ја се сећам Руме, Инђије итд. 2007. године. Ја сам смењен по налогу неког Елезовића, чуо сам, нисам сигуран да ли је то тачно. Тачно је, је л'? То је неки с дебелим новчаником? Дакле, ја сам смењен у згради Управе за водовод, без кворума. Њима сада смета увођење реда у локалне самоуправе. Ја сам смењен као председник Скупштине који је у Инђији направио индустријску зону, који је направио прву фабрику цигарета „Фаст“ без икакве подршке државе; ја сам смењен зато што сам изградио све путеве и телекомуникације. Хвала Тики Тимотијевићу, Бранку Јоцићу и свима који су ми помагали у томе.

У том тренутку дуг Инђије и неизмирене обавезе биле су између педесет и сто милиона динара, а готово да смо све завршили, од телекомуникација, путева итд. Онда су се они сетили... А они се сликали, Горан Јешић се само сликао. Ја сам радио, нисам баш леп за сликање; он онако помали, он је баш за сликање. Смене они мене. А дуг Инђије је нарастао на 2.600.000.000. Седницу на којој сам смењен водио је, у згради Управе водовода, у просторијама „странке привеска“, где је било јавно предузеће које су освајали, ту им је било и седиште странке... Ја сам смењен управо у том седишту у згради Управе водовода, а седници је председавао, веровали или не, Никола Дивљак. На дивљој седници, председавајући Дивљак, смене председника Скупштине и терају даље.

Данас су им пуна уста угрожености, не знам, ових општина, оних општина, угрожености Параћина... Као, странка нека. Па они су тамо сви били групе грађана, па су направили нешто, десет посланичких група, нешто су урадили, освојили власт, највероватније раде оно што су радили у Инђији. Онај „Хајнекена“ за једно вече, говорили су о томе, говорило је „мало потомче“, овај из странке Вука „Потомка“... Овај из странке Вука „Потомка“ говорио је да је неко у кафани направио, у мандату, милион динара, пази у мандату. А „Хајнекена“ је за једно вече попио 471.000 динара на рачун локалне самоуправе, или два базена. Зато што је базен издао на педесет година, са закупнином од 2.000 евра. Ако је попио за вече

4.000 евра, значи попио је два базена, закупнина за годину дана. Ми ту закупнину уберемо у Инђији, поред истог базена, за један апарат за сладолед. Не закупнину од 2.000 евра, него закупнину од 5.000 евра, колико он попије за једно вече. А базен је издао на педесет година за 2.000 евра годишње, плус топлу воду, на шта наравно по закону није имао право, нити да склапа уговоре на педесет година.

Па када су представници правосуђа овде, нека кажу овој Загорки Доловац – ето, има тамо неки „Хајнекена“, имају тамо неки Алексићи итд., који су усрећили своје општине.

Идемо даље. Он је мени, Алексић... А овде је помињао непотизам, господо председавајући, говорио је о брату председника, па о његовој жени, па о брату његове жене, говорећи о непотизму и партијском запошљавању. Пошто је Вук „Потомак“, који је наследио нафтни извор у селу Жежевица, добио седам милиона, ево овде шеме, могао је да диже, то је за центар, за ЦИРСД, 5.957.000. Не каже се „богат као шеик“, већ се каже – богат као Вук Јеремић, левичар. То су ови Ђиласови и Мишкови левичари. Па је добио на пи-ар агенцију, Вук Јеремић, 1.335.000 и на приватни рачун 226.000, и 200.000 од катарске амбасаде, која је служила у развијеном свету као спонзор Исламске републике. Е, то су они. И он говори о непотизму и партијском запошљавању.

Па да видимо, он као Вук Јеремић „Потомак“, они се угледали, ово је госпођа из јавног сектора, његова супруга, ради, ТВ Трстеник, значи ради у јавном сектору иначе не бих помињао. И он говори како нема слободе медија. Како партијско запошљавање? Највероватније је није запослио преко партије, највероватније је није запослио као своју супругу.

Он који је дизао револуцију овде око крзна... Госпођа учитељ, уредник Дневника, од главе до пете – човек ми прекинуо седницу због крзнашица – од главе до пете у крзну. Кажу да ова бунда сејбл, од руског вука, кошта 155.000 долара. Има се, може се. Само шубара од црвене лисице, то жене добро знају, кошта преко триста евра. Ја бих на његовом месту изнајмио сеф. Е тако се исплатило бити председник Општине у Трстенику.

А одакле новац? Па има тамо неки Фонд за унапређење људских ресурса у који је Динкић убацио 55.000.000, али преко Националне службе за запошљавање. А погодите ко је био шеф Националне службе за запошљавање у Трстенику? Био старац господина Алексића, Љубиша Кнежевић. У том Фонду за унапређење људских ресурса били су старац, ташта, он, Јулијана секретар, која ће да награбуси јер су скинули одговорност на њу, и супруга.

Онда је лако правити бунде и онда је лако бранити крзнашице. Не може да се производи, али може да се купује и да се носи. Може да се

производи у Румунији пет метара преко наше границе, може да се производи и у Бугарској пет метара преко наше границе, у Мађарској пет метара преко наше границе, у Босни преко пет, само код нас треба триста узгајивача уништити. Тако мисли Вук „Потомче“. Из партије овог Вука „Потомка“, од оног чувеног Мурат-аге Поздерца из Цазина. Чувен, стварно чувен, претеча Младе Босне, ништа лоше не мислим.

А ово је његова партијска другарица, у бунди од главе до пете, ево видите. Она је у друштву оног левичара Бошка „Леворучице“ из овог Ђиласовог друштва. Она у пуном тоталу.

И онда мене развлаче зашто штитим домаће фармере, зашто лепо не пустим, тако као Смедеревска Паланка, Трстеник, да се председници општина добро накраду, па да онда могу да купују бунде итд. То време је прошло.

Дакле, ако они мисле да ће улицом освојити власт, морам да им кажем да се демократија не осваја силом, да се демократија и власт у демократији осваја изборима. Изгледа да то њима није довољно познато па ових дана имамо праву борбу, као – ево сад видите цене горива. Да они нису продали нафтну индустрију, да овај Вук „Потомак“, нафташ из села Жежевице, потомак из чувеног нафташа, да он није ове паре протраћио на неке друге начине, дао људима мало за пољопривреду, мало ово, мало оно, да појефтини и то гориво... Међутим, није њима циљ да појефтини гориво, већ да појефтини држава, да се обори власт. Не само власт, него држава, која више неће да буде поданичка према Скоту и њиховим газдама.

Они су у биографију унели да су завршили курсеве ЦИА! Ја стварно мислим да неки од њих нису, што наш народ каже, под васер-вагу. Замислите да неко у Америци унесе да ради за БИА, да тамо неки њихов конгресмен дође и напише – ја радим за БИА или за Федералну службу безбедности Русије!? Мислим да тај не би заноћио. Али код нас све може. Ја саветујем нашим највећим функционерима да бране државу по сваку цену, не власт, већ да бране државу од оваквих.

Наравно, да воли кожу и крзно, мало „Потомче“ је показало и само – ево га на Црвеном тргу у Москви, у кожи и крзну, то се може, ваља се. Може се производити напољу, овде куповати, али овде произвести... Па, боље је увести. То је њихова теорија, али то је прошлост.

По питању националних мањина, све неправде... Они нису са правима националних мањина, они су и део већине. Њихова права увек треба да буду већа него права већине, али они нису само мањина, не треба да се гетоизирају, они припадају већини, они су грађани наше државе. Ако постоји нека неправда према њима, то је неправда администрације и бирократије, којој је изложена чак некад и више већина у односу на мањинске народе.

На крају, са овако ниском инфлацијом, са растом девизних резерви, са курсом који није порастао шест година... Код њих је растао за 50% само за годину или две, са 78 на 115, то је код њих била велика шанса за развој. Више су водили рачуна о кокошкама итд., седативима, него што су водили рачуна о грађанима. Више им је било стало да добију изборе, па по цену да продају НИС у бесцење, да изграде дивљу државу КиМ. А данас они причају и имају замерке. Мислим да нема никакве дилеме око гувернера. Са овако ниском инфлацијом, растом девизних резерви, растом девизне штедње, растом динарске штедње, ми немамо никакву дилему и зато ћемо се врло лако определити по питању гувернера НБС.

По свим осталим питањима, ја ћу, као припадник једне мале странке, гласати, уз гласну критику свега онога што су радили ови чувени браниоци локалних самоуправа, демократије итд., који данас на улици желе да промене власт. Прошли смо кроз два периода од десет година: први период од десет година кад су нас споља угрожавали; других десет, а богами и дванаест година, кад су нас унутра поткрадали. Данас, преко Скопља, они који су нас споља угрожавали заједно с овима који су нас унутра поткрадали желе да изврше промену власти да би Србија поново била поданичка. Е, то неће да може. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има овлашћени представник Српске напредне странке народни посланик Александра Томић.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ТОМИЋ: Захваљујем, председавајући.

Пре свега, министре, о законима који су данас предмет ове седнице желим да кажем да ће СНС подржати ове законе. Оно што смо данас из дебате опозиционих странака видели, то је да и они подржавају те законе. Можда имају неке мале дилеме око неких амандмана, али самим тим то значи да они подржавају одлуке Владе Републике Србије с обзиром да нису обавештени да је СНС лидер када је у питању Влада Републике Србије и број министарстава. Тако да подршком вама суштински они подржавају предлоге, само што је то тешко признати зато што је у питању баш СНС.

Оно чиме бих се ја на крају данашњег излагања када су у питању овлашћени предлагачи и као представник Одбора за финансије водила, то је да предлог који је дошао у Скупштину, на основу члана 19. Закона о НБС и Устава Републике Србије, члан 99, предлог за гувернера НБС, даје председник Републике Србије. Тај закон је иначе измењен 2010. године и тада је у јулу месецу тадашњи председник господин Тадић предложио господина Шошкића, тако да је та процедура установљена и 2012. године и сада, 2018. године.

Разлог због чега је господин Вучић предложио за нов мандат госпођу Јоргованку Табаковић јесу резултати њеног рада. Ми смо имали прилике прошле недеље да разговарамо о законима који су били овде предмет расправе, али и о раду, у првом мандату, госпође Табаковић. Оно што смо имали прилике да чујемо и од стране опозиције, то је да је многе ствари померила у погледу рада Народне банке Србије и у погледу односа банака према Народној банци и према грађанима. Резултати рада говоре о томе да је инфлација сведена на 2%, што је у рангу најразвијенијих европских држава, што говори да је очувана стабилност када је у питању курс динара, када је у питању и сама макроекономска стабилност државе, али и када је у питању пословни амбијент Србије, који је потпуно промењен након донесених закона у протекле четири године, када говоримо о законима који су се односили на економске реформе и на фискалну консолидацију, тако да је била потребна потпуна координација, практично, Народне банке Србије са Министарством финансија и Владом Републике Србије.

Ти резултати данас су такви да показују да у првом кварталу можемо да разговарамо о суфициту у буџету, да можемо да разговарамо о томе да ће бити довољно пара и за повећање плата и пензија, да говоримо о повећању запослености, отварању нових радних места. Данас имамо отварање новог објекта „Лидла“, а ви знате да такве компаније као што је „Лидл“ не долазе баш на несигурна економска тржишта, не долазе у регионе где заиста нема економске стабилности, као што данас говоримо о Србији.

Када говоримо о раду Народне банке Србије не могу а да не кажем да разлика између 2012. године, када је госпођа Јоргованка преузела... Девизне резерве Народне банке Србије су биле 25 пута мање него што су данас; тада су износиле 409.000.000 евра, а данас износе 10.550, односно преко десет милијарди евра и то је 25 пута више.

Према томе, говоримо о томе да су једна одговорна политика, која је вођена не само од стране Народне банке Србије него и од Владе Републике Србије, и координација управо довеле до тога да данас говоримо о великим резултатима. И говоримо о томе да, поред тога што су отворена многа поглавља када је у питању сарадња са ЕУ и поглавља која се односе на монетарну и фискалну политику, на финансијске услуге, управо су прошла практично надлежне одборе, а то су Одбор за финансије, Одбор за европске интеграције, Скупштину Србије и сада се налазе у Бриселу и разговара се о томе да одређене од тих поглавља треба отворити, управо као што и прво поглавље које је отворено јесте Поглавље 32, а то је финансијска контрола. Значи, на свему овоме је јако посвећено рађено и од стране гувернера Народне банке Србије.

А када причамо о њеној биографији, коју су покушали данас на најгори могући начин да оспоре, пре свега личним увредама, треба рећи да у њеној биографији стоји да је жена која је рођена на Косову, завршила Економски факултет у Приштини, као ђак генерације у то време, завршила је и магистарске студије, уписала докторске студије и завршила тај део посла, радила и као професор у Економској школи и као одређени официр банке, тако да кажем, и као директор банке. Значи, прошла је све степенике у свом каријерном напредовању када је у питању струка. Шест пута је била бирана за народног посланика и, на крају крајева, била је и председник Одбора за финансије. Предложена је 2012. године од стране председника државе, господина Томислава Николића, за гувернера Народне банке.

Она је успела за време свог мандата да динар, који је био четврта најгора валута у свету и региону, данас буде друга валута, најбоља валута, када говоримо о динару. Значи, извршила је динаризацију привреде, што је мало коме од гувернера Народне банке Србије пошло за руком.

Оно што данас имамо као предлог, то је да некадашњи директор Управе за трезор, с обзиром на то да смо прошле недеље имали измене и допуне Закона, практично се гаси као радно место. Ту функцију врши в. д. гувернера, управо директор који је изабран овде у Скупштини Србије, који је прошао процедуру избора за директора Управе за надзор над финансијским институцијама. Имали смо прилике да разговарамо са њим као чланови Одбора за финансије. Заиста, његова биографија је такође импозантна; завршио је Економски факултет овде у Београду, с највишим оценама. То је један млад човек, 1979. годиште, који је показао да је способан да буде и шеф Преговарачког тима за Поглавље 9 када су у питању преговори са ЕУ, управо финансијске услуге. То га је квалификовало да као директор Управе за надзор над финансијским институцијама врши дужност, као вицегувернер НБС. С обзиром на то да је овде изабран, у овом пленуму, као вршилац дужности, потпуно је логично због чега данас имамо тај предлог за вицегувернера у пуном мандату, који следи према изменама и допунама Закона о Народној банци Србији које су прошле недеље усвојене у Скупштини.

Оно што треба рећи јесте да је потпуно логично због чега НБС данас има резултате, то је и показано, не знам да ли сте јуче пропратили, а то је да наша домаћа картица Дина практично постаје један од партнера мреже *China Union Pay*, која је иначе једна од највећих светских мрежа картица, налази се у 168 земаља. Банка Поштанска штедионица, заједно са *China Union Pay*, практично је издала једну заједничку картицу која је, на иницијативу НБС, покушај да наша национална картица Дина постане саставни део ове мреже целог света. То је оно због чега је, као резултат

рада НБС, Србија, као једно од стабилних финансијских и монетарних тржишта, а и економски стабилних држава, управо добила као награду за сав труд и рад, а гувернер Народне банке активно је учествовао у томе. Мислим да Народна банка развија ту домаћу картицу према најсавременијим технологијама, чиме је показала да можемо да уђемо на велика тржишта са својим одређеним дериватима, којима свет данас свакодневно послује. Тиме суштински улазимо у систем дигитализације Србије на велика врата.

Оно због чега данас треба рећи грађанима Србије одговор на једно важно питање, а то је макроекономска стабилност и економска стабилност Србије, управо оно око чега последњих дана видимо да неки овде желе да зауставе Србију... А главна тема је цена нафте и нафтних деривата, цена која је у 2012. години била 12% већа него сада, цена која је показала да је 168 динара за литар горива могло да се да 2012. године и нико се није бунио, а сада је проблем због чега је та цена много мања.

Треба рећи грађанима Србије да акцизе, о којима причају они што заустављају Србију, што учествују у локалним самоуправама као опозициони одборници, па не дозвољавају женама са малом децом да прођу, свештеницима, старим и болесним људима, не дозвољавају да хитна помоћ прође, а неће да се покажу да су организатори ових демонстрација силе, пошто смо видели јуче да су појединци спремни и да бију... Треба рећи тим људима да могу да подижу одређене врсте протеста, али за то постоји закон и начин.

Не желе да кажу да су акцизе уведене 2009. године и да је прво што је господин Тадић потписао у ствари повећање акциза са 7 на 44 динара по литру горива, говорим о бензину. Тада је то било сасвим нормално и до 2012. године та акциза је расла до 50 динара, а за дизел 37 динара.

Оно што нису хтели да кажу, то је да цену литра горива које данас купујемо на пумпама одређује неколико фактора. Један од фактора је цена нафтних деривата на тржишту и то је оно због чега имамо ситуације које морају сви да трпе уколико долази до одређених ратова, али и цена која се односи на акцизе и порез и део који се односи на курс долара. Свесни сте тога да је у тим ратовима великих сила цена горива била толико оборена да су једноставно све економије морале да трпе те курсне разлике долара, да данас почиње практично да расте вредност долара. Али рећи ћу вам да у структури просечних малопродајних цена очито постоје кумулативни трошкови који се односе на транспорт тог горива.

Интересантно је због чега управо они који штрајкују помињу цену горива и доводе до штрајка у држави, у коме желе да Александар Вучић поднесе одређени терет свега тога. То говори о томе да се они уопште не залажу за смањење цене горива, него да једноставно желе хаос у држави и

да пониште изборе на којима су грађани имали у више наврата прилику да искажу своје грађанско право и гласају за Александра Вучића и СНС. Јер да је супротно томе, онда би отворили једну квалитетну дебату о свему томе.

У прилог томе иде чињеница да је америчко тужилаштво покренуло низ судских поступака због прања новца против бившег министра спољних послова Сенегала и бившег министра унутрашњих послова Хонгконга, који су финансирани невладину организацију Вука Јеремића, дали преко 7,2 милиона евра и практично су на основу тих средстава финансирани део који се односи на извесне услуге у енергетском сектору.

Не знам да ли вам је сада јасна веза између подршке овом стајању Србије, заустављању грађана Србије да раде и живе, због тога што неколицина жели не само да сруши режим Александра Вучића него да заустави Србију на путу напретка. То је, у ствари, разлог због кога ми имамо финансирање и прање новца по питању неких енергетских компанија из Шангаја, на основу невладине организације коју господин Јеремић поседује. То је оно због чега данас грађани Србије треба да знају ко у ствари жели добро будућности Србије, а ко жели да нас врати, и пре 2012. године, на цену струје која је била много већа него сада и на цену енергената и нафтних деривата и цену бензина од 168 динара по литру.

Према томе, ми на основу свега овога данас можемо да видимо да се поштује рад, да се поштују резултати рада, поштује се стручност и да треба да исправимо све оно што до 2012. године... Толико тога предато је некима ван ове државе, да воде и креирају политику Србије. Тога више нема, ми о својој будућности одлучујемо сами.

Неће нас спречити ни они који примају паре из иностранства, који пројектују неке измишљотине у виду неких афера, а све то зарад тога да би себи напунили џепове, возили скупе аутомобиле. Моја порука им је да купе аутомобиле од 1.200 кубика па ће видети да неће имати толике трошкове. Јер, очито, саобраћај заустављају само ципови, „аудији“ и аутомобили од 3.000 кубика. Јесте то мало чудно, али грађани Србије су то сада видели. И када причају о томе да су се они освестили, освестили су се јер виде ко жели да заустави Србију, а ко жели да напредује и обезбеди будућност својој деци и својим унуцима.

Према томе, у дану за гласање сигурно ћемо подржати ове законе и предлог господина Александра Вучића, председника, за гувернера Народне банке Србије. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Томић.

С обзиром на то да је ово био последњи пријављени председник, односно представник посланичке групе, прелазимо на редослед народних

посланика према пријавама за реч у заједничком начелном и јединственом претресу о предлозима аката из тачака од 1. до 14. дневног реда.

Реч има народни посланик Јахја Фехратовић.

ЈАХЈА ФЕХРАТОВИЋ: Захваљујем.

Уважени министре са сарадницима, даме и господо народни посланици, као народни посланик бошњачке националне заједнице, а посебно као изабрани представник Бошњака у Националном савјету Бошњака, као шеф вијећничке групе у Бошњачком националном вијећу „За Бошњаке, Санцак и муфтију“, из мноштва предложених закона посебно ћу се осврнути на овај сет закона који се тиче националних мањина.

Наравно да су многа решења у овим предлозима јако квалитетна, јако добро урађена и заслужују сваку похвалу. Убеђен сам, и то сам много пута говорио и истраживао, чак не само у Србији говорио, да су у законским решењима, уставним решењима права националних мањина у Србији најбоља од свих држава у региону: боља него у БиХ, боља него у Хрватској, боља него у Црној Гори, Македонији и многим другим државама, ово одговорно тврдим, посебно у области образовања, односно имплементације матерњег језика. Наравно, и ова законска решења имају неке своје мањкавости које би требало предупредити и за које смо ми поднели амандмане. Искористићу ову прилику да укажем на неке од најзначајнијих.

Данас смо више пута од чланова овог парламента који су припадници националних мањина чули да је јако штетан тај члан 7а, који би требало да спречи политизацију националних савета. Заиста је присутна политизација у националним саветима, али она је узрочно-последично повезана, она је више до сада била присутна из републичких органа, него што је био проблем то што су политичке партије учествовале у раду већа.

Подсетићу вас на 2010. годину када су организовани први избори за Бошњачко национално вијеће, непосредни, када је листа коју је предводио Зукорлић освојила 49,75% мандата иако је пре тога Републичка изборна комисија скинула 20.000 бирача са посебног бирачког списка, када је тадашњи министар за људска права Александар Чиплић, из Демократске странке, донео посебну уредбу која је важила само за Бошњаке, да се уместо просте већине мора донети двотрећинска већина како би се формирало вијеће. Дакле, ту је била главна злоупотреба од стране оних органа који је требало да помогну националним саветима да до краја спроведу своје интересе националне политике.

На исти начин, 2014. године, на изборима за националне савете показана је отворена крађа, када је председник РИК-а господин Шебек

присуствовао у Тутину и када смо снимили и доставили материјал РИК-у, доказ апсолутне крађе на бирачким местима, а то није третирано. Ми смо због тога имали политизацију Националног вијећа.

Дакле, има те политизације, али она је искључиво везана узрочно-последично за извршну власт.

Наравно да није добро да политичке странке не буду актери политичког живота националних вијећа, поготово што је њихов избор везан за Закон о избору народних посланика и, по Уставу, не треба дискриминисати припаднике националних заједница на тај начин. Рецимо, пракса држава ЕУ такође то познаје. Ево, имате Хрватску, где је члан Сабора уједно и председник Српског народног вијећа, господин Пуповац. Зар то није пракса Европске уније? Дакле, овај члан би требало у потпуности избрисати.

Такође, врло важне ствари које треба овде говорити, а о којима досад нико није говорио, јесте посебан бирачки списак. Посебан бирачки списак је проблематика која се тиче националних заједница. Сматрамо да је ово предложено решење квалитетно, а нудимо још боље, да се, рецимо, из пописа становништва изваде чланови посебног бирачког списка, уз могућност да се упишу они који су евентуално пропустили попис. Такође, добро би било, да не би било ових брисања као 2010. године, да све изборне листе имају право увида у бирачки списак након закључивања изборних листа, као што је то пракса у Црној Гори.

(Председавајући: Захваљујем.)

Да завршим само, јако је погубно што по овом предлогу закона изборне листе немају своје представнике у РИК-у. То би требало поправити. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар Бранко Ружић.

БРАНКО РУЖИЋ: Захваљујем.

Врло кратко. Дакле, само да не поредимо вредносно, структурално и садржински ствари које нису идентичне. Српско народно вијеће у Хрватској нема статус националног савета, као овде у Србији.

Искористио бих прилику, имајући у виду да сте дотакли заиста значајна питања која се тичу избора за националне савете и посебног бирачког списка, да вас званично позовем – не само вас, него све народне посланике који су припадници националних мањина – да сутра у 15 часова у Малој сали присуствујете разговору и презентацији модела по коме ћемо ажурирати посебни бирачки списак, уподобити га са јединственим бирачким списком и указати на све предности како не би долазило до било каквих, нећу рећи злоупотреба јер нема шансе да тога буде, али у сваком

случају неких неправилности које су се вероватно ранијих година дешавале.

Исправка, наравно, одмах – биће на првом спрату у сали три, дакле не у малој пленарној сали. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, министре Ружићу.

Реч има народни посланик Фатмир Хасани.

Није присутан.

Реч има народни посланик Марија Јевђић.

Изволите.

МАРИЈА ЈЕВЂИЋ: Хвала.

Поштовани председавајући, министре са сарадницима, колеге и колегинице народни посланици, у вашем излагању, господине Ружићу, чули смо да се на Закон о локалној самоуправи чекало пет година, да сте Нацрт закона доставили представницима градова и општина, да су се водиле две јавне расправе, што је свакако за похвалу.

Оно што је битно и што треба да се нагласи јесте порука коју Република шаље – да власт на локалу више укључи грађане у процес одлучивања али и да се буџетима планирају подстицаји за рађање сходно Стратегији Владе Републике Србије. Битно је да се све институције укључе у борбу против беле куге, а самим тим и општине и градови, јер све активности на националном нивоу морају бити праћене активностима на локалном нивоу. У том правцу, за ову годину је предвиђено 566.000.000 динара, што је пет пута више него прошле године када је за та средства конкурисало свега петнаест општина.

У данашњем излагању мог колеге Вујића чули смо да је Министарство тражило од локалних самоуправа мишљење о начину борбе против беле куге. Не кажем да адреса није добра, али никако не смемо да заобиђемо мишљења мајки, а то не говорим као народни посланик већ управо као мајка, јер сте акценат ставили на подстицај рађања трећег и четвртог детета. Мислим да вам мајке могу најбоље рећи који су разлози због којих се одлучују за нерађање трећег и четвртог детета.

Мишљења локалних самоуправа јесу битна, поготово ако долазе од оних градова који о трошку свог буџета потпомажу и подстичу рађање деце, као Град Јагодина који је годинама уназад препознао да је кључни проблем државе Србије мали наталитет и подстицајем из градског буџета допринео да Јагодина буде један од градова, ако не и једини град, који сваке године бележи пораст у рађању деце.

Држава је кренула путем децентрализације, али је важно да се задржи контрола над законитошћу рада јединица локалне самоуправе. Имајући у виду да је предложени Закон о локалној самоуправи добар, ја ћу накратко изаћи из оквира теме, јер постоји неколико важних проблема

које морамо да сагледамо. Знам да ће Министарство за локалну самоуправу, са вама на челу, господине Ружићу, моћи да их реши. Наиме, постоји велика разлика у величини јединица локалне самоуправе. Када кажем величина, не мислим само на број становника већ и на површину општина и градова. Тако, на пример, док у градској општини Врачар на површини мањој од три квадратна километра, према попису из 2011. године, живи 56.000 становника, у граду Краљеву на површини од 1.530 квадратних километара живи само 125.000 људи. Дакле, Краљево је више од петсто пута веће од Врачара, а има тек двоструко више становника. Јасно вам је да смо у обавези да на великом подручју образујемо све комуналне делатности, од обезбеђивања здраве пијаће воде, изношења смећа, до градског и приградског превоза, а притом су изворни приходи који могу да се прикупе од малобројног становништва недовољни. Из тог разлога, као посланица из Краљева залажем се за то да држава помаже више градовима и општинама које имају велику територију а мали број становника.

Још један проблем који постоји јесте то да је неопходно организовати још један ниво локалне самоуправе. У Србији изнад градова и општина немамо виши ниво локалне власти, јер окрузи су облик деконцентрације, а не децентрализације власти. Зато је неопходно законом предвидети као обавезан чврсти облик сарадње између суседних општина и градова, где би они могли заједно да решавају проблеме који се не могу решити у једној општини или једном граду. На пример, Краљево је с општинама Рашком, Врњачком Бањом, Трстеником и Параћином, уз помоћ француских партнера, заједно радило на изградњи регионалне депоније. Такође, у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина направљен је Протокол о сарадњи са свим општинама и градовима који се налазе у сливу Западне Мораве, како би могли заједно превентивно да делују у циљу спречавања елементарних непогода.

Мислим да би успостављање виших нивоа сарадње суседних општина и градова допринело повећању броја општина и градова који међусобно сарађују, а у овом предложеном Закону о локалној самоуправи се кренуло у том правцу.

У вашем образложењу Закона о локалној самоуправи истичете да ће се унапредити функционисање месних заједница и њихов однос са јединицама локалне самоуправе. Управо су месне заједнице места где се препознају проблеми, где грађани преко својих заједница могу да указују на проблеме живљења. Не кажем да то досад није била пракса у градовима и општинама, али ће сада бити обавеза локалних самоуправа да унапреде механизме непосредног учешћа грађана у обављању послова локалне самоуправе, што је за Јединствену Србију, као социјално одговорну

странку, јако битно, и то је добар показатељ да је држави квалитет живота њених грађана најбитнији.

Што се тиче Закона о матичним књигама, могу да искористим прилику да похвалим Градску управу из града из кога долазим, из Краљева, јер су они међу првима електронским путем повезали месне канцеларије са Одељењем за општу управу у оквиру Градске управе, тако да грађани на сеоском подручју могу да преузму извод из књиге рођених, венчаних, умрлих без доласка у Градску управу. Грађани могу да добију ова документа на неколико светских језика, тако да немају додатне трошкове у плаћању преводиоца. Иначе, Град Краљево води матичне књиге за шест општина са подручја Косова и Метохије и све су унете у централни систем, а то значи ако је неко рођен у Краљеву или Звечану, може да узме извод у Београду.

Оно што ствара проблем, а уједно и за вас молба, господине министре, јесте да су матичним службама у Краљеву потребни савременији рачунари, јер постојећи не подржавају све апликације вашег министарства, а сами сте рекли да је превођење матичних књига велики подухват. Мислим да би помоћ Министарства у виду донације савремених компјутера био подстрек запосленима с обзиром на то да су међу првима у Србији превели матичне књиге у електронски облик, да и даље одговорно раде на модернизацији управе на локалу.

Што се тиче предлога за избор гувернера НБС, Посланичка група ЈС ће подржати предложеног кандидата госпођу Јоргованку Табаковић имајући у виду да је инфлација у претходних пет година очувана на просечном нивоу од 2%, што је у рангу најстабилнијих европских држава, да је очувана стабилност девизног курса, да је учешће проблематичних кредита у укупним банкарским позајмицама спуштено на минимум. Верујемо да ће госпођа Табаковић у новом мандату на челу НБС одржати курс позитивног пословања ове установе.

На самом крају, Посланичка група ЈС ће подржати све предлоге закона који се налазе на дневном реду ове седнице. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар Бранко Ружић.

Изволите.

БРАНКО РУЖИЋ: Хвала.

Само кратко. Што се тиче техничке подршке не само Краљеву него локалним самоуправама, изменама и допунама Закона о министарствима, као што знате, формирана је Канцеларија за ИТ и она сада има могућност да у том делу асистира општинама, односно општинским управама.

Још једно појашњење, просто да не остане недоречено – понављам, ми смо се као Министарство државне управе и локалне самоуправе

обраћали јединицама локалне самоуправе са питањем које подстицајне мере и пронаталитетне мере на пољу популационе политике спроводе. То је питање у складу са Стратегијом коју је иницирао и председник Републике, коју спроводи министарка без портфеља и сама Влада Републике Србије. Нема природнијег начина да добијете конкретне, прецизне податке него да се ресорно министарство обрати локалним самоуправама и да те податке заприми, а након тога да правимо преглед мера које ћемо спроводити, што се већ и ради. Ми смо то, понављам, урадили пре три или четири месеца и у року од три или четири дана смо, ако се не варам, прикупили све те податке. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, министре Ружићу.

Реч има народни посланик Мирослав Алексић.

Није присутан.

Реч има народни посланик Милена Турк.

Изволите.

МИЛЕНА ТУРК: Хвала, председавајући.

Даме и господа народни посланици, пред нама су закони који су део реформи које спроводи Влада Републике Србије, које за циљ имају успостављање модерне, ефикасне и уређене државе. Поздрављам посвећеност Владе овом циљу, који се огледа и кроз унапређење, реформе и измене закона, законске регулативе али и кроз унапређење коришћења савремених технологија. Савремене информационе технологије и дигитализација су свакако предуслов и један од приоритетних циљева, уз побољшање привредног и инвестиционог амбијента.

Када су у питању матичне књиге, оно што се предвиђа новим предлогом закона јесте нов концепт вођења ових података, односно вођење матичних књига у централном регистру. Предуслов и задатак које су све општине имале да испуне јесте уношење, односно пренос матичних књига у електронски облик.

Ово је стајало као обавеза општина и градова почев од 2009. године, међутим, општина из које долазим, Општина Трстеник, таворила је на неких 5% обављеног посла читавих седам година. Где год се говорило о овој теми Општина Трстеник је била навођена као негативан пример и увек у негативном контексту и негативном светлу. Доласком СНС-а на власт, набављена је опрема, ангажовани су запослени на овом задатку и за врло кратко време, за свега месец дана, овај резултат је значајно поправљен, доведен је на 80% унетих података матичних књига.

Дакле, грађани општине Трстеник просто су били таоци једне неодговорне и инертне власти, која је својим нерадом држала Трстеник на једној позицији која заиста није била одговарајућа. Добром вољом и

организацијом успели смо да урадимо оно што наши претходници нису за седам година.

И, веома је важно како би се уштедело време и како би се поједноставила процедура, јер се овим предлогом предвиђа да се све измене које воде институције и установе врше електронски, што ће значајно олакшати рад службе.

Када је у питању Закон о локалној самоуправи, поздрављам то што се инсистира на већем учешћу грађана и других заинтересованих субјеката у јавној расправи и питањима саме локалне самоуправе.

Такође, значајно је што ће се уредити однос месне заједнице и општине, како не бисмо поново дошли у ситуацију да кршимо закон и да ДРИ пише извештаје који се односе на неправилности у раду месних заједница. Такав случај имали смо у општини Трстеник. Ја бих прочитала само пар ставки. Дакле, месне заједнице општине Трстеник су плаћале и евидентирале гориво, а нису поседовале аутомобиле, у износу од 1.140.000 динара. Општина Трстеник није вршила надзор над радом месне заједнице.

С обзиром на то да се самодопринос расписује како би се извршиле неке крупне инвестиције, крупни капитални пројекти који се односе на канализациону мрежу, инфраструктуру и све оно што тишти грађане, средства утврђена одлуком о увођењу самодоприноса није дозвољено трошити за друге намене, јер би се на тај начин осујетила воља грађана који су гласали за доношење одлуке по тачно утврђеним наменама коришћења средстава. У Трстенику смо имали ситуацију да су средства углавном трошена за расходе месних заједница, за давање донација невладиним удружењима без конкурса, спортским клубовима без конкурса, скупштини станара, удружењима без конкурса, без правног основа. Такође, без одлуке Скупштине општине Трстеник за десет година потрошен је износ од 22.149.000.

Дакле, веома је значајно што ће се сада кроз један закон објединити однос месне заједнице и општине, што ће се прецизирати неке ствари да бисмо транспарентно водили наше финансије, да бисмо знали куда одлази новац, јер то је новац грађана, градова и општина и веома је важно да се троши за ону намену која је предвиђена одлуком о самодоприносима.

Постоји законска основа за сарадњу општина на пројектима од регионалног значаја. То такође поздрављам јер ће на тај начин општине и градови моћи да реше крупне пројекте који су веома значајни за грађане.

Када су у питању пројекти који се реализују на локалу, изузетно је важно то што локалне самоуправе и Влада Републике Србије имају веома добру сарадњу, што локалне самоуправе у Влади Републике Србије имају

поузданог партнера и у сваком тренутку могу да се ослоне на министарства, са којима интензивно сарађују.

Оно што је веома значајно јесте и што је фокус Владе Републике Србије управо на покретању свих региона, на равномерном улагању у све округе како би се развила посебно неразвијена подручја, која су, како смо сведоци, годинама заостајала јер су у неке политички подобне градове и општине средства одлазила, а други су остајали неразвијени и девастирани.

Изузетно је значајна и даје евидентне резултате добра сарадња по вертикали. Конкретно у Трстенику, реализују се крупни инвестициони пројекти. Ми смо показали да више нисмо општина која води политику напада и сукоба, већ општина која жели да сарађује, да се развија, да испуњава своје обавезе. Веома нас је скупо коштала политика коју је водио претходни председник општине и време је да превазиђемо то што нас је дуго времена кочило и да кренемо да се развијамо. Само у протекле две године у Трстенику су урађени изузетно вредни капитални пројекти, почев од инфраструктурних, дакле то су средства која улаже Влада Републике Србије – у магистралне путеве, у обнову школа, вртића. То су објекти који су годинама урушавани, у које годинама није улагано, а Општина сигурно није имала снаге да их сама обнови.

Стратегија Владе Републике Србије је интензивно улагање у образовање. Ми то можемо видети кроз капиталне пројекте који се спроводе широм Србије на обнови наших школа, на енергетској ефикасности, како би се створили што бољи услови за наше ученике и наше запослене. Само у Трстенику, морам да истакнем, који је релативно мала општина, тренутно се изводе радови на три школе, у вредности од 70.000.000 динара. До краја године су у плану још две школе. Дакле, интензивно се ради на пројектима, припремамо се како бисмо одговорили на све потенцијалне изазове.

Кренуло се у припрему индустријске зоне, о чему је такође државни ревизор, малочас сам говорила, дао мишљење да су ненаменски потрошена средства која су задужила нашу општину и наше градове. Ми сада налазимо начин да опремимо индустријску зону како бисмо створили предуслове за долазак инвеститора и покренули привреду, да младе људе задржимо у својим местима. Ради се интензивно на санацији клизишта, на опремању градова када је у питању водоснабдевање, канализациона мрежа. То су све крупни пројекти, веома скупи, који су нас сачекали јер претходна власт није налазила за сходно, није имала снаге, знања или умећа да се овим пројектима посвети.

У дану за гласање, имајући све наведено у виду, ја ћу врло радо подржати ове законе, како бисмо унапредили стање у нашим градовима и општинама. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар Бранко Ружић.

Изволите.

БРАНКО РУЖИЋ: Захваљујем.

Само кратко. Госпођица Турк је управо изнела оно што је животно важно и што се дешава у локалним самоуправама. Желим само да потврдим да је заиста веома успешна сарадња између Министарства и сектора који се бави матичним књигама са Општинском управом и да је после много година, после много проблема у априлу месецу 2017. године Трстеник извршио препис матичних књига.

И, да не буде опет да смо нешто испустили, ја бих придодао само да је, уколико се не варам, Општина Трстеник такође аплицирала за пројекат за обданиште, а све у контексту пронаталитетне популационе политике. Помињем то јер је Општина Трстеник након тог аплицирања добила средства, не у неком превеликом износу, неких пет или шест милиона. У сваком случају, треба додати на ово што сте ви споменули. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, министре.

Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

Није присутна.

Реч има народни послани Јелена Жарић Ковачевић.

ЈЕЛЕНА ЖАРИЋ КОВАЧЕВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Даме и господо народни посланици, ја ћу данас говорити о предлозима закона из надлежности Министарства државне управе и локалне самоуправе јер постоје нека решења која ће још више унапредити рад јединица локалне самоуправе, а ја бих то желела да истакнем.

Потребно је донети измене и допуне Закона о локалној самоуправи како би се извршило усклађивање са другим законима али и отклонили недостаци који су уочени приликом примене овог закона који је донет 2007. године. Осим тога, као јако важно истакнуто је учешће грађана у јавној расправи, односно грађанима је дата могућност да иницирају јавну расправу о надлежности органа јединице локалне самоуправе.

Новина која ће се примењивати од наредних локалних избора односи се на смањење броја локалних функционера, у зависности од броја становника општине, односно града.

Такође, измењен је концепт утврђивања надлежности јединица локалне самоуправе па се више не наводи таксативно које су то надлежности јединица локалне самоуправе, већ се одређују области из којих ће оне црпети своје надлежности.

На крају, што се тиче месних заједница, ближе се уређују односи између органа месних заједница и органа јединица локалне самоуправе.

Србија тежи ка усклађивању прописа са принципом који постоји у савременим демократским државама, а то је отворени дијалог, односно сарадња јавности са органима државне управе у процесу доношења одлука и креирања прописа. Савет Европе је 2009. године донео Кодекс добре праксе за учешће грађана у процесу доношења одлука и ми смо сада на путу имплементације тих принципа. Србија је приступила Партнерству за отворену управу и на тај начин се обавезала на јачање транспарентности, ефикасности и одговорности јавне власти, и то управо кроз сарадњу са цивилним друштвом, кроз лакши приступ информацијама, учешће грађана у управљању јавним пословима, употребу нових технологија, а све са циљем успостављања делотворнијег и одговорнијег рада органа јавне власти.

Такође, решења из Предлога закона о измени и допуни Закона о државној управи ускладиће прописе са Законом о локалној самоуправи по питању међуопштинске сарадње када су јединицама локалне самоуправе поверени послови које би оне могле да обаве у сарадњи са другим јединицама локалне самоуправе. Онда морају да закључе споразум о међуопштинској сарадњи ради рационалнијег и стручнијег обављања тих послова.

Укључивање грађана је неопходно, њихова улога је од великог значаја за правилно вршење власти и грађанима се мора обезбедити учешће у креирању демократских институција. Управо је ово разлог потврђивања Додатног протокола Европској повељи о локалној самоуправи, који ће укључити право на учешће у јавном животу на локалном нивоу и право на информисање од локалних власти. Европска повеља о локалној самоуправи потврђена је и у Народној скупштини и она прокламује принцип да су локалне власти главни основ демократског друштва и да је право грађана да обављају јавне послове на локалном нивоу јако важно. Морам да кажем да је то установљено и као принцип који је јединствен за све земље чланице Савета Европе.

Додатни протокол Европској повељи о локалној самоуправи о праву да се учествује у пословима локалних власти састављен је од стране Европског одбора за локалну и регионалну демократију, а 2017. године Србија је приступила и потписала овај протокол па је, сходно томе, логично да се пред нама налази и предлог закона о потврђивању овог додатног протокола.

Што се тиче националних мањина, истакла бих јако добре предлоге који су пред нама који ће уређивати статус припадника националних мањина.

Република Србија се отварањем Поглавља 23 определила за унапређење институционалног и законодавног оквира у области људских и мањинских права, а Влада Републике Србије је усвојила Акциони план за остваривање права националних мањина. Закон о заштити права и слобода националних мањина донет је 2002. године. После тога наступиле су уставне промене 2003. и 2006. године и усвојен је читав сет закона који се на системски начин односио и на припаднике националних мањина.

Промене које су се десиле за ово време али и константна потреба за унапређењем положаја националних мањина намећу разлоге за доношење овог закона како би се наставило са развојем политике у области заштите права припадника националних мањина. На тај начин створиће се правни основ за законско уређивање мера за унапређење равноправности, у циљу постизања заступљености припадника националних мањина у јавном сектору, остваривања права на упис података о националној припадности у службене евиденције и збирке података о личности. Такође, потребно је посебним правилима уредити службену употребу језика и писама националних мањина и право на избор и употребу националних симбола.

Што се тиче Предлога закона о изменама и допунама Закона о службеној употреби језика и писама, доношење овог закона прате измене које ће бити учињене у Закону о заштити права и слобода националних мањина да би се обезбедило јединство правног поретка и међусобна усаглашеност прописа. Такође, потребно је законски регулисати имплементацију одређених мера које су предвиђене у Акционом плану за остваривање права националних мањина који је усвојила Влада Републике Србије.

Оно што је овде важно да се каже јесте да ће локалне самоуправе имати посла када ови закони буду ступили на снагу, јер су у обавези да својим статутима уведу у равноправну употребу језик и писмо националне мањине уколико проценат припадника те националне мањине у укупном броју становника достиже 15%. Такође, у насељеним местима јединица локалне самоуправе где број припадника националне мањине достиже 15% имена органа, називи јединице локалне самоуправе, тргова и улица исписују се на језику те националне мањине. Скупштина јединице локалне самоуправе ће статутом утврдити која су то насељена места.

Имамо и нешто што ће се односити на Народну скупштину – наиме, то је одредба која каже да народни посланик који припада националној мањини чији број у укупном становништву Републике Србије достиже најмање два посто има право да се Народној скупштини обраћа и на језику националне мањине.

На крају имамо Предлог закона о изменама и допунама Закона о националним саветима националних мањина. Разлози за доношење овог

закона су мало шири, дакле није само пуко усаглашавање са другим прописима, мада и за тим постоји потреба и потреба за имплементацијом мера из Акционог плана. Услед иницијатива за оцену уставности овог закона, Уставни суд је донео одлуку којом је обавезао на примену мишљења из те одлуке приликом примене појединих одредаба овог закона. Према важећем закону, национални савет оснива установе, привредна друштва и друге организације из области друштвеног живота у којима делује. Међутим, Уставни суд је сматрао да је оснивање привредних друштава могуће само ако је то предвиђено посебним законима па је потребно усклађивање тих одредаба.

Осим тога, измене се односе на још многа питања: на бољу сарадњу са државним органима, питање коришћења и располагања имовином, деполитизацију националних савета, односно питање неспојивости функција, питање радног односа у националном савету, финансирање савета, контролу рада националних савета и тако даље.

На крају бих позвала посланике да у дану за гласање подржимо ове предлоге и политику Владе Републике Србије која се води у овим областима.

Оно чиме бих желела да завршим ово излагање јесте управо оно о чему сам причала прошле недеље када су пред нама били предлози закона из НБС, па нећу понављати, али ћу искористити прилику да поново укажем на успехе госпође Табаковић и њеног тима у Народној банци Србије за нашу земљу. Пожелећу јој још више успеха у даљем раду и пружити подршку и том предлогу заједно са својим колегама из Посланичке групе СНС. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам.

Поштоване даме и господо народни посланици, овим бисмо завршили данашњи рад. Са радом настављамо сутра, у среду, 13. јуна 2018. године, са почетком у 10.00 часова. Захваљујем.

(Седница је прекинута у 19.20 часова.)